

Želimo vam, da bi si privoščili vsaj malo osvežujočega oddiha!

Foto DPD

Nekaj besed pred poletnim počitkom

V rokah, drage bralke in bralci, držite poletno, počitniško številko Novega glasa, kot to številko pogovorno imenujemo v uredništvu, saj smo jo pripravili ob redni, velikošmarenški številki, ki ste jo dobili v roke minuli teden. Tudi to številko smo namreč poslali v tisk minuli torek, 7. avgusta, in to zaradi dveh razlogov. Prvi razlog je dejstvo, da nas je v uredništvu premalo, da bi lahko šli na avgustovske počitnice in pripravili naš teden; drugi pa ta, da je že v navadi, da tedniki, kakršen je naš, imajo poleti teden, nekateri tudi dva, premora tako zaradi dopustov in počitnic urednikov kot tudi v tiskarnah. Dolžni smo vam to obvestilo in še eno. Že več tednov objavljamo na prvi strani obvestilo o novih elektronskih naslovih, na katere nam pošiljajo sodelavci zapise, kot smo napisali tudi, da imamo hude težave z elektronsko pošto. To ni bilo in ni odvisno od nas, ampak od dejstva, da živimo v državi, kjer se še dogajajo stvari, ki se dandanes niti v banana republikah ne dogajajo več. Podjetje, ki nam je oskrbovalo spletne storitve, internet, da se bolje razumemo, je nam-

reč čez noč izginilo, nam odrezalo tako telefonske priključke kot internetno povezavo. Kaj se je z njim zgodilo, najbrž sedaj ugotavljajo sodniki, če seveda ugotavljajo. Največje telekomunikacijsko podjetje v državi, ki je še vedno edini pravi monopolist, na papirju sicer ne, a dejansko še vedno!, pa nam sedaj ustvarja težave in zavlačuje. Upamo, da bomo te zadeve rešili do jeseni, saj je bilo delo v tem mesecu in pol, da v mesecu in pol, ko nismo imeli interneta, zares težavno... Gre za utrjujoče stvari, saj si danes ne moremo več predstavljati normalnega življenja uredništva brez interneta, tudi v tisk pošiljamo naš časnik po spletu. Pomagamo in pomagali smo si z domačimi internetnimi povezavami, tudi v tisk pošiljamo tednik z domačih naslovov posameznikov v uredništvu. Nič herojskega ni v tem, boste rekli, si je pač treba pomagati!, je pa bilo vložene v to veliko truda, ki ga ne bi bilo treba, če bi živeli v državi, kjer stvari delujejo tako kot, recimo, v Laosu, Vietnamu ali Zambiji, če že evropske države izpustimo, saj pogovorno vemo, da v bližnji Sloveniji internetna povezava deluje neprimer- no hitreje kot pri nas! Sam sem tudi skorajda prepričan, da za propad znanega podjetja, ki nas je

oskrbovalo z internetnimi storitvami, in za veliko finančno luknjo, ki so jo vodilni tega podjetja pustili za seboj, nihče ne bo kriv, preprosto zato ne, ker imajo vsi vodilni na delu vedno kravate in se ve, da v Italiji niti enega samega zapornika ni iz vrst tistih, ki v vsakdanjem življenju na delu nosijo kravate. To preprosto resnico mi je pred leti zaupal direktor nekega italijanskega zapora in tudi danes drži, samo okrog se je treba malce ozreti.

In smo zato hvaležni vam, dragi bralci in bralke, za potrpljenje in zaupanje, predvsem pa za zvestobo, kot smo zares iskreno hvaležni vsem našim sodelavcem za potrpljenje in njihovo delo, ki je neprecenljivo, saj si našega Novega glasa brez njih ne bi mogli predstavljati. In čisto na koncu tudi priznamo, da smo utrje- ni in si zares želimo počitnic, stvarnih in ne digitalnih, še manj namišljenih. Vse bolj namreč delamo v uredništvu samo v digitalnem in namišljenem, fiktivnem svetu, ki je hiter in lep, a strašen, ko noče delovati, pa naj gre za internet, računalnike, digitalne aparate vseh vrst itd., tudi telefonske zveze.

Upam, da tudi vi potrebujete oddiha kot ga vsi mi, ki z vami živimo v uredništvu. In verjemite, da vam poletnega oddiha ob hladni pijači, z dobro knjigo v roki, v senci ob morju, ob reki, v hribih ali tudi doma, iskreno privoščimo, kot ga tudi sami sebi.

Jurij Paljk

Z Novim glasom na počitnice

Tudi letos vas, drage bralke in bralci, za kratek čas zapuščamo in prepuščamo branju našega časopisa, ki - upamo - vas bo prijetno kratkočasil v tem vročem poletnem obdobju. Hkrati želimo, da bodo članki našega tednika spodbudili v vas trenutke razmišljanja, ki si ga med letom menda težko privoščite.

Vsakdan je namreč tako natrpan z vsem, da nas vodi v smer, ki večkrat pelje stran od naših želja in potreb: skratka, v vsakdanjiku opuščamo intimen odnos do lastne osebe in dialog do sveta se kristalizira po tirnicah, ki jih kuje maska vsakdanjih opravil in obveznosti.

Zato bomo veseli, če bi v kovček dali tudi izvod Novega glasa in ga pri sebi imeli na obmorskih letoviščih, v planinskih kočah ali pa tudi doma, saj lahko postanejo domači zidovi še zlasti poleti prostor umirjenega in neobremenjenega razmišleka, jasno, samo če imamo priključeno klimatsko napravo...

DRAGA 2007

Od petka, 31. avgusta,
do nedelje, 2. septembra

Park Finžgarjevega doma - Opčine (TS)
Dunajska cesta 35

Info: DSI - Ul. Donizetti, 3 - 34133 Trst (Italija)
Tel. +39 040 370846
faks +39 040 633307
El. naslov: redakcija@mladika.com

Obvestilo

Vsakoletno goriško in tržaško romanje na Barbano bo v ponedeljek, 3. septembra. Somaševanje bo ob 11. uri vodil tržaški škof Evgen Ravignani.

Uredništvo obvešča

Zaradi hudih tehničnih težav, ki jih imamo z elektronsko pošto, prosimo, da v naslednjih tednih pošiljate katerokoli sporočilo, članek ali druge prispevke izključno na te naslove:

noviglas@gmail.com,
jurij.paljk@gmail.com,
devetak@gmail.com,
igorgregori@gmail.com

Poletna številka NG

UREDNIŠTVO je zaradi poletnega premora zaprto od 8. do 22. avgusta. Naslednjo številko pošljemo v tisk v torek, 28. avgusta. Sodelavce in sodelavke prosimo, naj pošljejo svoje prispevke za naslednjo številko najkasneje do ponedeljka, 27. avgusta opoldne. UPRAVA v Gorici je zaprta od 13. do 17. avgusta; v Trstu pa od 13. do 22. avgusta.

Zasedanje Izvršnega sveta SSO

Vrsta vprašanj o naši narodni skupnosti

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij, ki je zasedal 1. avgusta v Trstu, je obravnaval vrsto vprašanj, ki zadevajo slovensko narodno skupnost v naši deželi.

Ker je bilo to zadnje zasedanje pred poletnimi počitnicami, je Izvršni odbor SSO osredotočil

svojo pozornost predvsem na žgoče probleme, ki zadevajo našo stvarnost.

Poglobljeno je potekal razgovor o raznih evroprojekti, pri katerih sodeluje tudi SSO v navezi z Euroservisom, kateremu načeljuje dr. Erik Švab in ki je prav v tem času pred velikimi evropskimi izzivi, predvsem kar zadeva ohranjanje in utrjevanje problemov, ki jih narodne manjšine vidijo v razvoju nove evropske stvarnosti.

V zvezi s tem je predsednik dr. Drago Štoka poročal o sestanku, ki je bil konec julija v Čedadu, na katerem je celotna ekipa Euroservisa podala sliko udejanjanja več evroprojektov, med katerimi bo gotovo najbolj zanimiv projekt Jezik in kultura, saj bo s svojo

aktualno tematiko zajel celotno problematiko narodnih manjšin, ki živijo na prostoru ob Alpah in Jadranskem morju. Temu evroprojektu bo SSO prispeval kar največ svojih moči

in znanja tudi v luči pozitivnega sodelovanja med narodnostnimi manjšinami samimi v vidiku nove velike in trdne Evrope. Izvršni odbor SSO je nato obravnaval problematiko poučevanja furlanskega jezika v šolah v Furlaniji in izrazil vso svojo solidarnost furlanski skupnosti, ki si prizadeva, da bi v nastajajočem zakonu v deželnem svetu Furlanije Julijske krajine bil furlanski jezik primerno in objektivno deležen na vseh šolah tiste pozornosti, ki si jo želijo furlanski dejavniki sami.

Izvršni odbor SSO je nato obravnaval tudi vprašanje uporabe slovenskega jezika v rajonskih svetih tako na Tržaškem kot na Goriškem in izrazil vsem krajevnim svetnikom, ki si dosledno prizadevajo za enakopravnost slovenskega jezika, tudi v luči mednarodnih sporazumov, na vseh nivojih, torej tudi v rajonskih svetih, vso svojo solidarnost in zagotovilo, da jim bo po svojih pristojnostih SSO vedno ob strani.

Uspeh podmorske odprave

Rusi prvi na dnu Severnega ledenega morja

Ruska minipodmornica tipa mir-1 je v četrtek, 2. avgusta, prvič v zgodovini raziskovanja severnega tečaja dosegla dno Severnega ledenega morja 4261 metrov pod morsko gladino, je poročala ruska državna televizija. Posadka podmornice v sestavi znanstvenikov in politikov naj bi na dnu postavila rusko zastavo iz titana in tako nakazala, da je morsko dno, bogato z zalogami nafte in zemeljskim plinom, njena last, poroča nemška tiskovna agencija DPA. Moskva je z odpravo potrdila svoje ambicije na območju Arktike, ki si jo lastijo tudi druge t.i. polarne države - ZDA, Kanada, Danska in Norveška. Ekspedicija je sicer po poročanju ameriške tiskovne agencije AP kombinacija znanosti in raziskovanja ter boja za morebitne zaloge nafte in zemeljskega plina na dnu.

Kot je ob dosežku povedal ruski zunanji minister Sergej Lavrov,

je bil cilj ruske odprave zbrati znanstvene dokaze, da je morsko dno na severnem tečaju povezano z ruskim ozemljem na celini. Kot je kolegom na krovu

raziskovalne ladje na površini povedal vodja odprave Artur Čilingarov, je pristajanje potekalo

gladko, poroča ruska tiskovna agencija Itar-Tass.

Po besedah predstavnikov odprave je njihov največji izziv dvig z gladine in iskanje poti na površino skozi 1,5 metrov debel led. Raziskovalci so naravne luknje v ledu označili že pred spustom, ruski ledolomilec pa je v sredo zvečer in v četrtek zju-

traj naredil umetno odprtino v ledu.

Podmornica in trije člani posadke naj bi na morskem dnu preživeli več ur, saj naj bi izvedli študijo sestave vode in geoloških značilnosti dna na severnem polu, so sporočili iz ruskega inštituta za Arktiko in Antarktiko, ki je organiziral odpravo.

Ruski znanstveniki pa naj bi tudi zbrali dokaze o grebenu, ki naj bi bil podaljšek evroazijskega kontinenta in tako v skladu z mednarodnim pravom del ruskega ozemlja na celini. ZN so dosedanje zahteve Moskve po lastništvu ozemlja zavrnili, vendar pa Moskva za leto 2009 načrtuje ponovno prošnjo.

Če bodo zbrali dovolj dokazov in bodo ZN ugodili njihovi zahtevi, bo Rusija nadzirala več kot 460.000 kvadratnih kilometrov oziroma skoraj polovico morskega dna pod Arktiko. Nekateri ocenjujejo, da bi se tam lahko skrivale ogromne zaloge naravnih surovin.

STA

TRST - STARO PRISTANIŠČE Stališča levosredinskega tabora

Polemike desne sredine so brez zveze

"Sprašujem se, kje so vzroki za sklic izredne seje občinskega sveta na tako važno temo, kot je prihodnost območja Starega pristanišča, če na seji ni prisotnega župana, če kljub priporočilom svetnikov opozicije se na sejo ne povabi deželni odbornik za prevoze Sonega in predsednik pristaniške oblasti Boniciolli in podpis protokola, s katerim naj bi deželna uprava to območje upravljala, se nanaša na državna zakonska določila iz leta 2004, torej iz časa Berlusconijske vlade.

Z veseljem sprejemam vest, da tudi desna sredina končno pripisuje važnost statuta našega pristanišča za mednarodnega, kje pa so bili ti politiki, ko je z resnim gospodarskim in razvojnim načrtom Luka Koper začela upravljanje našega pristanišča? Nikoli ni prepozno, s samo demagogijo si pravega in smotrnega razvoja ni mogoče zamisliti, tudi ko se določi, da na izredni

seji lahko govori samo en svetnik za skupino in to samo pet minut. Celotna opozicija in tudi podpisani so že večkrat pokazali veliko potrpljenja in resnega ter tvornega sodelovanja pri važnih temah, ki zadevajo prihodnost in razvoj našega mesta, zato odločno odklanjam vsakršno obliko natolcevanja, da z odločitvijo, da se glasovanja ne udeležim, kot so to storili kolegi svetniki iz vrst Marjetice in LD, izjavljajo proti razvoju mesta", trdi občinski svetnik SSK Igor Švab.

Na isto temo je v četrtek, 2. avgusta, potekala na sedežu deželnega sveta tiskovna konferenca deželnih in občinskih svetnikov, ki sodiijo v Demokrasko stranko. Na srečanju so prisotni odločno nasprotovali polemikam, ki so jih v zvezi s pristoj-

nostjo koncesij v Starem pristanišču izzvali kolegi večinske komponente v občinskem svetu. Načelnik skupine LD v deželnem svetu Bruno Zvech meni, da so polemike popolnoma nekoristne

Igor Švab

in da temeljijo na dezinformaciji, saj vladni odlok, ki dodeljuje deželni upravi določene pristojnosti na področju pristaniških koncesij (v bistvu koncesij za predele, ki niso namenjeni pristaniškimi dejavnostim), sega v leto 2004, se pravi v obdobje Berlusconijske vlade. Odlok obenem naj se ne bi dotikal prostocarinskih con in javne lasti: zato so nasprotovanja občinskega odbornika Maurizioa Buccija za pomorske dejavnosti neutemeljena: Buccija namreč moti dejstvo, da bi lahko tako izgubil nadzor "nad igračko", ki si jo je v teh letih ustvaril. V desnosredinskih krogih hkrati trdijo, da je protokol, ki se je vezal na odlok in po katerem naj bi predaja pristojnosti deželi potekla v obdobju šestih mesecev, zastarel, saj so od tedaj potekla že tri leta. Na tiskovni konferenci na deželi je deželni svetnik Marjetice Cristiano Degano pojasnil, da je šestmesečno obdobje neobvezujoče; če pa je minilo že toliko časa, so zato krivi upravitelji desnosredinske koalicije, ki so zadevo zavlačevali.

IG

Italijanske pošte

Možna je izvensodna poravnava zaradi mogočih napačnih dostav

Italijanske pošte bodo odslej z novo uslugo poravnale oz. vrnila denarno vsoto za nevrščnosti, ki jih bodo stranke utrpale zaradi mogočih napačnih dostav. Pošta je novo, v glavnem še nepoznano uslugo vzpostavila v sodelovanju z raznimi potrošniškimi združenji. Tovrstna poravnava sodi v izvensodni postopek, ki se ga lahko stranke poslužujejo brezplačno. Nova usluga Italijanskih pošt želi podkrepiti zaupanje uporabnikov do italijanskega poštne sistema, v primeru, da je bil ta pomanjkljiv.

Stranke se lahko takega postopka poslužujejo za spore v višini največ 500 evrov, ki zadevajo hitro pošto (posta celere), zavarovano pošto (posta assicurata), priporočena pisma (posta raccomandata), telegrame, faxe, redne poštne pakete (pacco ordinario), hitro pošiljko 1 (paccocelere 1) in hitro pošiljko 3 (paccocelere 3). Spore bo v 120 dneh proučila Spravna komisija, ki jo bosta sestavljala predstavnik italijanskih pošt in predstavnik potrošniškega združenja v zastopstvu prizadete stranke. Poudariti gre, da je spravi protokol podpisalo kar 18 potrošniških združenj. Zahtevo po spravnem postopku lahko stranka sproži le v primeru, da je že vložila pritožbo, na katero so se Italijanske pošte negativno odzvale. Pravico do izvensodne poravnave imajo tako osebe kot tudi podjetja. Ustrezni obrazci so brezplačni in so na razpolago v vseh 34 poštah uradih tržaške pokrajine in na sedežih potrošniških združenj. Obrazci so na voljo tudi na spletni strani z naslovom www.poste.it.

Povejmo na glas

Ceste naj bodo le varne

V teh prazničnih dnevih si skoraj gotovo zaželimo, kako bi bilo lepo, ko bi bilo naše življenje in življenje vseh drugih prijetnejše, pogostejše posejano z lepimi dogodki in manjkati s tistimi, ki nas bremenijo in navdajajo s skrbjo ter tesnobo zamišljenostjo. In prav v tem času, ko toliko ljudi potuje od doma v bližnje in oddaljene kraje, se spomnimo tudi goste razpredenega omrežja cest in cestnega prometa velikanskih razsežnosti. Milijoni in milijoni avtomobilov, milijoni družin, znancev, prijateljev se pomikajo in so se že pomaknili na vse štiri strani sveta. Od časa do časa se zgodi nesreča in na televizijskih zaslonih vidimo razbito ali zmečkano pločevino, avto v jarku, policijska vozila in prvo pomoč. Cestni davek je visok, prav gotovo previsok za vse tiste, ki so izgubili svojega človeka ali pa ga našli hudo ranjenega. In tako se v teh prazničnih dnevih lahko porodi v nas želja, da bi bile ceste le varne, vedno varne, da bi bile one tiste, ki bi nam nudile zavetje in nam bile naklonjene, ter nikdar, ampak nikdar do nikogar krute in neusmiljene. Krute in neusmiljene nikoli. Do nikogar. Do nikogar.

Še posebej je želja, da bi bile ceste kot po čudežu vedno varne in do vseh dobrotljive, še posebej je ta želja porojena iz prizadetega sočutja do mladih, ki se tako pogostoma onesrečujejo. In mladi so žrtve nesreč vse mesece v letu, ne samo sedaj sredi poletja, tudi pomladi, jeseni in pozimi. Njihovo odhajanje iz diskotek in z drugih razvedrilnih prizorišč

se ob koncu tedna tolikokrat konča s slabo novico, da tega ni mogoče mirno sprejeti. Da bi torej bile ceste vedno varne še posebej za mlade, da bi jim odpustile njihovo radoživost, trenutno lahkomišelnost in tista zmagovalna počutja, ki prišepetavajo, da se meni že ne more nič zgoditi in se zato zagotovo ne bo nič slabega zgodilo. Prišepetavanja, ki se jih je treba bati in jih odganjati od sebe z vso razpoložljivo močjo, ker slabijo previdnost, zmanjšujejo odgovornost do sebe in do drugih in ker so lažniva, saj v resnici ni na cesti vnaprej varen nihče.

Da bi bile torej za vse, ampak prav za vse ceste varne in prijazne in da bi k temu prispevali tudi mi sami, kajti res pretresljivo je, koliko nesreč bi lahko preprečili in se ne bi nikoli zgodile, ko jih ne bi dopustili oziroma povzročili z nepopisno neodgovorno lahkomišelnostjo. Najpogostejši razlog tragedij sta namreč prevelika hitrost in alkohol. Premislimo dobro: večine nesreč ne bi bilo, ko se ne bi prepuščali hitremu drvenju in ko ne bi vozili z alkoholom v svoji krvi. Mi sami smo torej ti, ki botrujemo večjemu delu pretrdih in usodnih srečanj s cesto. Zato naj zadnja želja velja nam samim: bodimo pozorni, pozorni, desetkrat in stokrat pozorni. Z našim deležem so lahko ceste že danes dvakrat ali trikrat bolj varne, dana nam je torej enkratna priložnost, da srečno soustvarjamo svojo prihodnost kakor tudi prihodnost vseh drugih. Da bodo rešena mnoga življenja, ki bi sicer ugasnila.

Janez Povše

Na dnu...

DRAGA MOJA,
ALI SE NAUČIŠ NESTI
ZLATA JAJCA...

...ALI BOMO IMELI TU,
NAMESTO KOKOŠNJAKA,
IGRALNE AVTOMATE!

POGOVOR Damjan Paulin

Kitajci so nevsiljivo prijazni in izjemno delavni!

Predsednik uprave Zadruga Goriška Mohorjeva dr. Damijan Paulin se je letos spomladi udeležil izleta na Kitajsko, ki ga je organiziral dr. Jože Markuža. Po prihodu domov smo ga v uredništvu seveda vprašali, kako in kaj je bilo v daljni deželi in njegovo pripovedovanje je bilo zanimivo predvsem zato, ker nam je dr. Paulin povedal svoje vtise o tem, zakaj je Kitajska danes tako pomembna v svetu in bo jutri še dosti bolj, saj Kitajci postajajo največja svetovna velesila na gospodarskem področju. Čeprav se Evropejci in Američani ne zavedamo dejstva, da se glavna os razvitega sveta z Atlantskega oceana premika vse bolj, če se seveda že ni!, na Tihim ocean, je to dejstvo, ki spreminja današnji svet. Temu pravimo s preprosto besedo globalizacija.

Foto JMP

lo težave z dihanjem, ker je bila tudi stopnja vlage, predvsem v Šangaju, zelo visoka. Razveseljivo presenečenje pa je bila velika urejenost zelenih površin

kamen in rastline. Veliko seveda gojijo bonsaj in v enem izmed parkov smo lahko videli več kot deset tisoč primerkov različnih bonsajev. Čistoča mest pa je zares izjemna. Kitajci so, recimo, zares veliki kadilci, kadijo povsod, a na tleh nismo, dobesedno!, videli nikjer niti enega samega cigaretnega ogorka! Veliko čistilcev je prisotnih povsod, ki stalno zkrbijo za snago, to so predvsem mladi ljudje in med njimi veliko deklet. Na Kitajskem pa vas ni presenetilo samo to?

Zelo me je presenetila nevsiljiva prijaznost ljudi, ki jih srečaš povsod, pa naj gre za naključno srečanje ali za gostoljubje v hotelih, trgovinah in restavracijah. Seveda naletiš tudi na vsiljive ljudi, in to še posebej takrat, ko ti skušajo kaj prodati. Prijaznost ljudi je seveda gotovo povezana z njihovo filozofijo življenja, saj Kitajci gledajo na življenje in svet vedno s pozitivne plati, kar se seveda povsod pozna.

Kaj pa pregovorni kitajski vrvež, množice ljudi?

Pozna se, da se Kitajska pripravlja na Olimpijske igre, ki bodo čez leto dni, in zato skušajo temeljito urediti predvsem prometne povezave. Naše predstave o Kitajcih ne odsevajo stvarnosti. V mislih imam to, da si predstavljamo samo množice pešcev, kolesarjev in avtomobilov, mogoče tudi motornih koles, a z veseljem sem videl, da je vse več motornih koles na električni pogon, kar pomeni,

da se zavedajo pomembnosti okolja. Ko hodiš po mestu, imaš seveda vedno občutek nepregledne, velikanske množice, končno je Kitajcev le za milijardo in tristo milijonov. Velika večina prebivalstva je mladih, kar pade takoj v oči. In tudi izgled Kitajcev je mladosten, ponavadi jim prisodiš manj let, kot jih v resnici imajo!

Kje se najbolj opazi gospodarska rast Kitajske?

Vsa velika mesta na Kitajskem so eno samo gradbišče. Podirajo stare, nizke stavbe in gradijo nebotičnike, ki so tudi estetsko sprejemljivi. Zares veliko gradijo, večina gradenj je namenjena bankam in poslovnim, trgovinskim dejavnostim. To pade v oči takoj. Njihov bančni sistem je zelo razširjen in veliko Kitajcev investira na borzi, to se tudi čuti.

So razlike med bogatimi in revnimi vidne?

Po mestih so vidne predvsem v tem, da vidiš zelo veliko luksuznih avtov, Šangaj je poln velikih avtov, tudi ferrarijev je precej, ki si jih seveda revni ne morejo privoščiti, a reveži imajo svoje do-

stojanstvo, saj ne vidiš toliko prosjakov, kot jih je pri nas, tudi klošarjev ne.

Ali se čuti pristonost policije, saj je na Kitajskem danes zares neka čudna zmes med komunizmom in divjim kapitalizmom?

Kitajska je država s komunističnim režimom, a vedno bolj se uveljavlja kapitalistični sistem. Prisotnosti policije ali kakršnekoli represije ni vidne, je ne začutiš, več policije smo videli le na sloviitem trgu Tienanmen. Čeprav se kitajska družba spreminja, obstaja v njej cela vrsta tabujev: o Formozu ne smeš govoriti, tu je problem Tibeta in Dalajlame...

Kakšen občutek ste imeli, ko ste jih gledali? V mislih imam predvsem vsakdanje življenje povprečnega kitajskega človeka.

Velika večina Kitajcev se zadovolji z malim, po naravi so skromni, stanovanja imajo dostojna, obiskali smo tudi stari predel mesta v Pekingu in videli smo, da so njihova bivališča sicer skromna, a dostojno urejena. Kitajska hrana

je seveda zelo raznolika, ker je Kitajska velika, od severa do juga države so velikanske razlike, pa vendar bi lahko rekli, da je osnovna jed riž. Za nas Evropejce je bila hrana dobra in imeli smo tudi veliko izbire. Pri pijači je izbire manj, saj imaš na voljo čaj, vodo in pivo, morda bi omenil še kitajsko žganje.

Zakaj so po vaše Kitajci tako uspešni in kje se to najbolj vidi?

Izjemno so disciplinirani. Preden začno z delom, telovadijo, in imel sem vtis, da se v podjetjih pogovarjajo, da imajo med seboj neke človeške odnose, in njihova delavnost je zares vidna. Čeprav dajo veliko na šolski sistem, izobraževanje in izpopolnjevanje, znajo veliko posnemati. Njihovo delavnost in uspešnost začutiš takoj in me zato ne preseneča, če smo preplavljeni s kitajskim blagom vseh vrst, seveda tudi zato, ker delovna sila pri njih stane dve tretjini manj kot v Evropi in so zato izjemno konkurenčni, svoje izdelke lahko zato prodajajo po vsem svetu.

Jurij Paljak

Aktualno v počitniških dneh!

Tegobe italijanskega turizma

Turistična dejavnost je v Italiji zelo pomembna gospodarska panoga. Podnebje, geografska lega, razčlenjenost obale, Alpe in številni kulturno-zgodovinski spomeniki omogočajo razvoj različnih vrst turizma od obmorskega, ki je že od nekdaj najpomembnejši v Italiji, do kulturnega, gorskega, verskega ali ekološkega. Turistični vodniki znajo naštet, da je v Italiji kar 41 kulturnih spomenikov pod okriljem Unesca, da ima Italija na tisoče kilometrov plaž, veliko drugih kulturnih in zgodovinskih spomenikov, bogato zgodovino, folkloro in enogastronomsko ponudbo. Kljub temu pa Italija na svetovni lestvici privlačnosti turističnih destinacij postopno nazaduje. Danes se nahaja šele na 6. mestu v Evropi. Na prvem mestu je Avstrija, sledita Grčija in Portugalska. Zanimiv je podatek, da se na 4. mestu nahaja Hrvaška, ki je v zadnjih letih doživela pravi turistični razcvet. Čeprav mednarodni turistični tokovi narasčajo, izračunali so

namreč, da se bo v letu 2007 v primerjavi s prejšnjim letom število potnikov povečalo za 3,9% na svetovni ravni in za 2,2% na evropski ravni, se bo priliv turistov v Italijo povečal le za skromen 1%. Na Hrvaškem računajo, da se bo priliv turistov v letu

bljena med turisti. Danes ustvarja turizem približno petino bruto narodnega proizvoda. Po mnenju Svetovnega ekonomskega foruma pa naj bi se ta težnja nadaljevala tudi v naslednjih letih.

Pri analizi privlačnosti so primerjali raznolikost turistične ponudbe, cene turističnih storitev in naložbe tako javnih ustanov kot zasebnikov. Iz analize izhaja, da je trenutno za turiste najbolj privlačna Avstrija, ki ima v primerjavi s številom prebivalcev zelo veliko nastanitvenih struk-

tudi take države, kjer je hrana bolj poceni. Izračunali so, da imamo v Italiji najvišje cene prehranbenih izdelkov, kar mnoge turiste, ki se odločajo, da bodo med dopustom sami kuhali, spodbuja, da gredo drugam. Tudi cena turističnih aranžmajev v Italiji je v zadnjih letih močno narasla, in sicer za 32%. Porast cene turističnih aranžmajev so zabeležili sicer tudi v Grčiji in Španiji, vendar so v teh dveh državah znali izboljšati kakovost storitev, zaradi česar sta postali za turiste še bolj zanimivi. V obeh državah so se v zadnjih letih močno povečale tako javne kot zasebne naložbe v turistični sektor. V zadnjih letih so izboljšali turistične in javne infrastrukture in zgradili nova moderna nastanitvena naselja.

Po podatkih, ki so jih v prejšnjih dneh objavili državni časopisi, se turisti pritožujejo predvsem nad visokimi cenami in nad skromno kakovostjo turističnih storitev v Italiji. Izvedenci so izračunali, da je za povprečno štiričlansko družino veliko ceneje preživeti dopust v tujini kot v Italiji. Italijanski turistični operaterji seveda navajajo vrsto opravičil za to stanje. Visoke cene opravilujejo z visokim davčnim pritiskom in visoko stopnjo davka na dodano vrednost, ki bremeni vse storitve, ne samo turistične.

Dalje navajajo visoke cene delovne sile in drugih proizvodnih faktorjev, zaradi česar morajo gostom zaračunavati nekoliko višje cene kot v drugih državah. Ravno zaradi tega že več let od vlade zahtevajo, naj čim prej zniža davčno stopnjo davka na dodano vrednost na turistične storitve. Dalje navajajo, da je italijanski turizem izrazito sezonski, saj se koncentrira v dveh mesecih v letu, predvsem pa v mesecu avgustu, ko številne tovarne prekinajo proizvodnjo in gredo vsi

uslužbenci na kolektivni dopust. Ravno zaradi tega naj bi v naslednjih letih omogočili posameznim deželam, da prilagodijo šolski koledar in počitnice enakomerno razporedijo skozi celo leto. Poleg tega pa navajajo, da so italijanski hoteli zastareli in da nujno potrebujejo obnove. Zaradi tega je vlada odobrila posebna sredstva, ki naj bi jih uporabili do leta 2013 za obnovitev in modernizacijo nastanitvenih struktur.

Mara Petaros

2007 povečal za 7,8%, v Grčiji za 4%, v Španiji za 2,8%, v Franciji za skoraj 2%. Vse te države nudijo turistom podobno turistično ponudbo kot Italija in so z italijanskimi turističnimi operaterji v ostri konkurenci. Izmed omenjenih držav je največji razcvet v zadnjih letih doživela Hrvaška, ki postaja vse bolj prilju-

tur. Glavna hiba italijanskega turizma je slabo razmerje med kakovostjo storitev in prodajno ceno. V obdobju od leta 2000 do 2006 se je cena nastanitvenih storitev v povprečju povečala za 24%, medtem ko so bili porasti cen v drugih evropskih državah nekoliko bolj omejeni. Istočasno pa so ugotovili, da iščejo turisti

je za povprečno štiričlansko družino veliko ceneje preživeti dopust v tujini kot v Italiji. Italijanski turistični operaterji seveda navajajo vrsto opravičil za to stanje. Visoke cene opravilujejo z visokim davčnim pritiskom in visoko stopnjo davka na dodano vrednost, ki bremeni vse storitve, ne samo turistične.

Kam bodo šli Italijani na dopust?

V prejšnjih dneh so pri državnem ekonomskem časopisu Il Sole 24 ore izvedli anketo med italijanskimi potrošniki in jih spraševali, kam se bodo letos odpravili na dopust. Prvi podatek, ki so ga pri tem zasledili, je, da se bo letos odpravilo na dopust samo 56% italijanskih družin, 36% italijanskih družin bo ostalo doma, ostali pa se niso še odločili, kam bi šli, in bodo raje izbirali kako ponudbo v zadnjem hipu. Najpomembnejši razlog, da družina ostane doma, je predvsem ekonomski. Kar 18% vprašanih je izjavilo, da bo letos dopust odpadel, ker za to enostavno ni denarja. 9% vprašanih pa se bo dopustu odpovedalo zaradi delovnih obveznosti. Dalje so spraševali potrošnike, kam se bodo odpravili. Kar 79% vprašanih je izjavilo, da bodo svoje počitnice preživeli v Italiji, ostali pa v tujini. V glavnem pa bodo te počitnice krajše kot lansko leto in večinoma ne bodo trajale dlje kot en teden. Samo redki srečneži (30% vprašanih) se bodo na počitnice podali za več kot teden dni. Zanimiv pa je podatek, da bodo letos počitnice v znamenju varčevanja. Več kot polovica vprašanih je izjavila, da bodo letos porabili za dopust manj kot 1.000 evrov na osebo, večinoma med 500 evri in 1.000 evri. Močno pa se je zmanjšalo število potnikov, ki bodo za svoje počitnice porabili več kot 1.000 evrov na osebo. Velika večina vprašanih pa je izjavila, da so se letos cene turističnih storitev povišale za 10 do 20% v primerjavi s lanskim letom. Pri izbiri počitnic igrajo še vedno zelo pomembno vlogo prijatelji, ki so že bili na dopustu v tistem kraju, pri rezervaciji počitnic pa se vedno več italijanskih turistov poslužuje svetovne spletne mreže, potovalne agencije postopoma izgubljajo svojo vlogo. Ko se turisti odločijo za destinacijo, izberejo še nastanitev. Pri tem je danes še vedno najbolj priljubljen hotel, sledijo turistična in hotelska naselja. Kampinji in zasebna stanovanja pa postopoma izgubljajo priljubljenost. / Mara Petaros

Popotovanje v Pariz z družino

Zakaj kristjani ne zahtevamo zase dostojanstva, ki nam pritiče?

Če se človek vpraša na glas, zakaj je lahko teden dni letovanja za petčlansko družino v bližnjem Gradežu skorajda nemogoča zadeva, se lahko tudi vpraša, kako je možno, da je teden dni počitnikovanja v Parizu lahko dosti cenejša zadeva. Vedno za isto, petčlansko družino.

Temu pravimo dandanes sicer globalizacija, a lahko to imenujemo tudi in kar preprosto: oderuštvo gradeških hotelirjev. A ni namen tega zapisa razčlenjevati, zakaj je cenejše potovanje in teden dni bivanja v centru Pariza, v neposredni bližini slovite katedrale Notre Dame, če sem bolj točen, kot pa najem majhnega stanovanja v Gradežu v poletnem času, ker bi se s tem morali ukvarjati italijanski turistični operaterji, če jim je seveda sploh še kaj mar za turizem. Znano je namreč, da gremo ljudje sicer večkrat na led, kot meni ljubi osli!, a dejstvo pa le je, da se tudi mi nekaj naučimo in nihče od nas ni rad prevečkrat opeharjen.

In zato ne čudite se, če boste tudi letos poslušali predsednika gradeških hotelirjev, ki bo ob koncu sezone spet jokal, kako zanič izkupiček, da je bil od letošnje turistične sezone, ker da je bilo vreme slabo (da, prav to vsako leto naklada!), da turisti nočemo več trositi denarja, in še dosti podobnih rožic vam bo nasadil, če ga boste le pripravljeni poslušati.

Globalizacija nam je prinesla veliko dobrih in seveda tudi slabih stvari; če imaš družino, seveda najprej opaziš dobre in teh je zares veliko! Globalizacija nam je prinesla predvsem kitajsko blago vseh vrst in vsaka družina danes ve, da za svoje otroke porabi manj denarja kot pred leti, ker oblačila stanejo manj, razen tistih, ki jih izdelejujejo italijanski in drugi modni kreatorji. Le-ta so zvečine tudi na Kitajskem, v Indiji, v Vietnamu, Laosu ali tam nekje bližje narejena, stanejo nas pa seveda ogromno, ker imajo prišit logo, prepoznavni znak znane blagovne znamke... Ta logo stane zares veliko.

Večina staršev, ki vemo, kaj pomeni služiti denar, ni tako neumnih, da bi tem bogatašem - modnim kreatorjem še bolj polnila že itak predebela denarnico, zato raje kupuje poceni obleke, copate, torbe za svoje otroke. Po domače: povprečni starši imamo od globalizacije

koristi. In to se pozna tudi pri potovanjih. Tako imenovane "low cost", poceni letalske družbe, nas po Evropi prevažajo skorajda zastoj: če hočeš torej potovati, dandanes lahko potuješ.

In tako sem mesec dni in pol, preden smo sredi junija odpotovali v Pariz, odštel 135 evrov za pet povratnih letalskih vozovnic. Da, pet letalskih povratnih kart v Pariz je stalo 135 evrov. Poleteli smo iz bližnjega Trevisa, kjer so v dveh letih naredili sodobno letališče, in to samo zaradi znane "low cost" letalske družbe, ki je mestu prinesla denar in velikanski letalski promet. Skorajda sto evrov pa sem dal za avtobusne karte, da smo z letališča prišli v mesto, kjer smo se nastanili v ličnem stanovanju ob katedrali Notre Dame. Jasno je, da sem vse uredil preko interneta, neposredno, brez turističnih operaterjev in vse je potekalo kot po maslu.

Prijatelj Andrej Malnič mi vedno bistro pove, da se mi pozna, da zemlje ne maram, in da tudi zato silim v mesta, na kar mu seveda odgovarjam, da sem se zemlje in njenih tedanjih revnih sadov v vseh smislih dobobra najedel v otroštvu, dodajam pa, da v velika mesta rad hodim zaradi umetnosti, velikih muzejev in zato, da na licu mesta vidim, kako ljudje živijo, rad bi namreč tudi končno doumel, zakaj družbe, v kateri živim, ne maram; zakaj ne maram tega trznega gospodarstva za vsako ceno, tega norega izžemanja ljudi, zakaj konec koncev turbo kapitalizma ne maram prav tako, kot nisem maral pred leti realnega socializma.

Če hočeš svet, ljudi in tudi samega sebe spoznati, moraš potovati! Saj vem, da ima prav prijatelj Marko Tavčar, ko mi pravi, da miru nikjer na svetu ne boš našel, če ga v sebi in doma ne najdeš, a sam pojmujem pravo

potovanje le kot potovanje v velika mesta in med ljudi. Nikdar si nisem želel v slovite narodne parke neprekosljivih lepot in tudi ne v posebne, ekzotične kraje, ker me to ne zanima, zanimajo me ljudje in zanima me to, kar smo ljudje na področju umetnosti, civilizacije naredili! In zato cerkve, spet cerkve in seveda muzeji, pinakoteke, spomeniki, mestna jedra, tudi trgovine, tržnice, pokopališča, ljudje, navade!

Že res, da danes postaja svet zares ena sama in prevelika trgovina z med sabo podobnimi si artikli, če že ne enakimi, z enakimi izlozobami in vedno bolj homogeno ter zato dolgočasno ponudbo, a vsaj ljudje smo si še vedno različni!

Res je tudi, da se zahodni svet vedno bolj deli na dva sloja, in to po krutem ameriškem vzorcu, ki prisega samo na uspeh in denar po tistem vzorcu, ki ga iz dna duše zavračam. Da, skorajda sovražim, ker sem odločno za socialno pravičnost in pravšnjo, ki ju seveda v našem razvitem svetu ni, a se moramo vsi zanj boriti, če hočemo zares vsaj človeka vredno družbo, če poštene že nismo sposobni

tu skorajda več ni!

In če že smo, smo zato, da lahko kupujemo in vzdržujemo ta sloj elite.

Preprosto po Baumannu bi rekel takole: ostale so nam še edino prodajalne in pred bogatimi izlozobami začutimo v sebi vso bivanjsko stisko in nemoč sodobnika, ki je tu, po tem hudičevu dobro nerejenem ameriškem vzorcu seveda!, samo zato, da kupuje, ker o nobeni drugi stvari ne odloča več sam, ampak odločajo o tem drugi zanj. Bogati in lepi. Uspešni. Taki, ki znajo, taki, ki odločajo tudi to, kaj bomo mi kupovali, jedli, gledali, v kaj se bomo odevali, kaj bomo brali.

Ker skušam živeti kot kristjan, sem vso družino v petmilijonskem Parizu že prvi dan peljal v katedralo Naše gospe, kot imenujemo Slovenci Notre Dame; k maši smo šli, bila je sreda.

Šestletni sin Luka je takoj ugotovil, da smo pred Notre Dame, a to samo zato, ker je velikokrat gledal Disneyevo risanko o Notre-damskem zvonarju in so

Pri maši nas je bilo v apsidi 36, z duhovnikom vred, otrokom in ženi sem zašepetal, naj se zavedajo, da sedimo na lesenih sedežih, kjer so že sedeli kardinali in tudi kak papež. In smo po maši odšli z mešanimi občutki...

Pred katedralo se je že trlo ljudi, v cerkvi je bilo že ogromno turistov, ko sem rekel, da se bomo vrnili k maši v nedeljo, ko bo več ljudi.

In smo se seveda res vrnili.

Pri nedeljski maši nas je bilo okrog sto, raje dodam kakšnega vernika, kot da bi odvezemal, a več nas gotovo ni bilo, z duhovnikom vred.

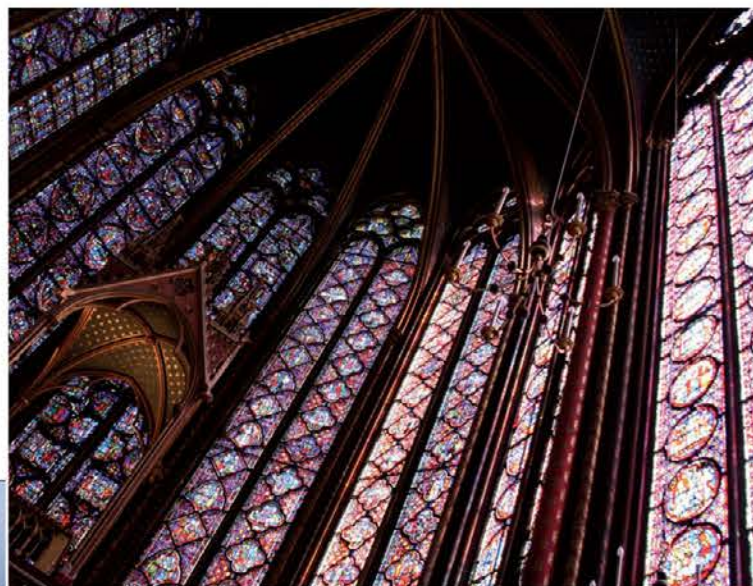
Bili smo strpani v neki zagrajeni stajici, kot ovce, pred oltarjem in okrog nas pa pravi bazar turistov, ki so nemoteno slikarili in hodili gor in dol. Če kdo danes ne ve več, kaj je staja, naj bere Janeza Jalna in njegovega Ovčarja Marka, sicer pa lahko povem, da je to lesena

tudi to, kako mi je oče najstniku rekel, naj ne hodimo k maši zaradi duhovnikov, ampak zaradi Resnice, ki je zapisana v evangelijih.

Vsi smo bili malce potolčeni, ko je starejša hčerka Ivana odrešujoče le ubesedila, kar smo vsi mislili: "A vsaj toliko dostojanstva bi lahko imeli ti Francozi, da bi med mašo zaprli katedralo za turistične obiske, ne? Saj je to še cerkev, ali ne?"

In Luka je dodal, da ne mara Kitajcev (zanj so tudi Japonci še vedno in samo Kitajci, ker imamo za sosede Kitajce), ker samo fotografirajo, Tina pa je pristavila, da so nesramni, ker so nas fotografirali med obhajilom.

In smo šli gledat najprej enega najlepših biserov, kar jih je človeška roka z Božjo pomočjo kdajkoli in kjerkoli naredila: Saint Chappelle, Sveto kapelo, v kateri so nekoč hranili relikvije bodeče Kristusove krone. Danes bi je ne naredili več. Sve-

ograja, v katero so strpali po navadi ovce, da niso bežljale okrog, ko se je pastir odpravil k počitku. Ko sem pri maši stopil k obhajilu, sem prav namereno obrnil hrbet nekemu japonskemu turistu, ki je za stajo, v kateri sem bil z

drugimi verniki, čakal, da me bo kot opico v živalskem vrtu fotografiral, da me bo kazal doma kot "živ primer belca, ki v 21. stoletju še verjame v legende krščanske religije, kar je zares neverjetno, saj gre vendarle za razvito zahodno družbo." Ne žena in ne otroci niso rekli nič, ko smo odšli iz cerkve, a smo se le usedli v bližnjem parku, kjer sem skušal razložiti, da v velikih mestih ne hodi k maši veliko ljudi, da nas je kristjanov le še za peščico in še nekaj podobnega sem dodal,

te kapele danes ne bi naredili več.

Pravzaprav ne bi naredili ne katedrale Notre Dame in ne Svete kapele. Pa ne zato, ker ne bi znali.

Preprosto zato je ne bi naredili, ker niso ne sposobni in ne verni. Da, zato, ker niso verni! Kaj ima globalizacija opraviti z vsem tem?

Veliko, zelo veliko.

Bojim se tega vsakodnevnega izgubljanja občutka za sveto in tisto, kar nas presega, ki ga globalizacija s priseganjem na uspeh, na zabavo za vsako ceno in na kapital ter dobiček tako grobo širi!

Kot se bojim naravnost orgiastičnih zabav milijonov ljudi, kakršnim smo bili priča v Parizu na tako imenovano Noč glasbe, ki v petmilijonski Pariz privablja milijone ljudi, da se za vso noč predajajo ritmom glasbe, omami alkohola, mamil in divjega seksa.

Seveda ne vsi, gotovo ne vsi, a dejstvo je, da so cerkve prazne.

Jurij Paljč

20. NAVADNA NEDELJA

Jer 38,4-6.8-10; Ps 40; Heb 12,1-4; Lk 12,49-53

Preroki pripravljajo pot velikemu in edinstvenemu preroku Jezusu Kristusu. Od Elija dalje, prerokom prištevamo tudi Mojzesa, so vsi preroki deležni preganjanja in trpljenja. Pisec pisma Hebrejcem našteva celo vrsto mož, a z drugih mest Svetega pisma jim pridružimo tudi verne žene, prerokinje, in pravi, da jih svet ni bil vreden (Heb 11,38; Sod 4,4).

Nam pa so te žene in ti moške nadvse dragi. Posebno drag nam je prerok današnjega prvega berila, Jeremija. Drag nam je zato, ker je živa podoba našega Gospoda.

Jezus je bil napovedal kar trikrat apostolom svoje trpljenje, smrt in vstajenje. A nihče se ni kdove kaj zmenil za to. Podobno je Jeremija doživljal nasprotovanje in diš smrti krivih prerokov in državnih velikašev.

Tudi Izaija in Janez Krstnik sta deležna skrajnega trpljenja zaradi oznanjevanja Božjega

kraljestva.

Preroki so poklicani, da oznanjajo evangelij in da tiho prenašajo hudobijo in zaničevanje. Podobno trpijo starši ali veren zakonski sopotnik zaradi nevere najdražjih. Veren človek je že itak izpostavljen zobem nevernih. Zato moramo tudi v javnosti ustvarjati pošteno mnenje. Že možata beseda o veri dela čudeže v dušah ljudi, ker se čutijo povezane z množico vernih ljudi.

Tudi skupine mladih, kot so npr. skavtinje in skavti, otroški in mladinski pevski zbori, mašni strežniki, člani Vincencijevih konferenc, strežniki bolnikov, pomočniki ubogih, mladinski domovi, kjer skrbijo za mlade, veliko naredijo za Božje kraljestvo. V poštrev pridrejo zakonske skupine. Tudi bolniki doprinejo svoj delež trpljenja za skupnost: ti lahko še največ.

Dragoceni so tisti, ki skrbijo za krašenje cerkva in za njih čistočo, pripravijo bogoslužje, zla- sti sv. mašo.

Če ne bo dovolj duhovnikov, že zdaj jih primanjkuje, bodo morali laiki sami vse pripraviti in voditi berila, petje, deliti sv. obhajilo, vo-

diti pogrebe, pripraviti otroke in mlade na prejem sv. zakramentov: na krst, spoved, sv. obhajilo, birmo; poskrbeti bodo morali za spokorna bogoslužja, pripravo in sklepanje sv. zakona, molitvene ure, za predavanja in še veliko drugega. Za vsakogar, ki je dobre volje, je na izbiro tak ali drugačen način dela za skupnost.

Psalm izraža trpljenje človeka, ki ga Bog rešuje po človeku: tu bi lahko videli trpljenje preroka Jeremija, ko govori: "Trdno sem upal v Gospoda, pa se je sklonil k meni in uslišal moje klicanje. Potegnil me je iz pogubne jame, iz blatnega močvirja" (Ps 40,2-3), kamor so ga sovražni ljudje spravili, da bi tam poginil.

Sam Jezus govori v psalmu o svojem učlo- večanju, ker bo le tako, v telesu, mogel trpeti (v. 8-9). Vsakdo se mora odločiti za Kristusa ali proti njemu. Jezus pa želi, naj se njegovo poslanstvo dopolni z darovanjem njegovega življenja.

Odločitev za evangelij bo povzročila trpljenje in razdvojenost celo po družinah vernih, toda po tem času preizkušnje, ko bo Kristus zopet prišel, se bo življenje razodelo kot zmaga iz-

voljenih.

Ogenj, o katerem je govor v evangeliju, pomeni Božjo sodbo, ker bo očistil človeštvo. Drugi menijo, da je ogenj Jezusovo oznanjevanje ali Božja beseda, ki je povzročila spore in razdeljenost. Taka, t.j. ognjevit, je bila beseda prerokov. Zopet drugi pripisujejo ta ogenj Svetemu Duhu, ki ga bo Jezus razlil za Binkošti. Jezus se zaveda, čemu gre naproti v Jeruzalemu. Tu bo njegov ognjeni krst trpljenja, smrti in vstajenja, pa saj ga je bil napovedal vsem učencem, posebej pa še Janezu in Jakobu (Mr 10,38).

Jezus je zahrepenel po izpolnitvi poslanstva, to je po trpljenju za ljudi, da namreč izpolni Božjo voljo, da se potopi v krst trpljenja za vse človeštvo.

Mir pomeni višek duhovnih dobrin, toda spori, zavrnitev evangelija in sovraštvo proti Jezusu in njegovim učencem bodo povzročili spore celo v družinskem krogu, kar so bili napovedali že davno preroki (Mr 7,6).

Učenci se bodo prilagodili Jezusovemu trpljenju. Ves čas Cerkve bo čas trpljenja in preizkušnje (Vse po Poppi, nav. d., 430).

Slovenska Karitas zbira prepotrebna sredstva

P. Danilo Lisjak: "Pomoč za Burundi je nujna!"

Slovenska Karitas v avgustu pričenja dobrodelno akcijo Za srce Afrike, s katero bodo pomagali zgraditi šole in zdravstvene domove v Burundiju, Ruandi, Zambiji in Bocvani. Projekte bodo izvajali slovenski misijonarji.

Karitas.

Lani so v enaki akciji zbrali dobrih 145.000 evrov pomoči. Z zbranimi sredstvi je Slovenska Karitas podprla izgradnjo bivališč za 81 otrok v Kibungu v Ruandi, material za 30 bivališč pa je delno so-

zo.

Na pobudo misijonarja Danila Lisjaka so v centru za usposabljanje mladih v Kamuli v Ugandi s tremi enotami UPS sistemov (sistemov brezprekinitvenega napajanja) zagotovili oskrbo z elek-

dal misijonar Danilo Lisjak.

V sosednji državi, Ruandi, prav sedaj poteka obnova dotrajane strehe v zdravstvenem centru v Makungu, v Bocvani pa naj bi se končala izgradnja sanitarij v sirotišnici za otroke, ki so ostali brez staršev zaradi aidsa. S preostalimi sredstvi, zbranimi v lanskeletni akciji, so pomagali pri materialu in tisku šolskih učbenikov za otroke v vaških šolah v Zambiji. Letošnja pomoč bo osredotočena na izgradnjo dodatne stavbe disperzerja ter na obnovitev bolnišnice v Burundiju.

"Pomoč je nujna, saj je Burundi med najbolj revnimi deželami Afrike, mogoče tudi na svetu, gledano z vseh vidikov. To je katastrofa in sramota, ko ne moreš pomagati, čeprav bi želel," je o stanju v Burundiju dejal Lisjak. Pozdravlja pa nadaljevanje akcije Za srce Afrike, saj je po njegovih besedah "korak v pravo smer". S to dobrodelno akcijo naj bi pomagali zgraditi še dodatna bivališča za sirote v Ruandi, v Bocvani bodo dogradili dom za duševno in telesno prizadete otroke in mladino, v Zambiji pa bodo predvidoma v sodelovanju s Sekcijo za tropsko medicino pri ljubljanski medicinski fakulteti sodelovali pri izgradnji hiše za zdravnike prostovoljce in drugo medicinsko osebje, ki skrbi za zdravstveno oskrbo in osveščanje o preventivi pred malarijo. Preostala sredstva bodo namenjena pomoči mladim in otrokom pri usposabljanju za poklic.

Dobrodelna akcija Za srce Afrike bo potekala do 17. oktobra, mednarodnega dneva za odpravo revščine. Zbiranje pomoči poteka v sodelovanju z revijo Ognjišče, darovalci pa denar lahko prispevajo preko položnice ali SMS sporočila AFRIKA na številko 1919 in tako prispevajo 0,96 evra.

nari, ki že več kot desetletje delujejo v teh državah.

Darovalci lahko prispevajo denar preko položnice ali SMS sporočil, so po poročanju Slovenske tiskovne agencije sporočili s Slovenske

financiralo tudi ministrstvo za zunanje zadeve in avstrijska EU platforma. V Burundiju je bila zgrajena vodovodna napeljava in cisterna z vodo za potrebe disperzerja in porodnišnice v kraju Ru-

triko.

"Prebivalcem poskušamo pomagati v socialnem in pedagoškem smislu, z novo pridobitvijo pa otroci lahko študirajo tudi zvečer," je za STA iz Ugande pove-

V Finžgarjevem domu na Opčinah

Tudi letos raznolika Draga mladih

Jesenski del Drage mladih je pred vrati. Poletni del, o katerem smo že poročali, je letos potekal na antičnem Ptujju. Provokativen naslov "Fast food duhovnost" je mladim in malo starejšim udeležencem porajal veliko misli, o katerih so razmišljali skozi celotno bivanje na Štajerskem. Prav to razmišljanje pa se bo nadaljevalo 1. septembra, ko bo v Finžgarjevem domu na Opčinah pri Trstu na vrsti še zadnja letošnja okrogla miza. Leto nosi naslov Duhovnost in iskanje 'hitrega ozdravljenja' modernega človeka. Sodelujejo pa psihoterapevka dr. Sanja Rozman, teolog dr. Jože Marketz in primerjalni religiozolog dr. Lenart Škof. Draga mladih pa se ne konča tako. Zaključek Drage mladih zdaj že tretje leto prevzema Festival Drage mladih. Začel se bo v ponedeljek, 27. avgusta, z dobrodelnim odbojarskim turnirjem (sodelujejo lahko društva, organizacije in družbe prijateljev z lastno ekipo), zaključil pa se bo v soboto, 1. septembra, s kulturnim večerom. Kaj pa se bo vsega zgodilo vmes, od kod zamisel in čemu služijo, smo povprašali letošnji tržaški organizatorji, Raffaelo Petronio in Patrizio Jurinčic.

Kaj sploh je Festival Drage mladih?

Raffaella: To je srečanje mladih, ki traja en teden, v katerem so razne delavnice. V teh ima vsakdo priložnost, da odkriva svoje skrivne talente, da spozna nove prijatelje oz. nove načine kreativnosti. Festival je v bistvu zaključek Drage mladih in začetek sezone Drage mladih v odkrivanju skupnih poti oziroma krožkov, ki

delujejo v tem društvu. Organizirani so še številni kulturni večeri, na katere velikokrat povabimo znane goste.

Komu je namenjen Festival Drage mladih?

Patrizia: Festival DM imenujemo tudi Festival mladinske kreativnosti, kar je pravzaprav tudi odgovor na vaše vprašanje. Festival, ki poteka po dolgoletnem običaju v parku Finžgarjevega doma na Opčinah, je namenjen vsem mladim srednješolcem in višješolcem, ki bi se radi preizkusili v raznoraznih delavnicah, spoznavali nove ljudi in se zabavali v prijetni družbi. Delavnic je vsako leto veliko, od likovne do častniarske, plesne, kolesarske in še mnogo drugih.

lik šotor in nasploh celoten prostor Finžgarjevega doma. To pa najprivablja mlade, da bi se v čim večjem številu udeležili 3. in zadnje okrogle mize. Poleg tega pa je Festival nastal tudi z namenom, da bi predstavili delovanje vseh krožkov MOSP-a (Mladi v odkrivanju skupnih poti), ki potekajo med šolskim letom.

Tudi letos je ponudba Festivala raznolika. Ali nam lahko razkrijete program letošnje izvedbe?

Patrizia: Z velikim veseljem. Kot sem že omenila, bodo letos na sporedu likovna delavnica (vodi Matej Susič) v jutranjih urah, častniarska (vodi Breda Susič), plesna (vodi Raffaella Petronio), gledališka (vodi prof. Lučka Peterlin)

Zakaj in kako je nastal?

Raffaella: Festival je mlada stvar. Letošnje je 3. leto. Zamislili smo si ga tržaški organizatorji Drage mladih. Kot vemo, v istem terminu poteka Draga, zato smo izkoristili priložnost, saj je na voljo ve-

in kolesarska (vodi Saša Žerjal) pa v popoldanskih oz. večernih urah. Novost letošnjega Festivala pa je make-up delavnica, ki jo bo vodila Živa Kušče. Poleg delavnic bodo na sporedu tudi kulturni večeri, in sicer v ponedeljek, 27.

avgusta, ko bo najprej vsakoletni odbojarski turnir, nato še slovesno odprtje Festivala DM z nastopom dveh plesnih skupin, dekliske skupine Light iz Trsta in break-dance skupine Go-Breakers iz Nove Gorice. V sredo, 29. avgusta, bo potekala improvizacijska delavnica Jam Session, ki se je bodo udeležili obiskovalci plesne in likovne delavnice ter vsi ljubitelji glasbe, plesa in likovne umetnosti. V petek, 31. avgusta, bosta na sporedu nastop plesne skupine MOSP s koreografijo Tkanje zlata in predstava mladinske gledališke skupine kulturnega društva Igo Gruden iz Nabrežine "Moliere za mlade" pod vodstvom Gregorja Geča. V soboto, 1. septembra, pa bodo vsi udeleženci delavnic pokazali, česa so se naučili v obliki zaključne predstave in razstave.

Kakšno bi bilo povabilo za nekoga, ki ne ve, kaj je Festival in kaj se lahko v njem vse dela?

Raffaella: Vabljen si na Festival Drage mladih, kjer je priložnost za spoznavanje novih prijateljev in kjer se lahko preizkusiš v različnih vrstah umetnosti, in to na zelo poceni način (vse je namreč brezplačno). Za bodoče mojstrice in mojstre ličenja smo letos pripravili tudi make-up delavnico, poleg te pa je še veliko drugih delavnic za vse okuse, namenjene mladim vseh let. Pridi in se ustavi še na zadnji postaji sprostitve pred zaključkom počitnic in začetkom pouka.

Patrizia: Vabljeni so prav vsi mladi, ki iščejo možnost za ustvarjanje in način, kako sprostiti domišljijo. Festival je prav gotovo čudovita priložnost tudi za spoznavanje vrstnikov in za zabavo. Naj pridejo prav vsi, ki se na kakršenkoli način počutijo 'kreativne'.

Jure Kopušar

Kratki

Umrli je sporni voditelj romunske pravoslavne Cerkve

Vodja romunske pravoslavne Cerkve, patriarh Teoctist, je v ponedeljek, 30. julija, v starosti 92 let umrl zaradi srčne kapi po operaciji na prostati, so za romunsko televizijo Realitatea sporočili iz bolnišnice Fundeni, poroča ameriška tiskovna agencija AP.

Teoctist se je v zgodovino zapisal, ko je nekdanjega papeža Janeza Pavla II. leta 1999 povabil na obisk v pravoslavno Romunijo, kritik pa je bil deležen predvsem zato, ker naj bi bil preblizu nekdanjemu komunističnemu režimu. Teoctist je na čelo romunske Cerkve stopil novembra 1986, leta 1989 pa je moral ta položaj za nekaj tednov zapustiti, potem ko so mu protikomunistični protestniki očitali, da je preveč spravljen do nekdanjega diktatorja Nicolae Ceausescuja.

Teoctist namreč ni želel obsoditi Ceausescujevega uničenja pravoslavnih cerkva v Bukarešti. Čeprav so ga pogosto kritizirali, ker naj ne bi zavzemal dovolj odločnih stališč glede občutljivih vprašanj, kot je položaj katoliške Cerkve v Romuniji, pa je bil leta 1999 deležen pohval, ko je takratni papež Janez Pavel II. na njegovo povabilo obiskal Romunijo. To je bilo prvo povabilo kakšne pravoslavne Cerkve katoliškemu papežu, potem ko sta se cerkvi z veliko šizmo leta 1054 razdelili. Oba verska voditelja sta takrat pozvala k zmanjšanju delitev med kristjani. Kritizirali so ga tudi zaradi njegovega nasprotovanja preiskavam o preteklosti duhovnikov, za katere je obstajal sum, da so sodelovali z nekdanjo romunsko tajno policijo Securitate. Romunska Cerkve sicer po padcu komunističnega režima ni opravila nobenih notranjih "čistk" in ni nikoli priznala, v kakšni meri je sodelovala s tajnimi agenti. Leta 2001 so na novo odkriti arhivi Securitateja razkrili, da je Teoctist podpiral fašistično gibanje Legionnaire in je bil eden od duhovnikov, ki so leta 1941 ob vstaji gibanja proti tedanjim oblastem pomagali uničiti sinagogo v Bukarešti. Cerkve je te dokumente označila kot "navaden ponaredek". Teoctist je bil peti patriarh romunske pravoslavne Cerkve, ki je od leta 1885 avtokefalna oziroma samostojna in ne priznava višje oblasti izven Romunije. Cerkvena sinoda mora sedaj izbrati novega, šestega patriarha.

Procesija na morju iz Pirana do Strunjana

Župniji Piran in Strunjan vabita na procesijo z barkami iz Pirana v Strunjan v torek, 14. avgusta, ob 17. uri. Program:

ponedeljek, 13. avgusta:

ob 19.30 - sprejem strunjske Marije v cerkvi sv. Jurija v Piranu; ob 20.00 - sv. maša in pete litanije Materie Božje;

torek, 14. avgusta:

od 9.00 do 17.00 - čiščenje strunjske Marije v cerkvi sv. Jurija v Piranu;

ob 17.00 - prenos strunjske Marije iz cerkve sv. Jurija na glavni piranski pomol in procesija z barkami; vodil jo bo koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak, sodelovali bodo Pihalni orkester Salonit Anhovo - Deskle in piranski gasilci;

ob 18.30 - sprejem v Strunjanu na pomolu pri Lambadi in sprevod do strunjske cerkve - sodelujejo gasilci iz Krkavč in Sv. Petra; blagoslovitev spominske plošče ob 100-letnici frančiškanov v Strunjanu;

ob 19.30 - slovesna sv. maša - vodil jo bo koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak, somaševala bosta frančiškanska provinciala iz Trenta (I) in Ljubljane; ob 20.30 - procesija z lučkami do križa in molitev za ribiče in pomorščake;

sreda, 15. avgusta:

Marijino vnebovzetje v Strunjanu

svete maše: ob 7.00, 8.30 (it.) maševal bo frančiškanski provincial iz Trenta; ob 10.00 mašuje frančiškanski novomašnik; ob 11.30 (hr.); ob 18.00 zaključno mašo bo vodil slovenski frančiškanski provincial.

Za romarje bodo na razpolago ladje:

Resnik, Podlanica, Zlatoperka, Delfin, Jež, Mimoza
Lastniki plovil lepo vabljeni, da se pridružite procesiji pred piranskim pristaniščem!

Kratke

Življenjski jubilej Damijane Bratuž

Goričanka Damijana Bratuž, pianistka in glasbena pedagoginja, je konec julija praznovala svojo 80-letnico. Glasbi se je približala že s študijem v Gorici, diplomirala pa je na konservatoriju v Trstu. Nato se je izpopolnjevala v Salzburgu, Parizu in na raznih glasbenih inštitutih v ZDA, kjer je tudi doktorirala. Spoučevanjem je začela v Gorici in Trstu, nadaljevala pa v ZDA in Kanadi, nazadnje na univerzi v kanadskem Londonu, kjer živi še danes.

V svoji dolgi karieri je predavala v številnih središčih v Severni Ameriki, v Evropi in še drugje, uveljavila pa se je tudi kot koncertantka. Lani je predavala v Novi Gorici, kjer je Svetovni slovenski kongres priredil mednarodno zborovanje o slovenski glasbi. Nekajkrat je sodelovala tudi z goriškim centrom za glasbeno vzgojo Emil Komel. Dr. Damijani Bratuž iskreno čestitamo!

Odšla je Kristina Mazora

Dne 25. julija je v Gorici v 93. letu starosti umrla Kristina Mazora. Bila je sestra pred 24 leti preminulega duhovnika Mirka Mazora, ki je služboval na Goriškem in na Krasu. Pokojna Kristina se je z materjo Zofijo leta 1947 iz rojstnega Breginja priselila v Gorico. Od leta 1952 do 1961 je živela v Kanadi, nato spet v Gorici. Zadnja leta je zanjo skrbel nečak Martin Mazora, ki je prišel iz Argentine, kamor se je bil odselil Kristinin brat Lojze in kjer še živi njegova družina. Pri pogrebnih maši v cerkvi sv. Justa so se zbrali sorodniki, tudi iz Slovenije, goriški prijatelji in znanci. Somaševali so usmiljeni brat Gilberto Veneri, msgr. Oskar Simčič in župnik iz Breginja Emil Kramar, ki se je v nagovoru spomnil tudi Kristinine navezanosti na rojstni kraj. Njen poslednji dom je ob materi Zofiji na goriškem pokopališču. Bog ji daj večni mir in plačilo za vse, kar je dobrega naredila v svojem dolgem življenju. / LB

Sonce miru 2007

Do 31. avgusta je, od ponedeljka do petka, od 9. do 13. ure, v razstavnih prostorih goriškega Kulturnega doma na ogled razstava Sonce miru 2007, ki jo je letos že 11. leto priredil Kulturni dom s sodelovanjem kulturne zadrage Maja, Slovenskega dijaškega doma Simon Gregorčič, športnega združenja Dom in posoškega združenja darovalcev organov ADO ter ob finančni pomoči Fundacije Cassa di Risparmio. Tokrat je posvečena otrokom iz favelas Rio de Janeiro in vsem otrokom, ki so po svetu žrtve krutih vojnih spopadov. Že tradicionalna pobuda sodi v sklop raznih prireditev, ki so se ali se še bodo v teh dneh "opomina na prvo atomsko uničenje", to se pravi na smrtonosne dogodke 6. in 9. avgusta izpred 62 let v japonskih mestih Hirošima in Nagasaki, zvrstile na Goriškem. Obenem je to tudi eden izmed obročkov v verigi mirovnih in solidarnostnih manifestacij, ki potekajo vse leto v Kulturnem domu z naslovom Vsi drugačni, vsi enakopravni. Ista plemenita čustva so prevečala tudi kulturno srečanje Minuta razmisleka oz. volja po miru, ki je bila na skupnem trgu obeh Goric 6. avgusta pod večer. Množičnega poboja z atomsko bombo so se spomnili in nanj opomnili že prej omenjeni prireditelji pa še skupnost Arcobaleno iz Gorice in Oder90, pokrovitelji pa so bili dežela FJK, goriška občina in pokrajina, Fundacija goriške hranilnice in SKGZ.

Mednarodni festival folklorne

Od 23. do 26. avgusta bo v Gorici potekal 37. svetovni festival folklorne, ob njem pa bo že 42. izvedba mednarodne folklorne parade, ki ju prireja združenje Pro Loco v sodelovanju z goriško občinsko in pokrajinsko upravo, deželo in pod pokroviteljstvom državne komisije Unesca. Na priljubljeni poznopoletni prireditvi bodo tokrat nastopile skupine iz Avstrije, Bolgarije, Južne Koreje, Hrvaške, Egipta, z Velikonočnega otoka, iz Čileja, Kamčatke, Rusije, Paragvaja, Singapurja, Slovenije in Italije. V četrtek, 23. t.m. zvečer, bodo predstavili 13 nastopajočih skupin, ki bodo v petek in soboto prikazale svoje plesne in glasbo. V soboto, 25. t.m., se bo ob 9. uri v dvorani občinskega sveta začel 33. posvet o ljudskih tradicijah z naslovom Petje, ples in zvoki med tradicijo in inovacijo. V nedeljo, 26. t.m., bo v mestno središče privabil številne goste spreved, v mestnih vrtovih pa bodo nastopile godbe iz Slovenije in Avstrije. Na sliki arhivski posnetek z lanskega festivala.

POGOVOR Lovrenc Persoglia, predsednik krajevne skupnosti Pevma-Oslavje-Štmaver

Krajevne skupnosti povezujejo ustanove, društva in ljudi

Drugič je bil izvoljen za predsednika krajevne skupnosti Pevma-Oslavje-Štmaver tudi Lovrenc Persoglia iz vrst Slovenske skupnosti. Družbena stvarnost treh vasi, ki povezujejo Gorico z Brdi, je živa in bogata tudi zato, ker so v njej dejavni zavedni, mladi in energični člani sveta, ki znajo povezovati krajevne ustanove, društva in ljudi.

Kako se je začel vaš drugi mandat?

Pri nas ni bilo zapletov. Za predsednika sem bil potrjen že na prvi seji; za podpredsednika pa je bil izvoljen Boris Primosig. Na mesto podpredsednika smo želeli postaviti mlajšega človeka, da pobježi vidi, kako poteka delo, in se tako pripravi, če bo hotel, na vodenje rajona v prihodnje. Takoj smo zavili rokave in se okvirno pogovorili o delu, ki nas čaka.

Kakšno je razmerje sil v novem rajonskem svetu?

Oljko zastopa sedem članov, Forum in Komunistično prenovno po dva; en član pripada stranki Naprej Italija. Razmerje je bilo takšno tudi v prejšnjem mandatu, ko pa član desne sredine ni bil nikoli prisoten. Sedanji predstavnik stranke Naprej Italija je Aleksander Hlede; do sedaj je dokazal, da ga zanima stvarnost našega okraja, čeprav ne živi v našem koncu, ampak v Stražah.

Na sejah govorite italijansko ali slovensko?

Nekako pol in pol. Pogovarjamo se v slovenščini; če moramo razpravljati o občinskih pravilnikih in uradnih aktih, to ponavadi delamo v italijanščini. Zapisnikar je italijanske narodnosti in mu moramo itak prevajati. Lepo bi bilo, ko bi našli kakšnega slovenskega zapisnikarja, zlasti sedaj, ko imamo nekaj mlajših moči, kot npr. Slavico Radinija ali Martino Cumin.

Na dvanajst članov sveta je več novih ali starih?

Iz prejšnjega mandata smo Valentin Devinar, Aleksij Bensa, Vili Prinčič, Marjan Sosol, Mirjam Radinija, Gabriela Vidmar in jaz. Novi pa so Boris Primosig, Slavica Radinija, Martina Cumin, Aleksander Hlede in Tomaž Sosol. Ker so tile prvič stopili v naš svet, smo prvo sejo posvetili tudi temu, da smo jim orisali problematiko rajona in analizirali stanje javnih del, blagajne itd. Zadovoljen sem, ker člani dobro zastopajo vse tri vasi.

Imate torej precej mladih obrazov...

Da, večinoma so mlajši. Tega smo veseli; radi jih vključujemo v naše delo in jim zaupamo, tako da jim naša stvar pri-rase k srcu in jo bodo nosili naprej. Dela je namreč veliko; če hočete kaj dobrega narediti, ti to pobere veliko časa. Potrebno je hoditi na občinske seje, sestanke, prireditve, ohranjati stike z uradi, ustanovami in drugimi krajevnimi skupnostmi pri nas, pa tudi na oni strani meje. Mi imamo namreč veliko stikov tudi s Solkanom in z Brdi. Na raznih srečanjih se veliko novega naučijo, veliko lahko naredijo za območje in ljudi; in vse to je potrebno posredovati tudi mladim. Ti so danes sicer zelo zbujeni in

takoj razumejo, kaj je pomembno in kaj ne.

Kolikokrat se sploh srečuje rajonski svet?

Mi se srečujemo vsaj enkrat na mesec; če je na dnevnem redu kaj več dela ali kakšna posebna pobuda, lahko tudi dvakrat ali trikrat.

Katera javna dela so prisotna na lestvici, ki ste jo predstavili občinski upravi?

Na prvem mestu je še vedno športno igrišče v Pevmi, ki ga je potrebno dokončati. Denar je bil že nakazan, vse je že bilo urejeno; poteklo je že eno leto - kar ni malo - v pričakovanju, da se reši problem tverde, ki je šla v stečaj. Treba je bilo namreč razumeti, koliko del je naredila, koliko ji je bilo treba plačati, in druga birokratska vprašanja. Stvar bi morala biti sedaj rešena in izvesti bi morali dokončen načrt. Arhitekt Cej se je že srečal z občinskim kolegom, ki je odgovoren za to delo. Upam, da bo stvar stekla in bo zadeva dokončana, kot predvidevajo, do marca 2008. Že razmišljamo, da bi igrišče predali namenu enkrat pred koncem šolskega leta.

V Pevmi je tudi živ problem parkirišč za nove hiše, ki rastejo ob vaškem trgu. Lepo bi bilo, ko bi bil ta trg malo preurejen, bolj ovrednoten in olepšan, da bi se tam ljudje lahko srečevali. Parkirišča bi lahko uredili tudi blizu Remud, kar bi prišlo prav objektu samemu, pa tudi vrtcu in ljudem v okolici. Blizu vrtca je tudi nevaren ovink; že več let razmišljamo, da bi živ problem premaknili za nekaj metrov proti notranjosti in tako pridobili nekaj parkirišč za starše, ki vozijo tja otroke. Načrt je že pripravljen; lani pa je denar zmanjkal in vprašanje ostaja odprto.

V naših krajih so velik problem ceste, predvsem tista, ki pelje proti Štmavru, kjer je bil lani usad. Dela se tam dobro nadaljujejo tudi po zaslugi posredovanja deželne svetnice Mirka Špacapana in odbornika

Gianfranca Morettona, ki sta si ogledala posledice puščanja vode. Asfaltirati bi morali ceste, ki vodi od Pevme do Štmavra, pa tudi druge ceste po Štmavru in raznih zaselkih. Občina se tega zaveda; inž. Spano' mi je povedal, da si je nedavno ogledal naše kraje in na lastne oči ugotovil, da so ceste zares v slabem stanju. Problem je v tem, da bi bile vredne temeljitih popravil velike cestne površine, ki so bile več desetletij zanemarjene, in ne le posamezni kosi. Glavna težava je seveda denar.

Predstavljam si, da bo po naših cestah z dokončnim padcem meje prehajalo več ljudi in avtomobilov kot doslej, predvsem če bodo vsem odprti tudi kmečki mejni prehodi. Na slovenski strani so ceste bolj urejene, tam je tudi kmečki turizem, zazidali so veliko novih hiš, v načrtu imajo počitniški dom itd.; upam, da se bo kaj premaknilo tudi na naši strani. Tudi na Oslavju je nekaj cest, ki bi jim morali obnoviti odtok vode in, če se da, jih asfaltirati. Problem sta tudi obe pokopališči. V Pevmi bi ga morali razširiti ali najti drugo lokacijo. Podoben poseg bi potrebovali tudi v Štmavru; tam bi lahko dogradili mrliške celice.

Problemov ne manjka. To, kar manjka, je denar. Poleg tega se vedno pojavi kaj novega in potrebni so vedno novi posegi.

Pevma, Štmaver in Oslavje imajo svoje specifične kraje in ljudje so tudi različni. Jih je težko "držati skupaj"?

V zadnjih letih so vasi vedno bolj povezane, ljudje si pomagajo bolj kot pred leti. Ob vaških praznikih si pomagamo in se dopolnjujemo. Tako je ob sv. Ani ali sv. Valentinu, zahvalne nedelje imamo izmenično enkrat v eni cerkvi, drugič v drugi, da niti ne govorim o pustnem vozu, priprava katerega privabi ljudi iz vse Goriške.

Kako ste doživeli prehod z Brancatijeve na Romolijevo upravo?

Velikih stikov z novimi upravitelji še nismo imeli. Predsedniki rajonov smo se sestali z županom, ki je odprl vprašanje vloge teh organov in nas spodbudil, naj razmislimo o morebitnih novih kompetencah. Skoraj soglasno smo bili proti ukinitvi ali spojitvi krajevnih skupnosti; obenem smo spodbudili kaj več sodelovanja in skupnih pobud med rajoni.

Z denarjem, ki nam ga daje občina, lahko izvedemo vsaj kaj malega. Krajevne skupnosti skrbijo za povezovanje med ustanovami in društvi in ljudmi. Veliko lahko naredimo na kulturnem področju. Sami potrebujemo pomoč društev, da uresničimo kaj več in sploh koordiniramo prireditve. To pri nas deluje perfektno. Naši mladi, ki se ukvarjajo s športom, komaj čakajo novo igrišče, da bi prirejali turnirje in druga srečanja, kot to delajo drugod. Prostor je krasen: tam so šola, igrišče, sedež rajona, župnišče, cerkev.

Prvi vtis, ki sem ga imel s seje z županom, je bil, da je možno sodelovati. Zastopniki občinskih tehničnih uradov so sicer ostali isti, spremenil se je politični vrh.

Vaša značilnost je, da ste povezani tudi s sorodnimi organizacijami onstran meje.

Da, od leta 2005 smo pobrateni s krajevno skupnostjo Solkan in radi gojimo čezmejne vezi. Srečujemo se na raznih praznovanjih tu in tam, skupno tudi razpravljamo o skupnih problemih. Na kulturnem področju sodelujemo tudi z občino Brda in tamkajšnjimi društvi. Je zahtevno biti predsednik krajevne skupnosti?

S svojo službo lahko kar dobro usklajujem tudi to funkcijo. Ta je zahtevna, prinaša pa tudi zadoščenje. Čeprav vedno ne dosežemo zastavljenih ciljev, pa vsaj vodimo naprej projekte, ki se zaradi tehničnih časov uredničujejo počasneje. Nič ne pade z neba, potrebno je delati. Pobud in idej je dosti, sodelavcev tudi. Doma me podpirajo in mi pomagajo tudi žena in otroci, zaradi česar sem jim iskreno hvaležen.

Danijel Devetak

MOSP in MsSSk Mladinska manjšinska izmenjava

Starhike letos na naših tleh

Starhike je manjšinska izmenjava, ki si jo je zamislila skupina mladih iz Južne Tirolske in ki že vrsto let omogoča različnim evropskim manjšinam, da se srečujejo med seboj v imenu spoznavanja različnih krajev, kjer manjšine živijo,

potekal od 21. do 28. julija, priredili dve slovenski mladinski organizaciji: MOSP (Mladi v odkrivanju skupnih poti) in Mladinska sekcija Slovenske skupnosti. Multikulturnega tedna so se udeležile frizijska manjšina iz Nizozemske, danska manjšina iz Nemčije in

tamkajšnje naravne zanimivosti. Zatem je sledil ogled Škocjanske jame, nad katero se je skupina res navdušila. Da bi se naužili morskega zraka, so se naslednji dan sprehodili po Rilkejevi poti in si ogledali Sesljan, kjer so si privoščili tudi sončenje in

kopanje. Tretji dan je bil namenjen Trstu: skupina si je ogledala zanimivosti mesta, s posebnim poudarkom na slovenskih ustanovah v Trstu, kot sta npr. sedež Rai-a in MOSP-a. Govor je bil predvsem o tem, kakšna je organiziranost slovenskih društev in kulturnih ustanov. Ogledu Trsta je sledil tudi ogled Ljubljane in pa slovenske obale,

kjer se je skupina seznanila tudi z italijansko manjšino v Sloveniji. Nato je bil na sporedu ogled Gorice in okolice, pri katerem je skupino spremljal predsednik krajevnega sveta v Podgori Walter Bandelj. O delovanju Pokrajine in zaščiti slovenske in furlanske manjšine na Goriškem je skupini spregovorila pokrajinska odbornica Mara Černic, sledil je obisk sedeža tednika Novi glas, KC Lojze Bratuž, kjer so se mladi srečali s predsednikom goriškega SSO Janezom Povšetom in predsednico KC Lojze Bratuž Franko Žgavec ter predsednikom SZ Olimpija Andrejem Vogričem. Ustavili so se tudi v KB Centru, kjer so spoznali delovanje ZSKD in knjižnico Damirja Feigla. Dan se je prijetno zaključil z obiskom vinske kleti. Tudi letos se je pobuda izkazala za zelo zabavno in koristno. Od nekdaj je pomembno, da se manjšine spoznavajo med seboj in se seznani s teritorijem, na katerem živijo. Projekt Starhike dokazuje, da so medmanjšinska sodelovanja koristna in nujna, če manjšina želi, da bi jo spoznali tudi drugi v Evropi.

Patrizia Jurincic

športa in zdrave zabave. Prvotno se je multikulturni projekt imenoval Sternwanderung in je potekal, kot že omenjeno, v Južni Tirolski, kjer so se zbrali predstavniki različnih manjšin, da bi se seznanili s kulturnim delovanjem ladinske in nemške manjšine v Italiji. Projekt je bil izredno uspešen, zato so ga naslednja leta začele prirejati tudi druge manjšine, letos je bila na vrsti slovenska manjšina v Italiji. Projekta so se predstavniki Mladih v odkrivanju skupnih poti iz Trsta prvič udeležili lani, ko so bili v gosteh Zahodnih Frizijcev na Nizozemskem. Letos pa sta Starhike, ki je

hrvaška manjšina iz Avstrije. Program je bil res pester: namenjen je bil namreč spoznavanju območja, na katerem živi slovenska manjšina v Italiji. Tako se je prvi dan skupina sprehodila od Drage, kjer so prenočevali, vse do Botača, kjer so si ogledali dolino Glinščice in

Števerjan Odprtje podružnice kreditne banke iz Manzana

Zadružno kreditna banka iz Manzana vedno ohranja značaj krajevnih banke in s tem hoče vzpostaviti z občani kakovosten odnos s podporo podjetnikom in in upravljanjem osebnih prihrankov ter s ponudbo raznovrstnih storitev, ki omogočajo strankam izbiro po lastnih potrebah. V petek, 3. avgusta 2007, je bilo kar slovesno na Bukovju št.6. Ob 17. uri je bilo namreč odprtje podružnice Zadružne kreditne banke iz Manzana, bolj poznane pod imenom Banca di Manzana. Po blagoslovu domačega župnika Antona Lazarja so se prisotni zbrali v dvorani KD Briški grič, kjer so sledili krajši pozdravi. Kakor se spodobi, je najprej prevzel besedo števerjanski župan Hadrijan Corsi, ki je

toplo pozdravil prihod kreditnega zavoda v briško vas ter številnemu prisotnemu občinstvu srčno priporočal obisk te podružnice. Predsed-

tudi, da je števerjanska podružnica dvaindvajseta po vrsti, druga na Goriškem poleg krminskega okenca. Direktor ZKB iz Manzana Dino

nik Ezio Cleri je v svojem govoru izrazil zadovoljstvo z odprtjem okenca. Povedal je

Cozzi je izrazil namen, da bodo do konca leta odprli novo podružnico v ulici Garibaldi

v Gorici, da pa števerjanska podružnica ostaja in bo ostala trden vzlet celotne verige kreditnega sistema ZKB iz Manzana. V imenu deželne uprave je prinesel pozdrav deželni svetnik Enrico Brusa, ki je čestital vodstvu banke za opravljen izzivalen korak. Dodal je še, da v globaliziranem sistemu, v katerem živimo, prav to daje podjetjem pečat uspešnosti in odpira nove možnosti napredovanja. Direktor podružnice Roberto Godina, ki skrbi za poslovanje okenca s Sašo Klanjščkom, se je prisrčno zahvalil vsem za prijazen sprejem, ki so ga ob prihodu gostom namenili občani, ter podrčal dejstvo, da vodstvo banke veliko vlaga v vzpostavitev trdnega osebnega odnosa s strankami ter radikalne povezave s teritorijem. Dodajamo, da vse stranke in obiskovalce podružnice čaka resnično profesionalen pristop in prijaznost. Sledila je bogata zakuska v sosednjih prostorih.

MD

Obvestila

Goriški sedež SSO bo do 31. avgusta odprt samo dopoldne, in sicer od 9. do 12.30.

Vodstvo Mladinskega doma obvešča, da bo urad zaprt do 31. avgusta. V ponedeljek, 3. septembra, se bo - kot napovedano - začel tečaj za petošolce. Za katerokoli informacijo kličite na sedež Sveta slovenskih organizacij v Gorici (med 9. in 12.30), in sicer na tel. št. 0481 536455.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško vabi člane na tradicionalno srečanje društev upokojencev Primorske, ki bo v soboto, 25. avgusta, pri starem gradu v Vipolžah v Goriških Brdih od 10. ure dalje. Prevoz z lastnimi sredstvi. Obvezna prijava do 20. avgusta na tel. št. 0481 390688.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško obvešča, da bo društveni sedež na korzu Verdi 51/int. zaprt do 31. avgusta. Vnujnih primerih kličite na tel. št. 0481 532092.

V Gnidovčevem domu na Mirenskem Gradu se nadaljuje razstava ilustracij Paole Bertolini Grudina in Walterja Grudine.

Katoliško tiskovno društvo išče u-sluzbenca za delo v Katoliški knjigarni. Zaželjena sta znanje uporabe računalnika, slovenskega in italijanskega jezika ter vozniško dovoljenje. Za dodatne

informacije lahko pokličete na tel. 0481/531407. Prošnje je treba predstavi do 31. avgusta 2007 v pisni obliki na naslov: Katoliška knjigarna, Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica/Gorizia.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje
(od 17.08. do 23.08.2007)

Radialna postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97,5, 91,9 Mhz; za Furlanijo 103,7, 103,9 Mhz; za Kanalsko dolino 95,7, 99,5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98,2 Mhz; za Kamijo 97,4, 91, 103,6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 17. avgusta (v studiu Andrej Baucon): Čez poletje z narodno-zabavno in dalmatinsko glasbo - Zanimivosti in humor.

Ponedeljek, 20. avgusta (v studiu Andrej Baucon): Pop poletje z najlepšo glasbo 80. let - Živemu se vse zgodi - Zanimivosti.

Torek, 21. avgusta (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 22. avgusta (v studiu Danilo Cotar): Pogled v dušo in svet: O želvah, ali kako počasi daleč prideš. - Izbor melodij.

Četrtek, 23. avgusta (v studiu Niko Klanjšček): Poletje po domače.

Vljudno vabljeni
na odprtje fotografske razstave

6 ZA ENO...RAZSTAVO

Kulturni center Lojze Bratuž

Sobota, 25. avgusta 2007, ob 18.30

Koncertna sezona
2007-2008

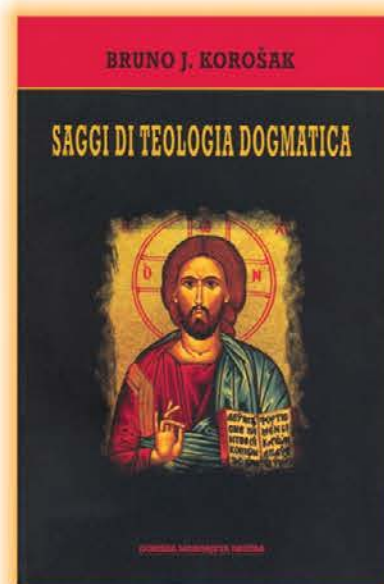
MLADINSKI ZBOR VESNA iz Moskve

Aleksander Ponomarev, *dirigent*
Nadezhda Averina, *zborovodja*
Ivan Velichko, *pianist*

Kulturni center Lojze Bratuž

torek, 28. avgusta 2007, ob 20.30

Goriška Mohorjeva družba

Pri Goriški Mohorjevi družbi je ravno izšla knjiga teoloških razmišljanj patra Bruna J. Korošaka, ki je veliko let poučeval na rimski papeški univerzi Urbanianum.

Dobite jo v naših knjigarnah!

Ponatis knjige Jurija Paljka Očetovstvo malo drugače - drugič

Pred kratkim je izšel ponatis knjige Jurija Paljka *Očetovstvo malo drugače*. Moj zapis je nastal takoj ob njenem prvem izidu decembra 2001, ko sem jo na mah prebrala, a je - kot se rado dogaja - ostal v pomnilniku mojega računalnika. Z veseljem ga poklanjam bralkam in bralcem ter uredniku Novega glasa ob njegovem okroglem življenjskem jubileju. Knjiga je bila vključena v redno zbirko Goriške Mohorjeve družbe za leto 2002 in je nastala po izboru oddaj za Radio Trst A, ki jih je štiri leta zapored doživeto podajal gledališki igralec Janko Petrovec. Zajema trindvajset črtic, ki pa jih ni napisal pisatelj sam, temveč so jih sestavljali in ustvarjali dan za dnem vsi, prav vsi člani družine Paljk, ki se bralcu smehljajo z notranjega zavihka platnic: mama Adriana, hčerki Ivana in Tina, najmlajši sin Luka in seveda tata Jurij. Ilustrator Davorin Devetak je zgode in nezgode družine Paljk, ki sicer živi v Terzu pri Ogleju in se spopada z najrazličnejšimi problemi mladih družin: od starševskih, generacijskih, finančnih, poklicnih do narodnostnih in jezikovnih, domiselno oblekel v pomirljiv in smejoč zelenobel ovitek. In tako se živahnost, razburljivost, napornost in mrzličnost vsakdanjega družinskega življenja odevajo v zeleno barvo upanja, ki se sporočilno zarisuje kot barva prihodnosti. Saj je naša slovenska prihodnost prav v zdravih, krepkih mladih družinah, ki se - kot že rečeno - dan na dan z življenjsko voljo, energijo in ne nazadnje z veseljem in ironijo prebijajo skozi pasti sodobnega hitrega življenjskega ritma.

Danes sta tako mati kot oče pogosto v stiski, ker ne moreta posvečati lastni družini toliko časa, kot bi želela, saj zaradi neizogibnih in neodločljivih obveznosti preživljata velik del svojega dne izven doma. Toda, ko se otroci in starši spet najdejo in sprostijo ob večerji ali pred spanjem, ali pa ko se peljejo v avtu na izlet v Ljubljano ali v šolo v Pevmo pri Gorici in nazaj ali pa z letalom na počitnice na Brač, se med njimi odvijajo simpatični, a obenem zelo globoki pogovori o velikih in malih življenjskih vprašanjih: o avtomobilu, o glasbi, o živalih in življenju na vasi, o sorodstvu, pa tudi o jeziku, o boleznih in smrti. V navajanju pogovorov si je avtor poleg pronicljive ironije dovolil tudi veliko jezikovnega in zvrstnega prepletanja. V družini, kjer se - poleg slovenščine in italijanščine - ob stikih s starimi starši oziroma nonoti uporabljata tudi furlanščina in sočno vipavsko narečje, res lahko govorimo o multilingvizmu ali večjezičnosti. V besedilo vdirajo tako pogovorni kot narečni slovenski izrazi kot tudi italijanski in furlanski stavki, ki so ogledalo jezikovne prepletenosti sodobnega časa. Paljkova knjiga ima več neizpodbitnih odlik: 1) nov zorni kot, to je očetovski, s katerega predstavlja družinsko

življenje; 2) posluh za sodobno problematiko številnejših družin; 3) stvaren pristop k problematiki mešanih

zakonov, ki se gradijo na spoštovanju različnosti, strpnosti in razumevanju. Ti trije aspekti, začinjeni z zdravdo samoironijo in humorjem, za katerim čutimo stiske in dileme sodobnih zaposlenih staršev, včasih tudi nekaj pretiravanja in predvsem veliko ljubezni, ljubezni do žene in do otrok, ljubezni do jezika in naroda kot tudi do prijateljev in znancev, dajejo knjigi dragocen naboj svežine in aktualnosti. (Ni čudno, da je knjiga ob izidu naletela na izreden uspeh med bralci in pošla in da jo je zato založba GMD sklenila ponatisniti.) Kako različen je lik očeta v Paljkovih črticah od tistega, ki se nam kaže v prozi slovenskega realizma kot lik

delavnega in skromnega, a največkrat trdega, brezčutnega molčečnega! Ali pa kako različen je od jeklenega strojevodje, ki ga Seliškar v občudovalnem sinovskem zanosu doživlja kot nebeškega jezdeca, obžarjenega od žarečega ognja! Ta novi oče je zaposlen, razpet med delovnimi obveznostmi in družinskimi zadolžitvami, čustven in dostopen, a včasih malce neroden pri kuhi ali

previjanju plenice, vsekakor človeški in daleč od vsakršne mitizacije. Zato je bližji čudoviti upodobitvi očeta v znani Kosmačevi pripovedi Pot v Tolmin, kjer se sinu oče razkrije v popolnoma novi luči, kot nadarjen, občutljiv posameznik, ki je bolj kot za kmeta rojen za ustvarjalca, vendar zaradi neizpolnenih življenjskih sanj vlaga svoje upe v mladega sina, s katerim se pogovarja o glasbi, poeziji, povestih, romanih, knjigah. Naj zato zaključim z besedami Kosmačevega očeta: "Pesmi?...saj nič ne rečem, tudi pesmi rad berem. Toda raje imam knjige, hočem reči, povesti, romane...knjige, ki pišejo o človeku, o našem življenju..." Skratka, pesnik in publicist Jurij Paljk je svojemu pesniškemu opusu, ki šteje pesniške zbirke Soba 150 (1986), Nemir (1994), Nedorečenemu (1997), dvojezično antologijo Kako je krhko - com'e' fragile (1999), dodal prozno delo, ki bo (oziroma je) zaradi svoje aktualnosti in sproščene tona, ki niha med realističnim pristopom in lahkotnim kramljanjem, nagovorilo marsikatero bralko in bralca. V prilogah mlade družine bo marsikdo zasluhl ali uzrl kot v ogledalu delček svojega starševstva, ali bolje, očetovstva malo drugače...

Majda Artač Sturman

Kratki

13. Likovna kolonija umetniki za Karitas

13. likovna kolonija Umetniki za karitas bo na Sinjem vrhu nad Ajdovščino od 13. do 17. avgusta, potekala bo pod geslom »Ne zavrzi me v času starosti, ko gre moja moč h koncu, me ne zapusti!« (Ps 71,9). Izkupeček prodanih del bo namenjen gradnji Doma karitas za starejše in bolne. Izbrani udeleženci letošnje kolonije: Zvest Apollonio, Lucijan Bratuš, Milena Gregorčič, Andrej Kosič, Laszlo Nemes, Marijana Prelog, Nande Rupnik, Predrag Szilvassy, Veljko Toman, Mira Uršič.

V četrtek, 16.8., bo Dan odprtih vrat, na katerega so povabljeni tudi drugi likovni ustvarjalci, ki bi želeli svoj likovni zapis narediti ta dan ali ga darovati za namen kolonije. Vabljeni tudi drugi ljubitelji lepega in dobrega, še posebej povabljeni tisti, ki bi želeli kupiti ali rezervirati katero od nastalih del.

Ob 18. uri bosta predstavitev slikarjev in kulturni program. Informacije: 041 429 713 ali po e-pošti: jozica.licen@rc.si.

Novosti Prirodoslovnega muzeja Slovenije

SKRINJICE UČENOSTI so namenjene družinam: staršem in otrokom, starim staršem, vnukinjam, vnukom, tetam, stricem, nečakinjam in nečakom...Obisk muzeja si lahko popestrite z izposojajo skrinjice, v kateri so shranjeni različni muzejski predmeti ter navodila z namigi za reševanje zanimivih nalog. Nikakršno predznanje ni potrebno, le malo raziskovalne žilice in veselja do naravoslovja. Na razpolago so tri različne teme: Minerali in kamnine (spoznavanje različnih mineralov in kamnin ter njihovih lastnosti), Pokaži mi zobe, pa ti povem kdo si (prilagoditve živali na različne načine prehranjevanja z opazovanjem lobanj različnih živali), ter Čigava je hišica (raziskovanje živali in predmetov, ki jih lahko najdemo na morski obali). Raziskovanje Skrinjic učenosti je lepa priložnost za druženje z otroki in kvalitetno preživljanje prostega časa.

AVDIO VODNIKI: s pomočjo teh preprostih predvajalnikov zvoka lahko ob obisku muzeja izveste mnoge zanimivosti o naravi, zgodovini muzeja, muzejskih zbirkah in razstavljenih eksponatih na naši stalni razstavi. Na voljo so v slovenskem in angleškem jeziku.

Obe novosti si lahko BREZPLAČNO izposodite pri paznici muzeja vsak dan, med 10. in 18. uro, ob četrtekah do 20. ure (muzej je zaprt ob državnih praznikih).

Na ogled sta tudi razstavi Kaj spreminja svet in Orel z volovje rebri, vitrina četrletja Popolna in nepopolna preobrazba pri žuželkah ter naša stalna razstava.

Zgodba

Pa saj ne more biti res !!!!!

Popoldan je kljub pogostim nalivom, ki so v zadnjih tednih popestrili prežgodnje poletje, nenavadno soparen in prav nič me ne mika, da bi zapustila kavč v hladni letni kuhinji. Leno poležavam, za knjigo je pretoplo, zato pa je moja pozornost pritegnil katalog Avonove kozmetike, ki mi ga je pred dnevi izročila sosedka.

"Morda pa boš kaj kupila", mi je rekla v upanju, da me bo pritegnil kljub mojemu precej kavbojskemu načinu oblačenja in ne pretirano negovani zunanosti. Sosedo imam od srca rada, dobra je, vedno pripravljena, da priskoči na pomoč, poleg tega pa ves dan gara v bližnji tovarni, in občasno še kot hišna pomočnica v Italiji. Iz srca bi rada kaj kupila in ji tako pomagala, saj vem, da ima dva mlada fanta, ki še študirata. Pa kaj, ko vsega tega ne potrebujem! Prisegam, da do tega trenutka sploh vedela nisem, da za dobro počutje in zdrav, mladosten videz, človek potrebuje toliko losjonov, krem in ge-

lov z okusom po eksotičnih sadjih in vonjem po sanjskih otokih. Kje pa, saj pri nas uporabljamo še navadno trdo milo in skupen družinski šampon, to pa je tudi vse. Slovenijo je v zadnjih letih zajela prava prodajna mrzlina in vsakdo že sanja, kako bo obogatel s prodajo krem, loncev ali plastičnih posod. Vabila na najrazlič-

Žiga Vodovnik

nejša promocijska srečanja kar dežujejo, sledijo jim nagradne

igre in razprodaje, ljudje so navdušeni nad številnimi novotarijami, sama pa sem iz dneva v dan večji čudak, ki enostavno vsega tega ne potrebuje. Pa kako me vsi čudno gledajo, ko trdim, da se da za shranjevanje uporabiti stare steklene kozarce in da se kruh lepo peče v stari pečici, brez dodatnih modernih pripomočkov. Res sem čudak, kakšna bom šele, ko bom stara! Prodajna mrzlina sicer ni samo mladostna bolezen mlade Slovenije, ampak ideologija, na kateri sloni naša družba. Samo spomnimo se, kako je bilo pred nedavnim v Italiji, ko so se vsi navduševali za prodajni posel v okviru organizirane piramide. Začel si pač tako, da si vstopil v organizirano prodajo, ker so ti obljubljali, da boš že čez

nekaj let bogat, delati pa ti ne bo več treba, ker se bodo zate trudili podrejeni. Ljudje so naselili lažem in blišču, imela sem znanke, ki je celo pustila službo in se zadolžila, ker se je pustila premamiti lepim besedam. Vsi bi radi prodajali in s prodajo ustvarili kar se da donosen posel, vsi bi radi kupovali, da bi imeli pri hiši čim več novotarij, vsi si želimo dobrin, za katere so nas sicer prepričali, da so neobhodno potrebne, v resnici pa bi lahko v miru in zadovoljstvu živeli brez njih. Trgovine in veliki prodajni centri ponujajo vsakodnevne novosti, naše omare so vsak dan bolj polne drobnarij, ki jih ne bomo morda nikoli uporabili. Bančni račun pa je vedno bolj prazen in plača nikoli ne zadošča številnim zahtevam v družini. No, medtem ko mi ugibamo, ali bi rabili večji ali manjši Tupperware lonček in ali bi si kupili zadnji gel za lase z vonjem po divji limoni (!), se nedaleč od nas podhranjen otrok bori za preživetje ali celo za kozarec vode in umira, ne da bi sploh vedel, kaj pomeni biti sit, kaj šele da bi se basal z napolitankami in čokoladnimi bomboni. Pred dnevi sem na portalu RTV Slovenija zasledila zanimiv intervju z Žigo Vodovnikom, docentom za teoretsko analitsko politologijo na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, in sicer o vrhu najrazvitejših držav in prostnih manifestacijah v Nemčiji.

Mojo pozornost je pritegnila predvsem uvodna misel priznane politologa, ki pravi, da je za današnjo družbo veliko lažje govoriti o nasilju antiglobalistov, ki so v resnici le alterglobalisti, kot pa pošteno poročati o krivicam današnje neokolonialne družbe. Marsikdo izmed nas je te dni v tisku prebiral o nasilju mladinskih protestnikov in marsikdo je trdno prepričan, da je veliko bolje prodajati plastične lončke, kot razbijati po ulicah in zahtevati spremembo nekaterih že ukoreninjenih družbenih zakonitosti. Malokdo izmed nas, ki izbiramo med desetimi različnimi testetnin in teflonskih loncev, pa ve, da mora vsak peti zemljan preživeti z manj kot enim dolarjem na dan ali da je pričakovana življenjska doba otroka, ki se je danes rodil v Bocvani, kvečjemu 39 let. No, in medtem ko med policami z najrazličnejšimi mesnimi izdelki izbiramo našo mastno večerjo (tega sicer osebno ne delam, ker sem že dvajset let vegetarijanec), sploh ne vemo, da prejema čisto vsaka evropska krava, preden zaide na naš krožnik, dnevno subvencijo v višini dva in pol dolarja na dan, kar 75% Afričanov pa dnevno zasluži veliko manj.

Članek na spletu je kar precej dolg, avtor pa mi sporoča, da bo v času, ki ga bom sama uporabila za branje, na svetu zaradi lakote ali ozdravljivih bolezni umrlo sto ljudi, povečini otrok. Mi se te-

ga sploh ne bomo zavedali, saj bomo medtem siti ležali na kavču ali počivali v senci. Morda pa nas bo preganjal dolgčas, ki je bolezen sodobne družbe. Ljudje si čas krajšajo na najrazličnejše načine, nekateri s športom, sprehodi v naravi ali z branjem, nekateri z drugimi, niti tako cenenimi konjički. Američani na primer porabijo letno za porno grafijo deset milijard dolarjev, kar je enako znesku, ki ga v istem času namenijo za zunanjo pomoč. Tudi športniki nimajo čistejši vesti, saj se poslužujejo copat, recimo priznane znamke Nike, ki so jih vietnamske deklice zašivale in sestavile za 20 centov na uro. Članek prebiram in postaja mi težko, tako težko, da bom z lahkoto vrnila sosedu katalog Avonove kozmetike. V znak prijaznosti pa ji bom raje poklonila nekaj svečkat sadja ali domač sladoleđ. Kajti na solidarnost in medčloveške odnose ne gre pozabiti. Nujno bi bilo, da bi o njih čim večkrat spregovorili vsi tisti, ki še niso ujeti v mreže trgovanja in so tu med nami, da nam pomagajo postati boljši. V prvi vrsti učitelji, pa duhovniki in končno tudi politiki, ki pa na žalost nočejo razumeti, da so tudi tiste vrednote, ki niso pisane v ekonomskih leksikonih, se pravi dobrota, solidarnost in človečnost, še kako pomembne za zdrav družbeni napredek in trdno, močno državo.

Suzi Pertot

Gorica / 26. Nagrada Sergio Amidei

Projekcije filmov, pogovori z ustvarjalci in še marsikaj

Preko osemdeset različnih filmov in dokumentarcev, predstavitev knjig, pogovorov s filmskimi ustvarjalci, podelitve nagrad: to je bila šestindvajseta izvedba mednarodne nagrade za najboljši filmski scenarij, ki nosi ime po italijanskem scenaristu Sergiu Amideiu. Nagrada je vse od svojega nastanka nedeljivo vezana na Gorico in tudi letošnja izvedba se je od 19. do 28. julija odvijala v posoški prestolnici.

Goriški festival, ki se je rodil ... v Beogradu

Bilo je leta 1977, pred natanko tridesetimi leti, ko sta se na beograjskem filmskem festivalu srečala Sergio Amidei in Darko Bratina. Prvi - uveljavljeni italijanski scenarist, ki je nekaj let preživel v Solkanu, drugi - goriški sociolog in univerzitetni profesor, predvsem pa velik ljubitelj filmske umetnosti. S tega srečanja in iz nadaljnjih pogovorov se je porodila zamisel, da bi v Gorici priredili kulturni dogodek, posvečen piscem filmskih scenarijev: avtorjem tiste fabulativne zasnove, na kateri sloni vsak film, a jim je kljub objektivni nezamenljivi vlogi običajno v javnosti dodeljena le obrobna vloga. Skupno načrtovanje dvojice Bratina - Amidei je leta 1981 prekinila scenaristova smrt; prva izvedba "njunega" filmskega dogodka je tako dobila naziv *Simpozij Sergio Amidei, 55 let italijanskega filma* in bila v celoti posvečena delu tega italijanskega scenarista. V naslednjih letih se je tisti simpozij spremenil v pravi filmski festival, ki ga prireja Združenje za filmsko kulturo Sergio Amidei, njegov direktor pa je že

Najbrž so jo zato želeli letos predstaviti tudi osrednjeslovenski publiki. Konec junija se je tako v ljubljanski Kinoteki odvijala tiskovna konferenca, na kateri je predsednik združenja Amidei Nereo Battello med drugim dejal: "Slovenska prestolnica je mesto z veliko filmsko kulturo. To vlogo ji vsi priznavamo in prireditelji goriškega festivala upamo, da bosta Ljubljana in Gorica znali v bodoče plodno sodelovati." Take odprtosti in želje po razpoznavnosti goriškega festivala v slovenskem prostoru bi bil najbrž vesel tudi pokojni Darko Bratina ... **Hiša filma, osrčje festivala**

V Hiši filma na goriškem Travniku je bilo v minulih dneh posebno živahno, saj se je večina festivalskih dogodkov in projekcij odvijala tu. V njenih prostorih so od devetih zjutraj do poznih nočnih ur vrteli dokumentarce o španski državljanski vojni, izbor tako imenovane neodvisne ameriške filmske produkcije ter filme iz posameznih retrospektiv; ena je bila posvečena italijanskima scenaristoma San-

delo. Tako si je bilo mogoče ogledati številne filme, za katere je scenarije napisala dvojica Rulli-Petraglia. Na primer *La tregua*, ki ga je režiser Francesco Rosi posnel po istoimenskem romanu Prima Levija, posrečeni *La scuola*, o odnosih

nemške zgodovine, ki ga je napisal in posnel Edgar Reitz. V Hiši filma oziroma kinodvorani Kinemax so potekala srečanja s filmskimi kritiki, scenaristi in režiserji, predstavitev nekaterih knjig, tu je delovala redakcija biltena Amideily, festi-

Edgar Reitz (Foto Bumbaca)

med dijaki in profesorji v neki italijanski višji šoli, ali že večkrat nagradjeni film *La meglio gioventù*, šesturni generacijski portret, ki skozi zgodbe protagonistov pripoveduje trideset

valskega "dnevnika", ki so ga z ironijo in humorjem urejali študentje goriškega Damsa. Na Dvoru Bratina in v bližnji kavarni je bilo mogoče občutiti pravo festivalsko vzdušje ... in tudi sesti k mizicam, pri katerih je večkrat sedel ta ali oni gost festivala: režiserja Saverio Costanzo in Michele Bia, scenarista Francesco Piccolo in Sandro Petraglia, kritika Goffredo Fofi, Roberto Nepoti in številni drugi. Seveda tudi direktor Longo, ki je bil s potekom festivala in z odzivom publike upravičeno zadovoljen.

Filmi pod zvezdnatim nebom

Za Mednarodno nagrado za najboljši filmski scenarij Sergio Amidei se je letos potegovalo deset filmov: *The Queen* (Kraljica), *Das Leben der Anderen* (Življenje drugih), *Mio fratello e' figlio unico*, *In memoria di me*, *I cento chiodi*, *N-Lo e Napoleone*, *Manuale d'amore 2*, *Vier Minuten* (Štiri minute), *Efter Brylluppet* (Po poroki) in *L'aria salata*. Izbor je pripravila žirija, ki so jo sestavljali režiserja Ettore Scola in Franco Giraldi, scenaristka Suso Cecchi D'Ami-

co, režiser in scenarist Giuseppe Piccioni, scenarist Francesco Bruni, igralka Giovanna Ralli in umetniški direktor rimskega festivala La festa del cinema Mario Sesti. Filme so predvajali v čudovitih vrtovih mestne vile Corinini Cronberg, kar je bila tudi največja novost letošnje izvedbe, saj je festival po dolgih letih zapustil šotor na goriškem gradu in se preselil pod krošnje stoletnih dreves. Nova lokacija je bila očitno, kljub nadležnim ko-

marjem, Goričankam in Goričanom všeč, saj so vsak večer zasedenosti in je moral marsikdo priti s seboj zlojživ stolček, če ni želel sesti na travo (tudi takih pa ni bilo malo). K njemu uspehu sta najbrž svoje prispevala tudi neznosna vročina, ki je v festivalskih dneh pestila Gorico, in dejstvo, da so bile vse projekcije zastoj ...

Končni zmagovallec je bil nemški film *Življenje drugih*, ki je pozimi že prejel oskarja za najboljši tuj film: scenarij in režijo je podpisal štiriintridesetletni Florian Henckel von Donnersmarck, glavno vlogo pa odigral Ulrich Muehe, ki je ravno v dneh, ko se je v Gorici odvijal festival Amidei, podlegel bolezni. Prepričljiva zgodba se odvija v nekdanji nemški demokraciji republiki DDR, kjer agent zloglasne tajne policije Stasi prisluškuje "življenjem drugih", v prvi vrsti tistemu komedijografu Georga Dreymana, priljubljenega umetnika, ki ni nikoli dokazal nezvestobe komunistični partiji, a se vseeno znajde na seznamu osumilcev. Kapetan Gerd Wiesler prisluškuje vsemu, kar se dogaja v njegovem stanovanju, in se sčasom tako poglobi v Dreymanovo življenje, da ga vzljubi bolj kot svoje lastno ...

Poljanka Dolhar

25 ur za domovino...

Osrednji protagonist šestindvajsete izvedbe Amideievega festivala pa je bil nedvomno Edgar Reitz. Petindesetletnemu nemškemu režiserju in scenaristu so na festivalu podelili nagrado za življenjsko delo,

Foto Bumbaca

ker je s svojo kinematografijo znal "pokazati lepoto, odkriti humanost, udejanjiti svobodo in sugerirati mir". Goriški festival se je želel tako pokloniti bogati filmografiji avtorja "filmskega romana" *Heimat* (Domovina): trije filmi v tridesetih epizodah za skupnih petdeset ur, v katerih je Reitz skozi življenje družine Simon nakazal tudi skoraj sto let nemške zgodovine, od konca prve svetovne vojne do padca berlinskega zidu. Zato seveda ni moglo izostati vprašanje, ali razmišlja tudi o četrtem delu *Heimata*, ki bi spregovoril o sodobni združeni Nemčiji.

"Zdi se mi, da je po petindvajsetih letih dela, ki je obrodilo preko petdeset ur dolg film, lahko dovolj. *Heimat* je zaznamoval velik del moje filmske produkcije, imam pa veliko drugih projektov, katerim bi se rad posvetil."

O njihovi vsebini Reitz ni želel spregovoriti.

"Načrti so v embrionalnem stanju. Upam, da mi ne boste zamerili, če jih ne bom razkril. Moji filmski načrti morajo ostati skrivnost, drugače tvegam, da izgubim navdih ..." Za zdaj je gotovo samo dvojce: Reitzovi načrti ne predvidevajo *Heimata IV*, nemški scenograf in režiser pa se medtem posveča tudi poučevanju na nemških filmskih akademijah.

"Mislim, da lahko trdim, da je nemška filmska šola dobra, saj so nekateri njeni absolventi poskrbeli za nov val v nemški kinematografiji. Po dolgem premoru je danes v Nemčiji vsaj deset zelo talentiranih in zanimivih filmskih režiserjev, ki opozarjajo nase s svojimi filmi." Glede na to, da je bil Edgar Reitz v šestdesetih letih med pobudniki "Oberhausner Manifesta", iz katerega se je rodila "nova nemška kinematografija", ima njegova laskava ocena na račun sedanje filmske produkcije najbrž še večjo težo.

Foto Bumbaca

dobrih petnajst let Giuseppe Longo. Ponudba festivala je iz leta v leto bogatejša in pridobiva vse bolj mednarodni značaj.

dru Petragli in Stefanu Rulliju, druga pa nemškemu režiserju Edgarju Reitzu, letošnjemu dobitniku nagrade za življenjsko

let italijanske zgodovine. Ali pa "filmski roman" *Heimat*, petdeset ur dolg film o družini Simon in osemdesetih letih

Prejeli smo

Ljubiteljske dramske skupine

Z velikim zanimanjem in pozornostjo sem v Novem glasu prebral dve razmišljanji o naših amaterskih dramskih skupinah. Zapis sta nastala kot ocena naših ljubiteljskih skupin na letošnjem že 7. Zamejskem festivalu v Mavhinjah. Dejstvo, da se o tej temi spregovori v javnosti, je vsekakor pozitivno. Mislim, da je eden od uspehov, ki so jih dosegli člani društva Cerovlje-Mavhinje z zamisljo in organizacijo tako zahtevnega projekta, kot je festival v Mavhinjah, tudi ta, da v naši javnosti občasno spregovorimo o ljubiteljski gledališki dejavnosti. Bolj kot številna publika, ki med festivalom od večera do večera sledi raznim predstavam v Mavhinjah, me je že od prve izvedbe presenetilo število prijavljenih skupin. Po radiu in časopisih smo sicer vedeli za nekatere bolj znane skupine, vendar je šele festival pokazal, da

so ob njih še drugi odri in skupine, ki na Tržaškem, na Goriškem in v Benečiji gojijo to kulturno delovanje. V štirinajstih letih smo z veseljem spremljali nastanek novih, predvsem mladih skupin, razne poskuse raznoliškega gledališkega nastopanja od igre do skečev, od komedije do tragedije, od lutk do otroških nastopov. Vsi tisti, ki smo od mladih nog nastopali in ki smo še vedno tako ali drugače navezani na gledališko ustvarjalnost, smo bili tega večjega zanimanja za dramsko delo in nastopanje vsekakor veseli. Prav tako smo bili v zadnjih letih zadovoljni, ko smo izvedeli, da se vedno več mladih udeležuje raznih gledaliških tečajev Radijskega odra in koliko mladih se je letos prijavilo v gledališko šolo SSG. Seveda smo že ob prvi izdaji festivala v Mavhinjah razumeli, da ni vse zlato, kar se sveti: nekatere skupine so se zadovoljile s komaj

sprejemljivo kvaliteto svojega nastopa, druge zaradi pomanjkanja režiserjev ali primernih igralcev in igralk niso mogle dobro izdelati svoje igre, tretje so skušale vzbuhati smeh občinstva le z vrsto skečev in s slabo narečno govoricco. Festival je res prikazal dejansko stanje med našimi dramskimi skupinami, s tem pa tudi njihove napake in pomanjkljivosti. Organizatorji so skušali po svoji moči vplivati na izboljšanje ponudbe tako, da so uvedli na primer nagrado za izvirni tekst ali nagrado za čist jezik, in mislim, da je bila ta izbira koristna. Po drugi strani pa številne nagrade, podeljene tudi takrat, ko je treba izbirati samo med šibkimi ali celo nezadostnimi nastopi, gotovo niso vzpodbuda za izboljšanje kakovosti. Pa tudi sama zgradba festivala ni po mojem mnenju najbolje služila svojemu namenu. Med nasto-

pajočimi skupinami je treba razlikovati tiste, ki se potrudijo in ustvarijo dobro odsko delo, od tistih, ki pridejo v Mavhinje le zaradi priložnosti nastopa pred številno publiko. Bolj kot o festivalu bi v tem primeru morali govoriti o reviji nastopajočih skupin brez tekmovalnega značaja. Glede tega se prav vsiljuje primerjava s Primorsko poje, ki je le revija nastopajočih zborov, a zato ni nič manj zanimiva in obiskana, nasprotno.

Mislim, da je prav v tem razliko-

vanju jedro nesporazumov in polemik v javnosti. V tem ključu sem tudi razumel članek Ivo Koršič, ki si želi, da bi tudi ljubiteljska gledališka ustvarjalnost vedno bolj rasla in se izboljševala. Kot zamejci (v odnosu do Slovenije) in kot manjšina (v odnosu do večine) se bomo lahko uveljavili, če bomo skrbeli za kakovost svojega dela ter za nova, originalna in zanimiva izhodišča. Izziv je prav v tem: da ne samo nastopiš na odrskih deskah, ampak da gledalcem tudi

pokažeš z besedo, gibom ali kako drugače kaj originalnega in lepega. Na drugi strani razumem tudi razmišljanje Matejke Peterlin, ki upravičeno zapiše, da moramo biti hvaležni vsaki skupini, ki deluje v svojem okolju in tam skrbi za ohranjanje slovenske besede in za kulturno osveščanje. Še posebno moramo biti veseli otrok in mladine, ki uporabijo svoje sposobnosti in svoj prosti čas za kulturno delovanje, četudi morada njihov nastop ni na kaki posebni kvalitetni višini.

Prav bi bilo, da bi organizatorji festivala v Mavhinjah v bodoče upoštevali ta dvojni pogled na gledališke nastope in bi, recimo, v tekmovalni razred vključili le tiste skupine, ki so bile izbrane v predselekciji. V tem primeru bi morale biti nagrade, da bi pridobile na svoji veljavi, dodeljene samo za res kvalitetne nastope. Za vse ostale pa bi mnenja komisije in razna podeljena priznanja bila nagrada za njihovo delo in vzpodbuda za njihovo napredovanje v tekmovalni razred.

Igor Tuta

Mladi kraški muzikanti na 7. mavhinjskem festivalu (Foto Kroma)

Park Finžgarjevega doma na Opčinah Festival Drage mladih spet na poletni sceni

Tudi letos se v park Finžgarjevega doma na Opčinah vrača Festival Drage mladih, teden mladinske ustvarjalnosti, namenjen mladim, ki bi se radi preizkusili v raznoraznih delavnicih in se pri tem resnično zabavali. Letos bo Festival mladinske ustvarjalnosti potekal kot običajno v zadnjem tednu avgusta, in sicer od 27. avgusta do 1. septembra. Festival DM se prepleta s predavanji ŠD Draga, s katerih so vse pobude Drage mladih pravzaprav zrasle, in z zadnjo okroglo mizo Drage mladih, ki bo zaključila sklop treh okroglih miz, od katerih sta dve potekali na Ptuj, zadnja pa bo 1. septembra na Opčinah. Okrogla miza z naslovom Duhovnost in iskanje 'hitrega ozdravljenja' modernega človeka bo dopolnila letošnjo temo o mladih in iskanju duhovnosti v sodobnem času in družbi. Debatno, ki bo predstavljala višek letošnje Drage mladih z

plesno delavnico bo vodila Raffaella Petronio, kolesarsko Saša Žerjal, kreativno make-up delavnico pa bo oblikovala Živa Kušče. Festival Drage mladih se bo kot običajno začel z odbojarskim turnirjem v ponedeljek popoldne (nanj se lahko prijavijo društva, organizacije, družbe prijateljev s svojimi bolj ali manj improviziranimi ekipami), sledilo pa bo slovesno odprtje, ki ga bosta letos počastili dve plesni skupini: novogoriška breakdance skupina Go-Breakers in tržaška dekleška skupina Light, ki je imela svoj prvi nastop prav na lanskem odprtju Festivala DM. Tudi letos so si organizatorji Festivala zamislili kulturne večere v znamenju glasbe, plesa in gledaliških predstav. Tako bo v sredo, 29. avgusta, na sporedu improvizacijski večer Jam Session, kjer se bosta likovna in plesna skupina učili improvizacije in kjer se bosta spajali likov-

Bogato poletno delovanje ZCPZ

Seminar za pevce in še marsikatera zanimiva pobuda

Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta beleži tudi v teh poletnih tednih bogato delovanje, saj se kar vrstijo različne pobude in dejavnosti. Pravkar se je končal tradicionalni enotedenski seminar za organiste, zborovodje in pevce, ki so ga letos priredili v Termah Zreče. S pevkami in pevci sta na rednih jutranjih pevskih vajah vadila Aleksandra Pertot iz Trsta in Gregor Klančič, sedanjí stolni organist v Ljubljani. Tečaj za mlade organiste pa je vodila Angela Tomanič. V popoldanskih urah pa so si udeleženci lahko ogledali celo vrsto kulturnih in naravnih znamenitosti bližnje in daljne okolice. Vsekakor zelo uspešen in koristen teden, saj so vadili tako cerkvene kot posvetne pesmi, ki jih bodo zlasti v združenem zboru Zveze, ki ga vodi Edi Race, peli med letom ob različnih verskih slovesnostih ali posvetnih prireditvah. Koliko je teh priložnosti med letom, si človek lahko zelo natančno ustvari mnenje, če prelista najnovejšo, peto številko glasila ZCPZ Glas naših zborov,

ki je pred kakim tednom bila tiskana v tržaški tiskarni Graphart. Gre za pravi zbornik večjega formata, ki šteje 200 strani in v katerem lahko po vsebini publikaciji poročamo na drugem mestu.)

uvodnih načelnih člankih bemo tudi zanimiva poročila o pobudah v obdobju 2003-2006, ki jih je izpeljala sama Zveza, pa tudi glavna včlanjenih otroških in odraslih zborov ter skupin. Zbornik bodo širši javnosti predstavili jeseni. (O

tržaški škofiji. Gre za pobudo odseka za pritrkovanje, ki deluje pri ZCPZ in ki si je postavila za cilj, da zbere in popiše vse možne podatke o zvonovih in pritrkovanju. Sploh je ta odsek, ki je oživel pred nekaj leti, prispeval s prirejanjem tečajev in

srečanj, da je starodavni običaj pritrkovanja v številnih župnijah spet oživel in da so k temu pristopili tudi mlajši fantje, ki so z velikim navdušenjem in vestnostjo poprijeli za kemblje ter vadili, da sedaj lahko s svojimi melodijami lepšajo mnoge naše slovesnosti, ne nazadnje vsakoletno hvaležnico pri Sv. Justu. Prav na Veliki šmaren pa so na Repentabru v sodelovanju s tamkajšnjo župnijo priredili letno srečanje pritrkovalcev pod skupnim naslovom Pojo, pojo zvonovi. V nedeljo, 26. t.m. pa bo podobno srečanje ob praznovanju farnega zavetnika tudi v Mačkoljah. Za september pri ZCPZ načrtujejo krajši tečaj za mladinsko duhovno petje in srečanje zborovodij otroških in mladinskih zborov, da bi poglobili kako specifično pedagoško področje delovanja z mladimi pevci in jim razdelili priložnostno zbirko pesmi štirih skladateljev, ki so se rodili ali delovali v Trstu in ki v letošnjem letu obhajajo okroglo obletnico. To so brata Alojz in Viktor Šonc, Emil Adamič in Pavle Merku'. Z začetkom šolskega leta pa se bo obnovilo redno delovanje jesenskih mesecev s pripravo dveh dekanijskih revij in srečanja odraslih zborov Pesem jeseni ter še nekaterih drugih pevskih in glasbeno-zgodovinskih publikacij, ki bodo gotovo obogatile ta naš prostor.

MT

geslom Fast food duhovnost, bodo oblikovali ugledni gostje: psihoterapevt dr. Sanja Rozman, znana po tem, ker se ukvarja s sodobnimi oblikami zasvojenosti (od seksa, igre, vidoig...), publicist, teolog dr. Jože Marketz iz Koroške in univerzitetni profesor, primerjalni religiozolog dr. Lenart Škof. Za Festival Drage mladih pa je značilna predvsem pestra izbira delavnic, ki mlade motivirajo za ustvarjanje in sproščanje domišljije. Poleg že običajnih delavnic, kot so likovna, časnikarska, plesna in kolesarska delavnica, bo letos na voljo še ena novost: kreativna make-up delavnica, kjer se bodo navdušenci naučili spretno uporabljati ličila in se seznanili s triki in tehnikami maskiranja. Delavnico, namenjeno likovnemu ustvarjanju, bo vodil Matej Susič, časnikarsko delavnico bo oblikovala Breda Susič, mladi igralci se bodo vpisali v delavnico, ki jo vodi Lučka Peterlin,

na in plesna umetnost v znamenju kvalitete glasbe. V petek, 31. avgusta, pa bosta na odru Finžgarjevega doma nastopili plesna skupina MOSP, pod vodstvom Raffaella Petronio, s koreografijo Tkanje zlata, in mladinska gledališka skupina kulturnega društva Igo Gruđen iz Nabrežine, ki jo vodi Gregor Geč, s predstavo Molière za mlade. Zadnji večer pa bo kot po običaju namenjen udeležencem delavnic, ki bodo v zaključni predstavi pokazali, česa vsega so se na Festivalu mladinske ustvarjalnosti naučili. Na zaključnem nastopu si bodo prisotni ogledali tudi video letošnje Drage mladih, ki je potekala, kot že omenjeno, na Ptuj. Za morebitne informacije in prijavo obiščite spletno stran www.dragamladih.org, pišite na e-mail naslov_rast_mladika@hotmail.com ali pokličite tel. st. 040/ 370846 (Raffella, Patrizia).

Patrizia Jurincic

POLETJE Kopališče na starem jazu Trst iz drugačne perspektive

Tržačani imajo v poletnih mesecih na voljo kar nekaj kopališč, ki se razprostirajo od Milj do Sosljana. Veliko teh je kar v mestu in bližnji okolici. Poleg 'zimzelenih' Barkovelj in kopališč Ausonia ter Lanterna (ki mu Tržačani pravijo Pedocin) se lahko meščani odslej odločajo tudi za drugo varianto, ki je nadvse zanimiva in privlačna. Letos so namreč odprli kopališče na starem jazu, ki so ga zgradili sredi 18. stoletja, da bi varovali cvetočo tržaško pomorsko trgovino v starem pristanišču. V začetku prejšnjega stoletja je sicer na jazu že delovala kopališka struktura, ki so jo leta 1960 vendar za-

prli. Jez in kopališče na njem pa sta ostala v kolektivni zavesti starejših občanov, ki se ju še danes spominjajo. Letošnje odprtje je mnogim Tržačanom dalo zato duška za mnoge 'amarcorde'. Kdo ve, ali bo odslej postalo kopališče Stari tržaški jez prostor, v katerega se bodo vračali spomini današnje mladine. Glede na to namreč, da je barkovljansko nabrežje v poletnih mesecih zdaleč najbolj obiskan prostor današnjih najstnikov, in tudi spriču dejstva, da je treba ob izkrcaju na jez pred Velikim Trgom odšteti nekaj evrov (8 evrov za odrasle, 4 evre za otroke; od 9. do 20. ure), kaže, da bo novemu kopališkemu

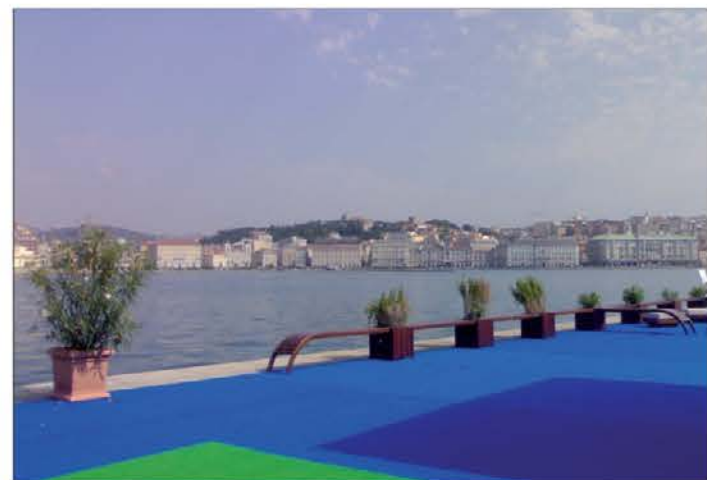

Foto IG

objektu trda predla. In to ne glede na številne usluge, ki jih stranka lahko koristi na 240-metrski kopališki strukturi: v njej so namreč dejavni t.i. lounge bar, od koder se pogled razprostira na mestno nabrežje, fitness center, prostor za masažo, restavracija v obnovljenem gradiču in kotichek za otroke. Dodati gre vendar, da so računalniško zasnovane skice kopališča, ki jih dekar lahko dobi na spletni strani, zdaleč bolj privlačne kot dejanska podoba objekta: o razpadajočem starem pristanišču in o

tamkajšnji gasilski postojanki na internetu ni ne duha ne sluha. Vtis smo namreč imeli, da je glavna atrakcija kopališča ravno razgled na mesto iz drugačne, neobičajne perspektive, bolj kot dejanska kopališka dejavnost. Posebno šarmantno in prikupno je zato ozračje, ki nastane na jazu po sončnem zatonu, ko se prižgejo mestne luči. Ne da bi se na tem mestu spuščali v brezplačno reklamno akcijo, bi vsekakor toplo priporočali popoldanski oddih na jazu pred Velikim trgom, ker se to kratko malo vsaj enkrat splača. Pozabili smo zapisati najvažnejše: do jaza in nazaj pelje čoln, na katerega se lahko kopalci vkrcajo na pomolu San Carlo. (A to je že drugi amarcord!).

IG

Stalno gledališče FJK - Predpremiere sezone Vrsta zanimivih in raznolikih predstav

Mesto Trst se lahko ponaša z izredno dobrim obiskom gledaliških dvoran; ustanova, ki se lahko najbolj veseli tega dosežka, je verjetno Stalno gledališče FJK. V zadnjih letih je gledališče Rossetti postalo osrednjega pomena za raznoliko publiko, saj je z nepostransko ponudbo privabilo široko paleto gledalcev vseh starosti. Umetniška politika, ki je omogočila rekordni odziv pu-

blike, bo seveda potrjena tudi v prihodnji sezoni, kot je povedal ravnatelj gledališča Antonio Calenda na tiskovni konferenci ob predstavitvi nekaterih predstav iz novega repertoarja. Glavno, dramsko ponudbo bo odprla hišna produkcija, ki je že doživela premiero v Vidmu in je začela z vrsto uspešnih gostovanj na državnem teritoriju, to je življenje Galileja Bertoletta Brechta, v kateri ima glavno vlogo Franco Branciaroli. Ob tržaški

premiери je gledališče vzpostavilo sodelovanje z univerzo, da bi vzporedno s ponovitvami potekal niz predavanj na temo povezav med gledališčem in znanostjo. Znan italijanski igralec Massimo Dappporto pa bo protagonisti pravega klasika, v produkciji Stalnega gledališča FJK, in sicer v komediji Beneška dvojčka Carla Goldonija ob letošnji avtorjevi tristoletnici rojstva. Obe predstavi bo režiral Antonio Calenda. Priznan režiser Luca Ronconi bo nato gostoval s produkcijo uglednega gledališča Piccolo Teatro di Milano, s komedijo avstrijskega avtorja Hermann Brocha Popolnoma izmišljeno. Šest biserov pa je naslov zanimivega gledališkega projekta Paola Polija, ki bo podal dramatičnejšo izbranih tek-

stov šestih znanih novinarov prejšnjega stoletja, s katerimi bo prehodil šestdeset let italijanske zgodovine. Stefano Curti, ki je v tem mesecu prevzel funkcijo organizacijskega vodje, je duša uspešnega niza 'musicalov in velikih dogodkov', v okviru katerih skuša v vsaki sezoni ujeti utrip državnega in mednarodnega prizorišča. Na tiskovni konferenci je ponudil samo pokušnjo bogatega programa sezone in omenil gostovanje dveh predstav, to sta italijanska noviteta Peter Pan, pravljica zgodba z glasbo znane kantavtorja Edoarda Bennata, in one-man-show igralca Christiana de Sice. Niz plesnih predstav gledališča Rossetti predstavlja korak naprej

na zelo pomanjkljivem področju, saj je program iz leta v leto bogatel na podlagi zelo dobrega odziva z nastopi nekaterih od najbolj uglednih protagonistov različnih plesnih vrst. Koreograf Daniel Ezralow bo gostoval s svojo najnovejšo produkcijo Why-be extraordinary, when you can be yourself, ansambel Hubbard Street Dance Chicago pa bo nastopil s potpurijem sodobnih koreografij. Med plesnimi dogodki bo tudi gostoval mednarodni zvezdnik Philippe Genty z abstraktnimi fascinacijami predstave Fin des Terres. "Druge poti" komornih predstav sodobnih umetnikov bodo letos zaobjele tudi glasbeno-gledališki projekt eklektičnega igralca Neriya Marcoreja Neki gospod G. o

Giorgiu Gaberju, a tudi napet monolog o uporabi mamil v izvedbi Anne Galiene in koprodukcijo z videmskim Teatro Club Obsedene o resničnem pojavu skupinske obsedenosti iz furlanske kronike 19. stoletja. Navedene produkcije predstavljajo le 20% celotne ponudbe prihodnje sezone, ki bo obsegala okrog 45 predstav. Sezono bodo predstavili prve dni septembra ob odprtju kavarne Rossetti, ki bo odslej delovala v pritličju gledališča in je nastala z namenom, da bi postala kraj srečevanja gledaliških delavcev, gostujočih ansamblov in publike v tesnejšem povezovanju z večstranskim centrom kulture in gledališke umetnosti.

PAL

ZCPZ Peta številka zbornika Glas naših zborov

Nenadomestljiva vloga naših zborov

Peta številka zbornika Zveze cerkvenih pevskih zborov z naslovom Glas naših zborov je zagledala luč pred nedavnim. Zadnja izdaja Zbornika sega v leto 2003, tako da letošnja publikacija zajema dogajanje pri ZCPZ v obdobju zadnjih treh oz. štirih let.

Zbornik nudi tudi tokrat dragocen vpogled v pestro delovanje Zveze, ki združuje cerkvene pevske zборе tržaške pokrajine. Včasih se pomembno poslanstvo, ki jih posamezni zbori opravljajo v lastnih župnijah, zdi samim snovalcem preskromno ali nepomembno. Njim lepo odgovarja predsednik ZCPZ Marko Tavčar v uvodu zbornika, ko pravi, da je skromnost "lepa čednost". "Zavedati se svojih meja je odraz zrelosti in samozavedanja, a včasih je tudi važno, da se osvestimo in spoznamo, da so velike stvari sestavljene iz majhnih celic, da vrh gore ali piramide lahko ponosno stoji in kljubuje strelam samo zato, ker so pod njim široke mase kamna, ki prenašajo težo dneva." Vsi zbori so zato važni in nenadomestljivi dejavniki duhovnega in prosvetnega življenja. Glas naših zborov ne predstavlja zato zgolj kronike opravljenega dela: zbornik je predvsem kristaliziran prikaz našega pestrega in živega kulturnega in verskega izročila. "Zveza je torej s svojim delovanjem trdno in razvejano vraščena v našo pokrajinsko st-

varnost, v našo družbo in razmerja v njej. Del tega delovanja opravljamo na cerkvenih korih, ostalo pa po svetu", je še zapisal Tavčar v uvodu. "S tem da povežemo ljudi, prirejamo koncerte in predavanja, tečaje in srečanja,

pojemo svete in posvetne pesmi, smo del širšega slovenskega kulturnega snovanja." Pomembno je zato, da pevci pojejo v župnijah in krajih, "a prav tako vemo, da je dobro in prav, da gremo v svet in nastopamo v širši javnosti". Tavčar je še omenil finančno podporo, ki jo ZCPZ zaradi svojega pomena nudita dežela FJK in Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu: "Tudi na ta način so nam priznali vlogo, ki jo imajo naši zbori, organi-

sti in zborovodje, kulturni organizatorji in predavatelji, publicisti in skladatelji, ki jim omogočamo objavo skladb in raziskav." Zbornik obravnava nato celo vrsto motivov, ki so razvrščeni po številnih tematskih sklopih.

'Načelne članke' sestavljajo zapisi Marije Krže, ki obravnava nastanke slovenskih cerkvenih pevskih zborov v Trstu, Zorka Hareja, ki piše o vlogi pevskega zbora v pravoslavni cerkvi sv. Spiridiona med vojnami, in Rossane Paliage, ki je pripovedovala raziskavo o korih tržaške škofije. Razdelek se zaključuje z zapisom o proslavi 40-letnice ZCPZ, ki je pred štirimi leti potekala v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu.

V razdelku 'obletnice in jubileji' so uredniki prepustili Zorku Hareju zapis o koncertu solističnih skladb Vinka Vodopivca, ki je bil 7. 5. 2005 v župnijski cerkvi v Pevmi pri Gorici. Rossana Paliaga in Berta Vremec sta obdelali stoletnico rojstva Staneta Maliča, Marko

Tavčar pa je prispeval članke o proslavi ob 100-letnici rojstva Ubalda Vrabca in o koncertu v poklon Marija Kogoja. Matejka Peterlin se je v tokratnem zborniku posvetila 60-letnici obnove slovenske službe božje pri Novem sv. Antonu v Trstu, Edi Race pa je zapisal še intervjuja, ki ju je imel z "glasbenim zanesenjakom, neutrudnim zborovodjem, pevcem, organistom in glasbenikom" Ivom Kraljem ter z Marijo Šturman-Canziani, zboro-

vodkinjo in organistko v Ricmanjih ob njeni 40-letnici delovanja.

Sklop 'Tradicionalne pobude ZCPZ' se začne z obračunom delovanja ZCPZ v obdobju 2003 do 2006, ki sta ga napisali Berta Vremec in Marija Kerže. Natančno so tudi obdelane posamezne pevske pobude Zveze v tem razdobju (Božični koncerti, Pesem mladim, Revija pevskih zborov Pesem jeseni, Dekanijske revije, Primorska poje). Berta Vremec je spet zapisala pregled nastopov Združenega zbora ZCPZ, ki ga vodi Edi Race, in pregled poletnih seminarjev Zveze od 1970 do 2006, Marija Kerže pa je podrobneje zrla v pevske in orgelske seminarje, ki so se zvrstili v zadnjih štirih letih. Pozabiti ne gre na članek o koncertih gojencev orgelskega tečaja in o orgelskih koncertih z Andrejem Peganom. Pomembna dejavnost ZCPZ je tudi prirejanje tečajev za pritrkovalce, o katerih je pisal Matjaž Rustja. Zbornik dopolnjujejo tudi zapisi o dejavnosti zborov ZCPZ, posebno dragocen pa je razdelek z naslovom V spomin, kjer so se uredniki zaustavili ob pomembnih osebnostih, ki so sooblikovale naš zamejski glasbeni milje in ki so pred nedavnim odšli k Bogu v objem. Tokrat se zapisi spominjajo na dr. Angela Kosmača, Vlada Švaro, Draga Petarosa, Aleksandra Žerjela in dolgoletnega prijatelja Zveze Marka Udoviča. Predzadnji razdelek je posvečen publikacijam na glasbeno temo, ki so izšle v naših krajih v zadnjih štirih letih. Zadnji sklop zbornika pa sestavlja album spominskih fotografij o ključnih trenutkih delovanja ZCPZ. Dodati gre, da posamezne članke bogati izredno dragoceno fotografsko gradivo, ki bo v prihodnje nemo pričalo o pestrem delovanju Zveze cerkvenih pevskih zborov.

IG

Še zmeraj nerešeno vprašanje

Razmišljanje o usodi Sosljanskega zaliva

Potem ko so na dražbi za smešne denarce kupili Sosljanski zaliv z odobrenimi kubčnimi metri novogradnji, bi človek pričakoval, da se bo končno začela realizacija pravega turističnega centra. Vsi se že desetletja načelno strinjajo, da je potrebno nekaj urediti ob tem prelepem zalivu. Dežela in druge javne ustanove ter banke so z nemajhnimi finančnimi injekcijami doslej pokazale pripravljenost pomagati pri realizaciji (tudi utopičnih) načrtov. Doslej pa smo bili priče le obljubam in prikazu megalomanskih načrtov ter preprodaji zaliva po vedno višjih cenah.

Ni moj namen, da bi raziskoval krivdo enega ali drugega, da se doslej še nič ni premaknilo z mrtve točke. Želim razmisliti o "resnih name-nih" sedanje družbe, ki naj bi se trudila za resnični turistični razvoj naše obale. Sosljanski zaliv sestoji iz dveh delov: Caravelle in nekdanjega kamnoloma, ki ju povezuje kopalnišče Castelreggio. Zanimivo je, da so se sedanji lastniki usmerili predvsem v kamnolom, ki naj bi ga preoblikovali tako, da bo varen! Od vsega začetka tam pokajo redno vsako popoldne mine, tovarnjaki nalagajo material na velike ladje, ki ga za težke denarce odvažajo kupcem v Benetke. Ni mi znano, koliko materiala so odkopali, niti koliko so iztržili, z gotovostjo lahko trdim, da je videz bivšega kamnoloma

popolnoma spremenjen (seveda bo čez nedoločen čas postal varen za naselje?).

Kaj pa na zapadnem delu? Tam je že leta odobren načrt za obnovo starega Park hotela in ni nobenih ovir za ovrednotenje tega dela. V resnici pa se vsa ta leta ni naredilo ničesar. Za silo so posodobili bivšo restavracijo v nekaj pivnic in največji del zemljišča namenili parkiranju avtomobilov več tisočev kopalcev po zmerni ceni 7.00 evrov

dnevno! Bivši Park hotel, nekoč ponos Sosljanskega zaliva, propada in hvala Bogu, da ga bršljan in drugo zelenje skriva pred radovedneži. Zakaj ga ne obnovijo, mar nimajo gradbene koncesije?

Končno se vprašam in z mano naj bi se vprašali tudi odgovorni: Kakšne namene imajo sedanji lastniki? Mislijo res investirati v turizem ali zgolj z minami pridobivati nov material, ki se, kot pravijo, dobro prodaja; področje Caravelle pa naj služi za plačano parkirišče in za občasne prireditve na odprtem kot vaše šagre.

Antek

GLASBA Pogovor s Tinkaro

"Še kako pomembno je navdušenje pri glasbenem ustvarjanju!"

Ob robu praznika za tridesetletno delovanje tržaške radijske postaje Radio Punto Zero, ki je potekal v sredo, 1. avgusta, na Velikem trgu pred občinsko palačo, smo se pogovorili s slavno slovensko pevko Tinkaro, ki je na odru zapela nekaj delov svojega zadnjega albuma z naslovom Aqa. Tinkara, ki je med drugim diplomirala iz flavte na konservatoriju Tartini v Trstu, je v svoji karieri dosegla reskopicno uspehov in postala v nekaj letih ena osrednjih medijskih zvezd slovenske glasbene scene. Tinkara je na svoji umetniški poti spoznala kar nekaj zna-

menitih kolegov, s katerimi je tudi sodelovala: naj omenimo le enega, in sicer Roberta Planta, slavnega pevca skupine Led Zepelin, s katerim se je pevka iz Dekanov na zadnji izvedbi koprške Rumene noči preizkusila tudi na koncertu v živo.

Letos je izšla zadnja Tinkarina plošča z nenavadnim naslovom Aqa. To je bila iztočnica, na podlagi katere je stekel krajši pogovor s glasbenico, ki je na naše zamejstvo še posebno navezana.

Zakaj si novi plošči dala naslov Aqa?

To zato, ker sem nekega dne zati-

snila oči in v trenutku navdihla videla sebe na vodi. Simbioza, ki je povezovala mene, mojo glasbo in vodo, mi je bila všeč. Razmišljala sem tudi, da je voda element, ki se lahko nahaja v različnih agregatnih stanjih, in v tem sem videla tudi paralelizem s svojo glasbo, ki je precej raznolika in v kateri se da občutiti zelo paradokсне razlike.

Druga značilnost tega albuma je, da opevam tematiko svetoboljša. Ta beseda izhaja iz ruskega miljeja romantičnega obdobja, slovenski književniki so jo nato pretihotapili v naše kraje. Ta izraz je nekoč označeval pasivno doživljanje določenega duševnega stanja, jaz pa sem s svojim delom skušala vlti tej besedi aktiven prizvok. Iskala sem tudi ustrezen prevod izraza svetoboljša v angleškem jeziku, a odkrila sem, da te besede v angleščini ni. Izraz sem zato prevedla na svoboden način - worldache. Pojem, ki tiči v tej besedi, skuša preko besedil albuma vsaj opozoriti ljudi, da je naš svet na različne načine bolan. Veliko govorimo npr. o globalizaciji, o tem, da so si kraji po svetu vedno bolj podobni, da se razlike izničujejo: dežele, zlasti pa velika mesta zgubljajo tako svojo identiteto, kar je škoda. Različnost je namreč zame dragocena. Poleg tega me še skrbiyo tudi naravne ujme (cunami, potresi itd.), ki ogrožajo svet.

Beseda Aqa, ki v italijanščini sploh ne obstaja, je skratka podobna, ki odraža moj miselni in gla-

sbeni svet.

Kako je italijanska publika sprejela nov album?

Doslej pravih odzivov ni bilo, ker v Italiji še ni izšel nikakršen singel. V prvi polovici tega leta sem se želela osredotočiti na slovensko tržišče. Veliko časa me ni bilo na slovenski glasbeni sceni, ker me je priprava na novi CD popolnoma prevzela. Vso energijo sem zato usmerila na domačo publiko, italijanski sceni se

razlike med mano in njo so prevelike. Nekateri mi namreč očitajo, 'da sem iz naftalina'.

Kaj to pomeni?

Predvsem to, da rada opevam in citiram glasbenike, ki so ustvarjali v 60. in 70. letih. Korenine glasbe, ki jo danes poslušamo v slabših različicah, segajo v tisto obdobje: če je takrat igral Jimmy Hendrix, je danes na sceni Lenny Kravitz, ki v to glasbeno zvrst vnaša moderne pristope in do-

zrejši.

Pred kratkim si spremenila tudi zasedbo svojega benda, kajne?

Res je. Dva člana sta še ostala. To sta Denis Ker in Marko Stropnik na električni oz. bas kitari. Ostali nekdanji člani so skupino zapustili, tudi zato, ker so ubrali solistično pot, kar je pozitivno in konstruktivno. V današnji zasedbi igrajo Roman Sarjaš iz Murske Sobote (klaviature), Marko Ber-

Foto IG

bomo posvetili od septembra dalje.

Pred dvema letoma si na koncertu v Gorici delila oder s pomembno italijansko pevko Elisom: ali si morda ostala z njo v stiku?

Nisem. Takrat sva preživeli prijeten večer, ki se je nadaljeval tudi na zasebni družabnosti. Prava iskra pa se vendar ni sprožila, kar ni sploh narobe. Verjamem, da med mano in njo obstaja neko vzajemno spoštovanje, vendar

datke. Hendrixov sound je slišati tudi v pesmih skupine Red Hot Chilly Peppers. Osebo pa raje poslušam 'izvirno glasbo' izpred trideset oz. štirideset let. V sodobni glasbi so mi všeč Coldplay, skupina, ki je na pol poti med U2 in Pink Floyd.

Ostali kolegi po Italiji in drugod, ki so že poslušali novo ploščo, so bili nad njo navdušeni: pravijo, da sem storila korak naprej in da moja flavta še boljše zveni kot v preteklosti, skratka, da je album

bič iz Novega mesta (akustična kitara) in Dorian Granda iz Kočevja (bobni). Lepo se imamo in všeč mi je predvsem to, da so med nami sveža energija, navdušenje in želja po napredovanju, kar včasih pri nekaterih starejših glasbenikih manjka. Dkor se ukvarja za glasbo in z umetnostjo nasploh, ne bi smel nikoli pozabiti na pomen, ki ga ima navdušenje pri umetniškem snovanju.

IG

“Tudi danes smo dovolj časa klesali svoja imena v kamen zgodovine!” so si mislili poslušalci, delci petdesettisočglave množice, ki so v nedeljo, 22. julija, pozno zvečer zapuščali sejemski prostor Vystavišče v Brnu. In to je navsezadnje res. Brno je bilo 22. julija tako pri-

gaški tek na olimpijskih igrah. Množica, ki je vneto klesala svoja imena v zgodovino, pa je od navdušenja vriskala in pela s stricem Mickom. In stric Mick jo je očetovsko pogledal in nadaljeval s svojim energičnim, obsedenim, adrenalinskim ritmom.

Ja, pred več kot 40 leti, ko se je celotna zgodba šele začela, je bil Mick še mali deček. In ni bilo še rock'n rolla. In nato so se iz Liverpoola priplazili Beatlesi, iz širše angleške krajine pa prikotalili Rolling Stonesi. Medtem ko sta bila Liverpoolska John in Paul do njune vzhodnjaške

Mick Jagger, Keith Richards, Ron Wood, Charlie Watts in 45 let za sabo Enostavno, Rollingi so večni!

silneže in hujšake. Ampak: krstili so rock'n roll v šestdesetih in začeli uvajati zmesi hard rocka na prelomu med šestdesetimi in sedemdesetimi, botrovali so nastanku metala in preživeli punk iz začetka osemdesetih. In še vedno enostavno so ostajali Rolling Stones.

V Brnu so se pred sejmiščem že celopopoldne zbirali navdušenci s pisanimi majicami, na katerih so kraljevale ustnice z dolgim, molečim jezikom. Osivele buče so življenjski prostor pod velikanskim odrom pridno delile z nekoliko mlajšimi dolgimi lasišči, ki so sem pa tja bolj spominjala na metalske duše, kot pa na zagrete rock

energična pesem, ki je Jaggerju pisana na kožo. Ob njej lahko sprošča svoj adrenalinski potencial, ki ga koncert za koncertom pretvarja v energetski cunami za večdesettisočglave množice pod odrom. Start me up! in Jaggerjeva udarnost: odločni, skoraj nekoliko robotski gibi, na videz jezen pogled, ki je razkrival energetski nabo, in obče znan, nekoliko hripav glas, ki odlikuje štiridesetletni opus Rolling Stonesov. In seveda, tekanje, skakanje, skakanje, tekanje: pretanjeno flirtanje z občinstvom, ki ga starec na odru napaja skoraj do prenažrtja. In veliki ognjemeti, ki se sproščajo v zrak in naznanjajo, da so na oder

cer ponašajo z dvema kitaristoma, ko govorimo o “Kitaristu”, pa mislimo na Keitha Richardsa. Popolnoma drugačen tip od Jaggerja. Čeprav je po svojem fenderju še vedno dobro žagal, je bil na pogled dosti bolj flegmatičen od kolega za mikrofonom. Nasmihal se je in mirno prižigal cigarete, medtem ko se je sprehajal od enega konca odra proti drugemu. Kot bi bil zadet (kar morda niti ni tako daleč od resnice). Keith Richards se je v svoji opravi zdel kot kak zamenjan gusar z opasano glavo in številnimi uhanji (na filmskem platnu se je odlično izkazal kot oče Jacka Sparrowa). Kar pa je bilo takoj očitno, je bil njegov status v skupini. Jaggerjev alter-ego ali bolje rečeno skupaj z Jaggerjem veliki ego skupine. Čudež je, da se nista petelina v petinštiridesetih letih na smrt oključala. Večkrat sta se skregala in dolga obdobja nista spregovorila. Vseeno pa so se Rollingi obdržali pri življenju. Prenapihnjenega ega se vsekakor ne da potlačiti. Tako si je tudi Keith na koncertu izbral “5 minut slave”. Z odra je “pregnal” Jaggerja in se polastil mikrofona. Flegmatični Richards ni skakal in ni tekal. Držal se je mikrofona in prepeval svoje country napeve. Vse skupaj je sicer izgledalo nekoliko paradoksalno, a prenapihneni ego je navsezadnje le prenapihneni ego. Richards vs Jagger, Jagger vs Richards, skoraj polstoletni boj sa-

moljubnih rockerjev se je latentno ponovil tudi v Brnu. Ostala dva člana, Ron Wood in Charlie Watts, sta bila nekoliko v ozadju, za petelinoma. Pa čeprav je Wood vseskozi našilgal publiko, ji metal ogorke cigaret (med koncertom je namreč vestno kadil) in obeske, ki jih je imel v laseh. Koncert se je spuščal iz uspešnice v uspešnico. Skrčiti štiridesetletno zgodovino rock uspešnic v en sam večer ni lahko. Predvsem, če se imenuješ Rolling Stones. Jumping Jack Flash, You got me rocking, Honkey Tonkey women, All down the line. Mladostniki so si za predah med koncertom privoščili celo nekoliko bolj umirjeno You can't always get what you want. Jagger se je med svojim atletsko-pevskim šovom spomnil tudi prijatelja, ki ga ni več. Skupaj z back vokalistko Liso je publiko izrisal figuro kontroverznega Jamesa Browna s pesmijo I'll go crazy. Svoj šov je Jagger začel s pripombami v presenetljivo dovršeni češčini.

Premični oder je medtem zaplaval tja med publiko. Vsi štirje so na majhni površini, ki jih je ločevala od oceanske množice, uglasili najbolj znano od vseh pesmi. Richardsov začetni riff je sam po sebi sprožil splošno mrzlico in vzlikanje: “I can get no Satisfaction!”.

In še končni šov pesmi Sympathy for the Devil, ko se je Jagger odločil, da bo gledalcem v živo pokazal “ta zadnjo plat”. Elegatno, seveda. Saj so ne nazadnje Rolling

Stones! Obsta teorija, po kateri se kakovost benda prepoznava po tem, koliko časa poteče od njegovega propada do ponovne združitve. Predpostavlja se namreč, da je to obdobje tisto, v katerem člani benda pokurijo ves denar. Daljše je torej obdobje od ločitve do združitve, bolj je bend kakovosten (več denarja je pridelal). Police so za ponovno združitve porabili dobrih 20 let, Take that samo 10.

Kaj pa Rollingi? Skupaj so že 45 let. Ja, morda enostavno denar pokurijo kar sproti? Ne, enostavno Rollingi so večni!

Andrej Čermić

zorišče, kjer si lahko v nekoliko prenesenem smislu stopil v zgodovino.

Brno je sicer na prvi pogled nekoliko otožno mesto, zapuščeno v svojem realsocialističnem izgledu visokih cementnih blokov. Brno se enkrat letno predstavi kot motoristični center sveta, kjer se Valentino in njegovi tovariši sončijo v siju dragih motorjev in lepih punc. In to je približno vse, kar širša javnost ve o Brnu 365 dni v letu. Ampak, zgodovina včasih potrka na vrata. Brno je bilo tega deležno. In romarji, ki so se tja odpravili, tudi.

Ja, okoli polnoči so romarji res lahko vzdihili: “Tudi danes smo dovolj časa klesali svoja imena v kamen zgodovine!”, naročili zadnji hotdog in hladno pivo ter se odpravili sladkim sanjam polnim slave naproti. Stric Mick je namreč le dobre pol ure pred tem v tonih Brown sugar zaključil svoj atletsko-pevski šov. Pri 64 pomladih je namreč še enkrat dokazal svojo odlično fizično kondicijo. Po 70 metrov dolgem in 30 metrov visokem odru je tekal, kot bi se pripravljaj na kratkopro-

preobrazbe prispodobi čistega in brezmadežnega pop-rocka, sta bila Mick in Keith že od vsega začetka hudobna dečka in ta sloves obdržala skozi več kot 40-letno zgodovino. Imeli so jih za pijance. Imeli so jih za mamilaše. Imeli so jih za sataniste. Imeli so jih za na-

privržence. To je bilo očitno tudi ob pogledu na pisano paletu oblačil, ki so jih sive buče in njihovi mlajši kolegi ter kolegice nosile na sebi: iz majic si lahko razbral celotno zgodovino rock glasbe. Prednjačile so seveda rockovsko obarvane majice štirih porednih dečkov, kaj lahko pa je bilo opaziti tudi znake prisotnosti fanov sedemdesetniškega rock'n rolla skupine Status quo, ali pa metalsko črno Iron Maidenov in hardrockovsko opremo s pripisom Guns 'n roses. In... naj se šov začne. Start me up!, seveda,

stopili kralji. Start me up! je bil samo začetek dveurnega divjega koncerta, v katerem se Rollingi niso nikoli spuščali v patetiko ali čustvenost, pa čeprav so v njihovem opusu izvrstne balade. O Angie ali Wild horses ni bilo ne duha ne sluha. Odločili so se za udarni koncert. Po meri pevca. In ne po meri kitarista. Rollingi se si-

LIKE A ROLLING STONE

Stičišče, ki ga ni bilo. Divji Rolling Stonesi in umirjeni, akustični Bob Dylan imajo nekaj skupnega. Generacijsko uspešnico Like a rolling stone, katere avtorstvo si sicer lasti Dylan, a so jo nekoliko prenašeno zelo pogosto izvajali tudi Jagger & Gre za stičišče dveh svetov, do katerega na omenjenih koncertih ni prišlo. Jagger, Richards in tovariši so se namreč odločili za energetski koncert poln adrenalina. Dylanova pesem je bila v tem kontekstu nekoliko preumirjena, pa čeprav so jo Rollingi predelali v bolj rockovskem ključu. Tudi Bob Dylan se je odrekel svojemu hitu. Skoraj. Izvedel ga je, a popolnoma drugače. Like a rolling stone je namreč simbol njegovega akustičnega obdobja lahke rock glasbe, simbol njegove šestdesetniške glasbe. Tokrat pa je izzvenela precej drugače, z blues-jazzovskimi okrasji. Bolj Van Morrisonovo kot Dylanovo.

Saksofon, klavir in kontrabas. Odlična kombinacija instrumentov, ki nas odpelje v prav poseben svet žanrske glasbe. Mnogi jo imenujejo glasba za sladokusce, drugi ji pravijo naporna glasba. Njene izvore je treba iskati tam v ZDA, v frankofonskem delu okoli New Orleansa. Kaj kmalu se je nato razširila po celi Severni Ameriki in po Evropi. Ja, jasno, govorimo o jazz glasbi.

Montreal, prestolnica francoske Kanade, se seveda spogleduje s frankofonskim delom ZDA in čr-

pa kulturnega navdiha. Seveda, francoskega. Montreal se lahko ponaša z enim od največjih in najpomembnejših svetovnih jazz festivalov. Prostorna in (neskončno) dolga Rue Saint Chaterine postane vsako leto ob koncu junija in v začetku julija svojevrst-

Dylana. Po srečnem naključju sem bil v obdobju jazz festivala ravno v Montrealu, tako da sem si koncerta obeh virtuozov lahko ogledal v živo. Zanimiva izkušnja, čeprav je bila moja prva misel po glasbenem večeru z Dylanom: “Čakal sem si nekoliko drugačnega Boba Dylana.” Očitno nisem vzel dovolj resno v poštev postavke, da sem pravzaprav na koncertu montrealkega jazz festivala. Oba koncerta sta se izvajala v “ožji”, komorni zasedbi. Torej, na zaprtem, v gledališču Palace des Artes, ki je bilo dejansko središče celotnega dogajanja. Gre za gledališče, ki večkrat gosti tudi klasično glasbo, divjega rock 'n rolla zato ni bilo pričakovati. Dejansko pa je celotna zadeva bila še bolj “re-

Van Morrison in Bob Dylan na Montreal jazz festivalu Glasba v kravati in suknjiču

sna”. Ne samo, da ni bilo nič divjega rocka, oba umetnika sta izvajala samo najbolj prefinjen del repertoarja, tistega za “sladokusce”.

Van Morrison se je v glavnem držal svojih standardov: gre namreč za eklektičnega ustvarjalca, ki združuje različne žanre. Jazz, blues in swing združuje s prvina-mi country glasbe in lahkega rocka. Poslušas ga lahko ob kateremkoli počutju, ker vedno lahko najdeš izsek iz njegovega opusa, ki ti bo ustrezal. Tudi Bob Dylan je s tega vidika zelo podoben: enciklopedija glasbe, iz katere lahko črpaš do neskončnosti. Koncerta pa sta bila vzporednici v svetu posvečenega in (nekoliko) elitnega jazz-blues-swinga. Nič solističnih nastopov z akustično kitaro in orglicami. Nobenega “unplugged” nastopa. Za izvrstnima solistoma je bil v ozadju vedno številčen bend, kakih 10 glasbenikov na trobilih, pihalih, klaviaturah in bobnih. Podlaga za večer lahke glasbe v suknjiču in kravati. Van Morrison se je lotil svojih velikih uspehov, čeprav jih je kar nekaj pustil ob strani. Moondance (mlajši jo sicer poznajo v priredbi Michaela Bubleja

je zazvenel v nekoliko bolj improvizirano - jazzovskem ključu, romantični bubblejevski swing ni prišel do izraza. Pogrešali smo seveda country napev *Browned eye*

lana, tudi v izključno jazzovskem slogu. Za laike je bil velik del koncertnega repertoarja skorajda neznan. Zanimiv glasbeni poizkus je bilo njegovo prebiranje velikih akustičnih uspešnic v novem, elegantnem ključu. Akustični *Like a rolling stone*, himna osemindesetistnikov, je bila prenesena v za jazz značilno improvizacijo, ki se je bolj odražala v Dylanovi vokalnosti kot pa v instrumentalni podlagi. Dejansko je bila instrumentalna spremljava edina (zelo tenka) vezna nit z originalom. Podobna usoda je “doletela” rockovski pečat uspešice Summer days, predhodnice Springsteenovih country rock napevov tipa *Working on the highway*.

Zanimivi poskusi: glasba, ki se oblači v kravato in suknjiču.

Van Morrison

girl, in celo bluesovski uspešnico *What's wrong with this picture?* Da ne govorimo o šovu Boba Dy-

la, ki se oblači v kravato in suknjiču.

AC

Osrednji oder na Montreal jazz festivalu

Slovenija je država s petimi zvezdicami

Za in zoper veležabavišče na Goriškem

Javna občila v Sloveniji še vedno namenajo veliko prostora oziroma časa že kar razpitemu projektu o zgraditvi veležabavišča bodisi na območju Nove Gorice bodisi v Spodnji Vipavski dolini. Med obiskom in pogovori z Jan Jones, podpredsednico družbe Harrah's Entertainmenta iz Las Vegasa, ki naj bi skupaj z novogoriškimi Hitom zgradila veležabavišče, so predstavniki vlade, političnih strank in župani občin na Goriškem predvsem poslušali njena zatrjevanja o domnevni gospodarski pomembnosti veležabavišča za Slovenijo, posebej pa za območje Goriške. Srečanje je zavrnil samo župan občine Ajdovščina Marjan Poljšak, ki sicer nasprotno sodelovanju med ZDA in Slovenijo.

Kar zadeva omenjeni projekt, je stanje zdaj tako, da v finančnem ministrstvu izdelujejo predloge zakonov in izvršilnih predpisov, ki bi omogočili sodelovanje igralniške družbe iz Las Vegasa in Hita. Če bi Državni zbor sprejel omenje-

ne zakone in druge predpise, bi projekt nemara lahko začeli ureničevati v letu 2008. Pri tem navajajo stališča in tudi ovire, ki bi lahko projekt upočasnile ali ga celo preprečile. Premier Janez Janša je 30. julija na srečanju s časnikarji opozoril, da bi morali slovensko javnost podrobneje in temeljito seznaniti s projek-

narodnega inštituta za turizem v Ljubljani, Janez Sirše, pa je v nekem intervjuju za ponedeljkovo prilogo časnika Delo podvomil v to, da bi načrtovano veležabavišče obiskalo šest milijonov gostov na leto. Dejal je, "da so te številke zelo visoke. Zdaj ima Hit v igralnicah od poldruga milijona do dveh milijonov obisko-

valcev bi zagotovo utrpeli igralnici v Benetkah in Ljubljani, zelo verjetno tudi v Portorožu." Po mnenju direktorja mednarodnega inštituta za turizem "bi politična in vsakodnevna nasprotovanja, ki nimajo trdnih gospodarskih ali socialnih argumentov, pomenila zelo slabo sporočilo svetu. V tem primeru bodo dobili še en element v predstavi o Sloveniji kot deželi, ki je nestoljubna za tuje naložbe in tudi za našo vlogo in delo v svetovnem gospodarskem sistemu. Če pa uresničitve ne bo zaradi finančnih razlogov, je to lahko popolnoma normalno, kajti o velikih projektih razpravljajo tudi na Madžarskem. Znano bi se tudi

pokazati, da je to projekt, ki je prevelik za Slovenijo, slovensko razmišljanje in našo sposobnost vključevanja v mednarodne gospodarske in tudi politične tokove."

Zoper predvideno veležabavišče na Goriškem, z močnim deležem igralništva, se še zmerom odločno opredeljuje Goriško društvo za kakovost bivanja. Predsednica tega telesa civilne družbe Lucija Mozetič je v dnevniku Primorske novice objavila daljši članek, v katerem

naštevata in utemeljuje razloge nasprotovanja. Svojemu prispevku je dala (ali ga je določilo uredništvo časopisa) nadnaslov Slovenija je država s petimi zvezdicami - Zakaj bi jo onesnaževali. M.

tom o veležabavišču, ker o tem obstaja še veliko dvomov, nejasnosti in tudi predsodkov. Predsednik vlade je menil, da bi takšno pojasnjevalno vlogo morala opraviti predvsem družba Hit v Novi Gorici. Direktor med-

valcev letno, kar pomeni, da bi veležabavišče bilo trikrat večje od vsega, kar zdaj deluje pod okriljem Hita. Šestih milijonov novih gostov ne bo, zato so razmišljanja v tej smeri utopična. Izgube glede števila obisko-

Iz nove številke Vipavskega glasa

Odsev preteklosti in sedanjega dogajanja na območju Vipavske doline

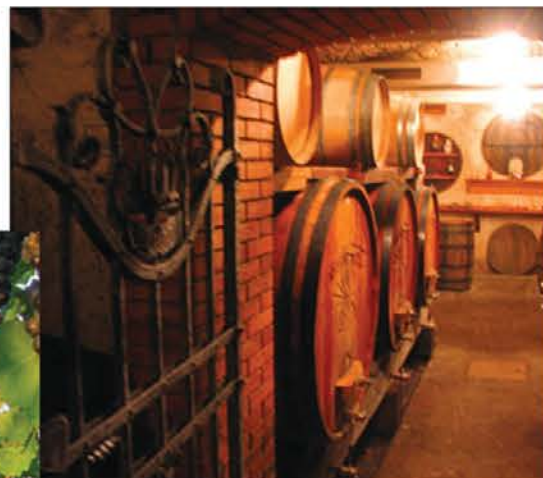
Vipavski glas, glasilo tamkajšnje krajevne skupnosti, je med najstarejšimi lokalnimi časopisi v Sloveniji in še zmeraj redno izhaja. Finančno ga vzdržujejo pretežno sami domačini, k izdajanju pa s svojimi darovi prispevajo tudi tisti Vipavci, ki zdaj žive drugod v Sloveniji ali pa celo na tujem. Tudi v novi številki je objavljenih veliko spominskih zapisov oz. pričevanj iz preteklosti, največ iz obdobja fašizma, ter o stanju in dogajanju v Vipavski dolini v času od konca druge svetovne vojne oz. osvoboditve pa do sedaj. Tako Ivan Štekar objavlja drugi del spominov iz vojaškega življenja v Italiji, ko je

bil star 42 let. Pisateljica in slavi- stka Marija Mercina v daljšem članku z naslovom Rodbinski pečat opisuje dogajanje v družini Benčina v Gočah med leti 1941 - 1943. Zapisala je, "da je narod živo telo, v njegovem zgodovinskem spominu pa so shranjeni ljudje in dogodki. Moja generacija je od staršev, ki smo jim verjeli in zaupali, veliko slišala o njih. V šoli so preteklost uporabili za našo socialistično vzgojo. Zdaj, ko se odpirajo arhivi in preštevajo pokopani v skritih grobiščih, preteklost že dolgo ni več ali črna ali bela, temveč polna nasprotij." Magda Rodman, Evgen Ferjančič in Boža Ferjančič poročajo o

praznovanju petdesete obletnice zaključka šolanja na nižji gimnaziji v Vipavi. Pripravljajo izdajo posebnega zbornika, ki bo opisal preteklost šolstva v Vipavi v obdobju Avstrije, Italije in Jugoslavije. V vabilu za proslavljanje čla-

ni pripravljalnega odbora poudarjajo, da je bila "Ljudska šola Vipavska ena najstarejših slovenskih šol in "prava dika Vipavskega trga in ponos vse deže-

le". Sledijo članki ali drugačni zapisi o programu letošnjih poletnih

kulturnih prireditev v Vipavi, stanju Mlak pri Vipavi, kjer je bilo vežbališče nekdanje jugoslo-

vanske armade, ter o priznanjih, ki sta jih prejela vino sorte Rose ter Nanoški sir. Objavljen je tudi natečaj za izvolitev Kraljice vina Zelen za leto 2007. Kraljico bodo izbrali 4. septembra v Vipavskem hramu v Vipavi. Nova številka Vipavskega glasa obsega 57 strani.

M.

Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Vademecum za slovensko državljanstvo

Spoštovane rojakinje in rojaki!

V zvezi z novostmi pri pridobivanju slovenskega državljanstva po tako imenovani izredni naturalizaciji (13. člen Zakona o državljanstvu Republike Slovenije) in vzpostavljanjem evidence volilne pravice za državljane Republike Slovenije, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, smo vam pripravili kratka pojasnila:

Novosti v postopku pridobitve slovenskega državljanstva

1) Uredba o merilih za ugotavljanje nacionalnega interesa pri sprejemu v državljanstvo Republike Slovenije (Ur.l.RS, št. 41/07) Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije (MNZ) je pripravilo, Vlada pa je dne 26. aprila

2007 sprejela Uredbo o merilih za ugotavljanje nacionalnega interesa pri sprejemu v državljanstvo Republike Slovenije na podlagi 13. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (ZDRS). Uredba je bila dne 11. maja 2007 objavljena v Uradnem listu št. 41/2007 in začela veljati naslednji dan.

Uredba v 2. členu opredeljuje izredno naturalizacijo iz 13. člena ZDRS kot izjemen prispevek k družbenemu, gospodarskemu, znanstvenemu, kulturnemu ali drugačnemu razvoju RS ali k povečanju mednarodnega ugleda oz. prepoznavnosti RS.

V 3. členu so podrobneje opredeljena merila, ki omogočajo sprejem v državljanstvo RS na podlagi izredne naturalizacije iz nacionalnih razlogov. To je tudi naju-

strežnejši način, da si naši rojaki na tujem pridobijo državljanstvo RS. Merila, ki jih mora prosilec izpolnjevati, so naslednja:

1) prosilec mora dokazati slovensko poreklo (da je prosilec slovenski izseljenec oz. njegov potomec do četrtega kolena v ravni vrsti ali pripadnik avtohtone slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu); 2.a) prosilec mora izkazati aktivno vez z RS oz. aktivno večletno delovanje v slovenskih društvih, šolah slovenskega jezika ali slovenskih izseljenskih, združenjskih ali manjšinskih organizacijah; 2.b) oziroma mora prosilec dokazati, da je bil odpuščen iz slovenskega državljanstva zaradi razumljivih razlogov.

Prosilec je dolžan priložiti priporočila ustreznih organizacij, ki potrjujejo njegovo aktivno vez z Republiko Slovenijo, pristojno diplomatsko-konzularno predstavništvo Republike Slovenije pa v primerih, ko je to mogoče, podaja svoje mnenje o iz-

polnjenju omenjenih meril. Ob tej priložnosti želimo rojakinje in rojake po svetu posebej opozoriti, da se je postopek pridobitve slovenskega državljanstva nekoliko spremenil. Zato lahko vsi tisti prosilci, ki menijo, da izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje, njihove prošnje pa so bile v preteklosti zavrnjene, ponovno vložijo prošnjo za pridobitev slovenskega državljanstva.

Volitve slovenskih državljanov v tujini

2) Volilna pravica in Evidenca volilne pravice državljanov RS, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji (preverjanje vpisov in ažuriranje naslovov volilcev) Po dopolnitvi Zakona o evidenci volilne pravice, pristojni organ (MNZ) za vodenje evidence volilne pravice po uradni dolžnosti v celoti vzpostavlja evidenco volilne pravice državljanov RS, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji na podlagi že obstoječih podatkov iz uradnih evidenc (register stalnega prebivalstva, matični register, evidenca izda-

nih potnih listin, itd.) in podatkov iz evidenc pristojnih diplomatsko-konzularnih predstavništev RS v tujini (DKP).

Prosimo člane slovenskih organizacij, društev in katoliških misij, ki imajo slovensko državljanstvo, da seznanim diplomatsko-konzularna predstavništva RS z Vašimi aktualnimi podatki. Za uresničevanje volilne pravice je naslov volivca v tujini temeljnega pomena zaradi pravočasnega obveščanja o volitvah in o možnih načinih uresničevanja volilne pravice.

Vpogled v volilni imenik je možen na upravni enoti, njeni izpostavi oz. informacijski pisarni ali krajevnem uradu. Državljeni RS, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, lahko zaprosijo za vpogled v evidenco volilne pravice tudi na pristojnem diplomatsko-konzularnem predstavništvu RS.

Pristojna upravna enota najpozneje 20 dni po razpisu volitev na krajevno običajen način razgrne splošne volilne imenike za vsa volišča na svojem območju. O tem

obvesti državljane z razglasom, s katerim jih hkrati pouči, da jih lahko pregledajo in zahtevajo pravice.

Najpozneje deset dni po razpisu volitev posreduje ministrstvo, pristojno za evidenco volilne pravice podatke o državljanih RS, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji (MNZ) in so vpisani v stalno evidenco volilne pravice, ministrstvu, pristojnemu za zunanje zadeve, ki državljane RS, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, obvesti o razpisu volitev, datumu glasovanja in o možnih načinih uresničevanja volilne pravice oziroma glasovanja.

Slovenski volivci, ki bivajo v tujini, lahko svojo volilno pravico uresniči na pristojnem DKP, po pošti ali pa se neposredno udeležijo volitev v Republiki Sloveniji. Natančne podatke o tem boste volivke in volivci prejeli po pošti na svoj dom.

Urad vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

Čedad

Vedno bolj kraj posredovanja!

“Mittel pomeni sredstvo, kraj posredovanja, oz. komunikacije” je zapisal predsednik društva Mittelfest Furio Hon-sell. Festival gledališča, glasbe, plesa, poezije, vizualne in lutkovne umetnosti držav srednje Evrope je v tem smislu priložnost srečevanja in izmenjave med ustvarjalci, ki prihajajo iz različnih okolij in so nositelji različnih kultur, zgodovine in umetniških izrazov, obenem pa lahko postane sredstvo za poudarjanje določenih etičnih sporočil. Ta pogled zrcali v popolnem soglasju usmeritev, ki jo je umetniški vodja Moni Ovadia uveljavil v letih svojega dvojnega mandata. Umetnost je lahko sama sebi namen, lahko izpolnjuje svoje poslanstvo z estetsko dovršenostjo, z ekspresivno izvedbo, s posrečeno postavitvijo klasika, v zadnjih izvedbah pa je Mittelfest skušal prekorati mejo bogate izložbe srednjeevropske umetnosti in postati kraj, kjer umetnost pridobiva angažirane poteze. S tem si je festival zadal dodatni cilj, da bi obiskovalec ob ogledu predstave lahko odnesel še spodbudo za nadaljnje razmišljanje. Na Mittelfestu so tako razmišljali o spoštovanju verske pripadnosti, o aktualni problematiki dela, letos pa o obširni temi človekovih pravic.

Po členih deklaracije iz leta 1948 naj bi med drugimi veljale pravice do enakopravnosti, življenja, svobode, azila, poroke, dela; Ameriška konstitucija pa je vključila celo izredno pravico do sreče. Tema pravic se dotakne življenja vsakega človeka in je toliko bolj delikatna in problematična, ko ugotovimo, da se praksa v vsakdanjem življenju težko istoveti s teorijo (in to ne samo v gospodarsko manj razvitih državah). Vodstvo festivala je pogumno investiralo v vsebine in jih zaupalo tankočutnosti umetnikov, ki so v večini primerov prezrli tarčo ali so se zagledali v površje posebnih detajlov brez univerzalne razsežnosti. Z zavestjo, da je tema vredna večstranskega in poglobljenega obravnavanja, je zato uvedlo novo, spremljevalno pobudo “Srečanj za Mittelfest”, na katerih so osebnosti novinarskega, umetniškega, znanstvenega, političnega in humanitarne

prizorišča v pogovoru z Gianpaolom Carbonettom podale pričevanja iz lastnih izkušenj “na terenu” vsakdanjega boja za uveljavljanje človekovih pravic. Gostje teh srečanj so bili med drugimi znanstvenica Margherita Hack, pisatelj Predrag Matvejevič, bivši palermški župan Leoluca Orlando, vinjetist Sergio Staino in zdravnik Gino Strada, ustanovitelj družbe Emergency, ki si z delom svoje ekipe prizadeva za uveljavljanje pravice do življenja na vojnih področjih. Prav srečanje s tem junakom moderne časa je privabilo v Čedad

vine. Zato je festival izkoristil priložnost otvoritve, ki je sovpadala z obletnico napada na Bastiljo, za enkratno uprizoritev lastne produkcije oz. umetniškega razmišljanja o sporočilih francoske revolucije z naslovom »Tihožitje za človekove pravice«. Dogodek je bil osrednjega pomena zaradi izbrane lokacije in nastopa mednarodne filmske zvezdnice: bivša čedajška cementarna je namreč postala simbolični trg, na katerem je publika potovala skozi čas ob spremstvu igralke Isabelle Huppert. Projekt je na papirju obetal veliko; škoda le, da je dejansko podlegel retoriki moralnih sklepov in izrabljenih podob, ki niso podpirali ambientalnih sugestij s primerno tehničnimi umetniškimi vsebinami. S tem se je

festivalska publika tudi odrekla dodatnim poskusom univerzalne obravnavanja dane teme, saj so se ostale produkcije gledališkega dela programa osredotočale na nam bližnje aspekte problema, od priseljavanja beguncev do pokvarjenosti italijanske politike, z izjemo otroške predstave po pravljici jeruzalemskega pisarja

Kampusch in njenega dolgoletnega bivanja z ugrabiteljem, kronike masovnih, večkrat usodnih potovanj afriških priseljencev pa so bile snov pripovednega monologa Ulderica Pesceja “Trikotnik sužnjev” in spoja glasbe in gledališča z Milvio Marigliano in bendom Il Parto delle Nuvoles Pesanti z naslovom “Slum”. Slovansko gledališko prizorišče izraža najbolj izrazito iskanje inovativnih in eksperimentalnih prijemov, ki bi morali po pravilu zaznamovati večji del festivalske ponudbe. Na tem področju sta izstopali koprodukciji srbskega Bifet-a, estetsko dovršena “Circus istorija”, v kateri si je koreografinja Sonja Vukićević zamislila skupino cirkuških akrobatov, ki izvajajo svoje točke ob recitiranju odlomkov iz Shakespearovih gledaliških del, in ironična, zanimiva adaptacija Jovana Cirilova v slogu posodobljene Comedie dell’Arte v srbski omaki “Sluga dveh gospodov”, ki je spadala tudi v program beneškega gledališkega bienala ob tristolet-

causa.

Srečna roka je vodila izbiro večine dogodkov glasbenega dela festivalskega programa, v katerem so se nekatere ponudbe zelo primerno uglasile s temo človekovih pravic. Višek programa je predstavljala prazna kantata za soliste, zbor, tolkala in trobento “Boyarina Morozova” Rodiona Ščedrina. Eden od najbolj znanih in cenjenih sodobnih skladateljev je ustvaril ekspresivno in tudi za širšo publiko dopadljivo glasbeno fresko o pravici do svobodnega izražanja svoje vere, saj pripoveduje zgodbo plemkinje, ki mora v zapor in pregnanstvo zaradi upora absolutistični cesarjevi oblasti v času ruske shizme 17. stoletja. Pravica najmlajših pa se je v prejšnjem stoletju posvetil angleški skladatelj Benjamin Britten s svojo miniaturno opero “Mali dimnikar”, ki je na festivalu zaživela v produkciji konservatorija iz Alessandrie. Bolj intimna, bivanjska vprašanja pa so obarvala eno od najbolj izvrstnih predstav festivalskega

Nadji, ki je predstavil svojo novo solistično produkcijo po verzih madžarskega pesnika Otta Tolnaia »Journal d’un inconnu«. Program je kot običajno odprl vrata tudi akademskim produkcijam z gostovanjem plesne predstave milanske akademije Paolo Grassi s koreografijami Emilia Greca in svežega mednarodnega projekta čeških, poljskih in slovaških gledaliških sol.

Festivalski program mora vsako leto upoštevati in ovrednotiti tudi domačo ustvarjalnost, ki so jo letos zastopali portret Danila Dolcija v dramatisaciji in režiji Renata Sartija in Franca Peroja, kakovostni koncert baročne glasbe v izvedbi vokalnoinstrumentalne skupine Collegium Apollineum in odlične goriške mezzo-sopranistke Romine Basso ter zadnji projekt čedajškega igralca Vannija de Lucie.

Festival srednjeevropskih ustvarjalcev ne pozablja na počastitev novih vstopov v Evropsko unijo, letos s poudarkom na Bolgariji in Romuniji. Na sporedu

je bila avtobiografska “Kronika samomora”, s katero je angleška dramatičarka Sarah Kane prvič prodrla na bolgarsko sceno, Romunija pa je bila prisotna s tekstom Raduja Macrinicija o travmah iskanja državne identitete in vrednot po umoru diktatorja Ceausecuja ter z bolj razposajenim spletom ciganskih ljudskih motivov koncerta skupine Gypsy Rhythms, violinskega virtuosa Cornela Vasileja Pantira in pevke Olge Balan.

Vodstvo festivala je po devetdnevem, pestrem dogajanju, podalo pozitiven obračun, tako na področju obiska kot tudi po raznolikosti ponudb, med katerimi je bil 90% absolutnih ali italijanskih praznov.

Raznolikost je bila prav gotovo najbolj vidna lastnost letošnje izvedbe, kar je obenem kazalo voljo umetniškega vodje po stalnem izboljšanju programa, ki je v zadnjih letih trpel prav zaradi pomanjkanja raznolikosti in oddaljitve od dejanske povezave s širšo reprezentanco držav srednje Evrope. Uresničitev tehtnega načrta o festivalu človekovih pravic je povzročila Ovadii marsikatero nočno moro, saj je umetniški vodja večkrat priznal, da ga je 16. Mittelfest izčrpal z najbolj napetim dogajanjem, tudi v zakulisju. Zdaj, ko je festival megafonov in rjovečih obrazov na plakatih postal del arhiva velike deželne pobude, se vodstvo že posveča naslednji izvedbi, s katero bo Ovadia zaključil svoj drugi in zadnji mandat. Vodilna tema bo tokrat še manj otipljivega značaja, saj se bodo umetniške izbire usmerile v temo Časa in planiranja prihodnosti.

PAL

telja Amosa Oza “Nenadoma v gozdni goščavi”, ki z mešano uporabo senc, lutk in igralcev govori o sprejemanju drugačnega. Priznana predstavni- za dnevno kljubujejo posledicam italijanske dramatike Letizia Ruso se je s svojim novim delom “Zadati temi (konec)” zamislila v resnično zgodbo ugrabitve dunajske deklice Natasche

rekordno število obiskovalcev, kar izraža potrebo današnjega časa po pozitivnih, vzornih primerih konkretnega, razsvetljenega, človekoljubnega in nesebičnega delovanja za “boljši svet”, a v zelo stvarnem smislu. Prav zato, ker so pravice nujno in zelo konkretno potrebne za dostojno življenje vsakega človeka, je umetniška spekulacija na to temo imela splošno šibkejši učinek v primerjavi z močnimi vtisi pogovorov z ljudmi, ki na lastni koži, dan za danom, doživljajo posledice pomanjkanja osnovnih človekovih pravic.

Družba pravic (oz. utopija pravične družbe) je nastala s krvjo revolucij 18. stoletja, najprej z ameriško, nato s francosko revolucijo, ki je na poti brez povratka odprla novo poglavje evropske zgodovine.

NOVI
GLAS

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi letih.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 7. avgusta, ob 14. uri.

Naša športna društva in izbira igralcev

Jezik ali rezultat? Dve poti v zamejskem športu

K skupinskim športom pristopajo naša društva v glavnem na dva različna načina: eni postavljajo pri svojih članskih ekipah v ospredje tekmovalno plat, drugi pa narodnostno. Za prve je poglobljenejša pomena rezultat, torej kakovostno nastopanje, osvajanje prvenstev, izpolnjevanje ambicioznih ciljev, skratka merjenje moči na, v danih razmerah, čim višjem možnem nivoju. V drugi razred pa sodijo klubi, ki imajo med prioriteta slovenščino kot pogovorni jezik in sestavljajo svoje postave z izključno domačimi, slovensko govorečimi tekmovalci in tekmovalkami. Mogoče bo kdo poiskal med belim in črnim tudi kako sivo izjemo, toda okvir, v katerem se premika zamejski šport, je bolj ali manj ta. Naj bo že od vsega začetka jasno, da imata obe filozofiji svoje do stojanstvo in sta najbrž tudi oba prijema za naše gibanje celo potrebna in pravilna. Vendar posamezna pristopa gre analizirati nekoliko bolj poglobljeno. Društva, ki stremijo po "etnično čistih" vrstah, v mišljenju nadaljujejo delo pionirjev našega športa, ki so tudi v gibalni dejavnosti iskali predvsem narodnoobrambne vsebine. Roko na srce, ta moštva (kak primer? košarkarji Jadrana, odbojkarji

Soče, do neke mere tudi Slogine članske ekipe) so najbolj pri srcu Združenju slovenskih športnih društev v Italiji, ki je kritično do vključevanja italijanskih tekmovalcev v naše tkivo. Te članske ekipe sestavljajo namreč domači fantje in dekleta in trenira jih slovenski trener (zamejec ali iz Slovenije) ali trenerka. Izkušnja nas uči, da se lahko take ekipe ob vsem znanju in dobri volji povzpnejo do določene točke, višje pa prav zaradi omejenega zaledja, iz katerega črpajo, ne zmorejo. Izjemo so predstavljal, toda že pred dvajsetimi leti, torej v objektivno drugih časih, nekdanji košarkarji Jadrana. Sami širši dogovori o sodelovanju pa se nato v zgodovini (nazadnje projekt Rast) niso obnesli, niti z bogato injekcijo "tujih" okrepitev, kaj šele v izključno slovenski zasedbi. Dejstvo je, da razpolagamo s preskromno bazo, da bi lahko sami vzdržali na določeni ravni

(državne lige v košarki in odbojki, elitna liga v nogometu). V nižjih, bolj rekreativnih prvenstvih, so take, v celoti slovenske ekipe kot nalašč za igranje sebi v zadovoljstvo, druženje v domačem okolju itd., v višjih nastrojih pa preprosto ne gre. Tu je namreč treba sestavljati moštva glede na kakovost in vloge, če pa nam v nogometu le uspe zbrati enajst dovolj dobrih posameznikov, samih Slovencev,

tvegamo, da bomo imeli devet napadalcev, dva branilca in... nobenega vratarja.

Naj še enkrat poudarimo, da je taka pot - zaupanje svojim kadrom - hvale in spoštovanja vredna, pri njej pa kaže biti v času dosledni, tudi če se dosežki in posledično priliv pokroviteljev zmanjšajo. Predvsem pa si ne gre s popolnoma slovenskimi ekipami ustvarjati prevelikih iluzij, saj ni pri nas, objektivno gledano, v nobeni panogi na vidiku takih generacij, ki bi nam v moštvenih disciplinah omogočale razpoznavnost na vsedravnih ravni. Priseganje na drugo, tekmovalno filozofijo, je skupno vsem nogometnim zamejskim ekipam in tistim v drugih športih, ki ciljajo malce višje. Primeri? Naša prvoligaša, se pravi hokejisti Poleta in namiznoteniške igralke Krasa, pa tudi Borovi košarkarji in Valovi odbojkarji. V omenjenih sredinah naskakujejo točno določene cilje, okoli katerih se vrtil sestava ekipe. Le-ta

poteka pač tako, da najamem igralca ali igralke zato, ker me lahko pripelje do zastavljenega cilja, ne pa samo zato, ker je Slovenec ali Slovenka. Če bosta kandidata za mesto domač in tuj tekmovalcev kakovostno na isti ravni, bo prednost imel naš športnik, se razume. Poudariti je namreč treba, da nista narodna zavest in slovenska identiteta v teh naših društvih prav nič omajani, nasprotno, z nastopanjem na višji ravni se klubi odpirajo navzven in spozna jih širša javnost, saj širijo naokrog ime slovenskega društva. Plus je tudi ta, da slovenski tekmovalci v teh ekipah ob zunanji pomoči lahko igrajo na ravni, ki bi je s samimi rojaki ne vzdržali. Skratka, dve popolnoma različni misljenji. Obe pravilni, obe potrebni za naš šport. Dovolj le, da je izbira zavestna in da vsakdo ve, kam spada.

HC

Zgodba iz današnjih dni Utripajoče duše 7.

"Ali bi šla torej ti, Ada?" je mati vprašala hčer, ki se je pravkar vrnila iz službe domov. "Ja, seveda!" ji je odločno odgovorila Ada in takoj vstopila k njej v kuhinjo. Ada je utrujeno vrgla torbico na mizo, nakar je počasi, a nekoliko nervozno povlekla stol k sebi ter se usedla. Njena desna roka se je začela sproščeno poigravati z žlico, ki jo je mati že prej postavila na mizo. Iskala je sprostitve. "Pripravila sem juho iz zajčjega mesa," ji je povedala mati, medtem ko je mešala vrelo juho v loncu, ki je stal v pomivalnem koritu v mrzli vodi, da bi se juha čim prej ohladila.

"Iz zajčjega mesa?" je Ada začudeno vprašala mater. Naenkrat so Adini prsti, ki so se komaj začeli sproščati ob prijetnem poigravanju z žlico, obmirovali. Ada je čakala materin odgovor.

"Ja, bolničarka mi je rekla, da lahko začne jesti." Ada se je veselila tega odgovora. Nato je radovedno vprašala: "Ja, toda, zakaj prav iz zajčjega mesa?" Mati ji je razložila: "V mesnici so mi skuham juho iz zajčjega mesa, ker ne vsebuje toliko maščobe, je bolj prebavljiva. ... Torej, prav zanj." V materinih besedah je Ada začutila neki ponos, ker za sina ni pripravila navadne juhe, temveč, po njenem, posebno juho. Ada je z zanimanjem sledila materini razlagi. Njeni prsti so medtem mirovali. Bila je nekoliko v skrbeh in porodilo se ji je drugo vprašanje. "Ali misliš, da jo bo mogel jesti?" Mati je malce pomislila, nato pa odgovorila: "Res, morda je najbolje, da jo pije iz kozarca." Ob teh besedah se je Ada ponovno nekoliko začudila. Njena desna roka se ni hotela več dotikati žlice, ki je bila na mizi; bila je potna in je raje obtičala na njeni desni nogi ter se premikala gor in dol po njenih jeansih.

"Kako?... iz kozarca?" jo je vprašala. Nakar je mati hčerki ponovno skušala ponuditi razlago. "Problem je, Ada..., da se ne more še dvigniti s postelje. Le glavo malo dvigne, samo če mu bolničarka dvigne blazino skupaj z vzglavjem." "Naj bi torej juho popil? Iz kozarca?" Ada vsekakor ni bila povsem prepričana, da bi bilo najbolje, če bi brat pil juho. "Veš kaj, dala ti bom upogljivo slamco, tako bo lažje." Adini materi se je zdelo, da ji je prišla na misel optimalna rešitev. Želela pa je, da bi ji tudi mož to potrdil. Zato ga je vprašala: "Kaj misliš ti, Livio?" Mož je bil še nekoliko zatopljen v svoje misli. S sodelavcem je prišlo do nesporazuma, ker je tisto popoldne predčasno zapustil delavnico, da bi bil prej doma in bi z avtom pospremil hčerko do katarinske bolnišnice. "Ne vem, ... ja, morda ja. Bo prav tako." Ženi je skušal povedati svoje mnenje, kot si je ona to želela. Takoj zatem se je oglasila Ada: "Papa", me ti zapelješ, kajne?" Oče je vedel, da je hčerka vedno zelo utrujena, ko se vrača z dela

domov, sedaj pa je bila še bolj trudna, ker je bila tudi ona v skrbeh za brata. "Ja, ja, gremo, ja", ji je odvrnil. Želel je, da bi Ada čim prej odpeljal v bolnišnico. V sebi je pač čutil veliko odgovornost, ki jo je v teh trenutkih imel kot družinski oče. Odkar se je zgodila huda nesreča, so bili v zadnjih tednih vsi trije v zelo napetem in zaskrbljenem čustvenem stanju. Ada je še nekaj skrbelo. Obrnila se je proti materi. "Mama, ... in če me vpraša vedno isto?" Mati je malce pomislila in ji nato rekla: "Ne vem, Ada, ... kaj mu lahko rečeš? ne vem, ... kaj praviš ti, Livio?" Ponovno je upala, da ji bo mož dal konkreten

odgovor.

"Kaj pa sprašuje?" s tem vprašanjem je Livio ženo popolnoma razočaral. Od svojega moža je pričakovala, da bo z mislijo bolj prisoten. Pravzaprav ni doživela tega kot razočaranje, pač pa kot duševno nelagodje; ko bi najbolj potrebovala prisotnost moža, je prišla do spoznanja, da nima zaželenega sogovornika, in to jo je trenutno res zelo težilo. "Vedno isto, papa". Samo to, ... če je klical kdo zanj, s temi besedami je Ada materi priskočila na pomoč. "Torej reci mu, ja ali ne. Kje je problem?" Ada je bila na tem, da izgubi potrpljenje. Rekla je očetu: "Toda, papa", kako da ne razumeš?" Oče jo je dalje spraševal:

"In kaj bi moral razumeti?" Tokrat je Ada izgubila potrpljenje, pomahala z roko ter mu resignirano rekla: "Ah... pustimo to!" Oče pa je nestrpnost čakal, da bi jo pospremil do bolnišnice. Z odločnim in skorajda malo jeznim tonom glasu, jo je vprašal: "Torej gremo, ja ali ne?" Ada pa je še vedno skrbelo, kako bi bilo primerno odgovoriti bratu, če ji bo postavil tisto, vedno isto vprašanje. Obrnila se je proti materi in jo vprašala: "Mama, ... torej, kaj naj mu rečem?" Mati ji je spokojno odgovorila: "Ne vem, Ada, ... saj dobro veš, Milena ni klicala." Obe sta vedeli, da Milena ne kliče več, in obe sta to še kar ravnodušno sprejeli. Ada je bila še v dvomu, kaj naj odgovori bratu. "Torej, če vpraša, mu to povem ali ne?" Mati je nekoliko pomislila, nato pa prepričano rekla: "Povej mu, da je klicala Marta."

In res, Marta je pogosto klicala Pierovo družino in se pozanimala, kako je kaj z njim.

/ dalje
Elena Cerkenič

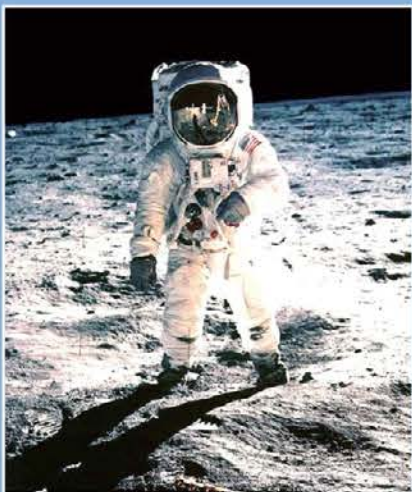
ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Filozofija za telebane

Poletje, čas kislih kumaric. Vsi grejo na počitnice, mesta so prazna, kraljujejo pa tatovi. In požari. In kraljujejo, seveda, gossip časopisi. Celo resni časopisi se morajo poleti soočiti z neresnimi temami. Oziroma, večkrat se komercialno radi spuščajo v te vode. In zanimivo je, da se včasih iz teh neresnih poletnih bučk da celo povleči nekaj pametnih zaključkov. Recimo: zanimiv je bil zadnji javno odkriti droga-party, ki so ga uprizorili moralni nazorniki in izvoljeni predstavniki vseh italijanskih državljanov, mastno plačani parlamentarji. Eden izmed njih se je ujel v nekoliko zgečkljivi situaciji, ko je spremljal prijazen gospodični, ki imata v službi zelo pogoste nočne izmene. In to še ni bilo vse... našemu moralnemu parlamentarnemu vzorniku se je ena od dveh prijaznih gospodičen onesvestila zaradi pretiranega uživanja nedovoljenih substanc. Če bi se profesionalno ubadala s kolesarstvom, bi jo sicer odnesla brez večjih posledic, a žal se kolesarstvo ne ujema z njenimi nočnimi izmenami. Parlamentarec je v nekaj

urah postal javna osebnost, verjetno je za nekaj piclih ur bil celo bolj javen od Berlusconi. Plešasti birokratski mošček iz Apulije, za katerega smo zvedeli, da mu je ime Cosimo Mele. Novinarsko gledano spada ta novica žanrsko med gossipe. V trenutku ko zveemo, kateri stranki možakar pripada, se gossip lahko spremeni v resno filozofsko deontološko razpravo. Gospod Mele je (bil) namreč član stranke UDC, sredinske, zmerne, demokratične in krščanske naravnane. In član tiste stranke, ki ima najbolj očarljivega vodjo, italijanskega Georgea Clooneya, Pierferdija. Ampak to je trenutno drugotnega pomena. Deontološko-filozofska razprava se namreč kar sama ponuja iz dejstva, da je gospod Mele član tiste stranke, ki se krasi, bohoti in kar vzkipeva od krščanskega etosa. Zelo lepo je opazovati te gospode, ko se iz parlamentarnih klopi borijo za prave vrednote. Družina je sveta institucija, večerne sprehajalke pa so del realnosti.

Z deontološko-filozofskega vidika bi ta pojav imenovali paradoks. Droge in prostitucija sta zakonsko prepovedani in moralno nesprejemljiva pojava. Sociološko sta stigmatizirana, moralno obsojana, pravno kazniva. Dejansko popolnoma nelegitimna in nelegalna. In vse te obsodbe je treba seveda

še dodatno potencirati, ko je vanje vpleten mož, ki se razglaš za glasnika vrednot krščanstva. V novem filozofskem slovarju bo termin paradoks odslej res dobil nov po-

men, ker ga bodo lahko opisno označili: "pojav, ko gre možakar, zaprisežen katolik ter borec proti uveljavljanju istospolnih zvez in proti legalizaciji mamil, zvečer na sladolez z dvema prostitutkama, od katerih je ena uživalka mamil". Izvrstno definicija! Kaj pa je definicija za termin "absurd"? Veste, svet politike je vzvišen svet, tako da lahko v njem poiščemo rešitev za vsako filozofsko dilemo. Recimo, absurd je lahko to, da si parlamentarji sami "naštima" aparat za test proti drogami in se s tem ponašajo, potem ko se pred le nekaj meseci sprožili vsedravnno afero, ko jih je oddaja Le lene postavila pred isto preizkušnjo in tretjinski delež "anketirancev" (12 pozitivnih na 50 testov) ulovila prav na kokainu in marihuani. Medtem ko danes na samotestiranju vsi po vrsti iščejo katarzo v protimamilmnem aparatu, so pred nekaj meseci po ne predvidenih testiranjih na istih aparatih vsi po vrsti kleli. Ja, to je dobra definicija za termin absurd.

Andrej Černic

Komentar

Kako sprejemamo nove tehnologije

Udobnostim se je težko odreči. Zato nas vsako novo tehnološko odkritje, ki nam obeta popestritev življenja, navduši in zamika. Že iskrica novega ugodja na obzorju nas takoj zapelje. Prej ali slej (bolje prej kot slej) bomo novost gotovo vpeljali v vsakodnevno rabo. Skoraj vedno je bilo tako, ker se človek ne mara odreči novostim, ki mu jih tehnika ponuja: to je pač napredek. Potreben je določen čas prilagajanja, da se neka tehnologija na široko sprejme in da se v tem času pretresejo vse pozitivne in negativne strani. Prav gotovo pa se bomo navdušili nad novostjo, če je škoda minimalna in če so prednosti maksimalne. Gre za utilitaristično miselnost, ki zagovarja največje možno dobro za največ ljudi. Že za uporabo ognja se je človek v pradednih časih odločil, ker

mu je omogočal, da si je ohranil življenje v mrzlih podnebjih in ga branil pred divjadjo. To mu je zelo koristilo, čeprav se je zavedal, da mu požar lahko zažge vse imetje in gozdove. Koristi je imel več kot škode.

Malo je odkritij, ki ne bi povzročala tudi bolečine in žalovanja, celo smrti. Seveda, vrednota človeškega življenja je važno merilo, ki ga upoštevamo pri sprejemanju ali odklanjanju novih tehnologij. Ima veliko, nima pa neskončne vrednosti. Zato ne moremo reči, da ima življenje v sedanji družbi neprecenljiv pomen. Če bi bilo tako, bi se vsaka nova tehnologija, ki zahteva tudi nekaj človeških žrtev, ne mogla nikoli razviti. Nihče se ne more odreči avtomobilu, čeprav imamo samo v Italiji okoli petdeset tisoč mrtvih na leto zaradi nezgod na cestah. Po-

mislimo tudi na letalstvo: če bi padlo eno letalo na sto, prav gotovo ne bi bilo na letališčih sedanega nava. Očitno smo pripravljeni sprejeti kako žrtev v zameno za udobnosti, ki nam olepšajo življenje ali nam ga naredijo zanimivejšega. Včasih celo v zameno za malo zabave; kako naj drugače upravičimo avtomobilske in nogometne tekme ali boksarske dvoboje, ki občasno povzročijo tudi smrt, ne da bi družba imela od tega druge koristi kot zabavo?

Odklon nove tehnologije ali novega znanstvenega pristopa zaradi možnih nesreč se torej reši na pragmatični bazi. Ne moremo misliti, da je to prav, ampak to je pristop, ki ga družba uporablja. Obstaja pa nek prag, ki določa, ali je družba pripravljena sprejeti tudi kako katastrofo v zameno za koristi. Če je škoda čez določeno mero, bo družba tehnologijo odklonila, ker ta postane 'preddraga'. Vsi se zaveda-

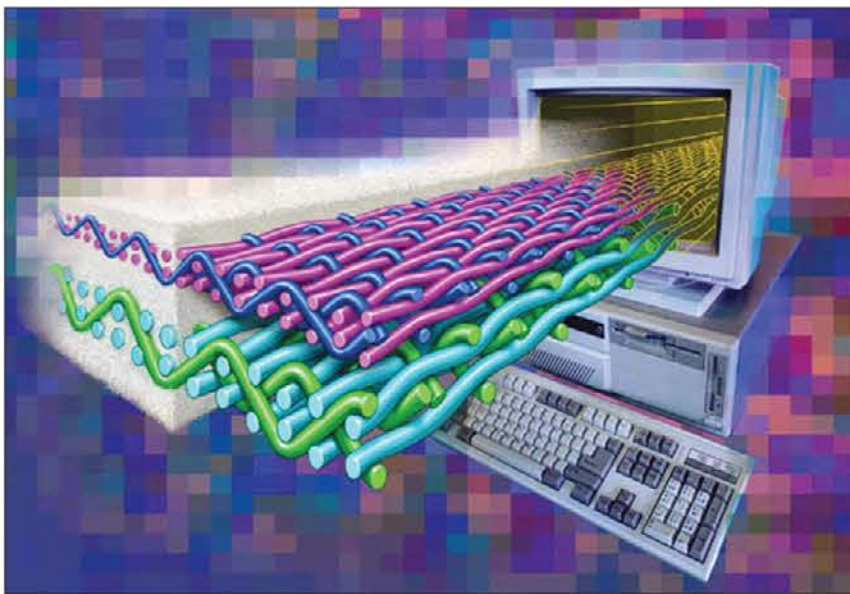
mo, da bi z uporabo atomske energije rešili sedanjo energetsko krizo in onesnaževanje zraka. Ker pa pride lahko tudi do nesreče kot v Černobilu in uničenj z atomsko bombo, je odločitev zelo težka. Ob sprejemanju novih tehničnih dosežkov pa se navadno ne zavedamo, da novost, poleg koristi, lahko zmanjša človekovo svobodo. To je plačilo, ki ga damo v zameno za korist, ki jo pridobimo. Vsakdanja raba nekaterih novih aparatov av-

tomatično izvaja kontrolo nad našim počutjem in nam tako zmanjšuje svobodo. To ni bilo možno, vsaj v taki obliki ne, nikoli prej. In če se taka kontrola izvaja danes, kaj bo šele jutri! Fotokamere, kreditne kartice, računalnik in internet so vsi sistemi splošnega zanimanja, ki pa dovoljujejo konstantno monitoriranje naših premikov, finančnega stanja in delovanja. Da ne govorimo o satelitskih povezavah in telefonskem nadzoru pogovorov

tudi na daljavo s sistemi prisluškovanja, ki so izredno občutljivi. Nihče se ni zgrozil ob novici, ko so pred kratkim tajne službe mirno prisluškovale tudi generalnemu tajniku OZN: kaže, da so to delali vsi. To pomeni, da nas ni strah uporabljati teh tehnologij in da ne pomislimo niti na možnost, da bi se odpovedali prednostim, ki nam jih te novosti nudijo, ker ne želimo živeti brez njih. Zato možne nevarnosti enostavno spregledamo.

Nekatere tehnologije pa nam ob koristi ponudijo še statusni simbol, kar predstavlja še posebno atrakcijo. To se dogaja z avtomobili: sedeti za volanom kakovostnega vozila ni kar tako, dvigne nam moralo in se želimo vsem pokazati. Zadnji trend pa je mobilni telefonček, do katerega pridemo lažje, ker ne stane toliko kot drag avto, a se z njim lahko prav tako izkažemo. Še posebno, če držimo v roki zadnji model.

Marija Ščuka-Kerže

Zgodba Glicinija

Prišla je nepričakovano, čisto ob nepravem času. "Ali se vam smem predstaviti? Vaš sosed sem." je dejal. Ni se zmenil za čopiče in orodje, ki ga je držal v rokah. Ni se zmenil za to, da je bil ves poškropljen z barvo. Z nasmehom mu je ponudil dlan, kot jo sosed ponudi novemu sosedu v pozdrav. Potem je pripovedoval o njej. "Glicinijo imam," je hitel razlagati, "tako rad bi, da bi se z moje- ga vrta vzpenjala na vaš balkon. Cvetela bi obema. Ko bi spomlad zadišala, bi bilo v sobah opojno in ljudje bi se že od daleč čudili njeni lepoti. Obema bi bila v ponos, oba bi jo negovala, kot dobra sosed." Odgovoril mu je, da ima sedaj veliko dela. Povedal mu je, da pleska. Da mora prej hišo počistiti. Ampak vseeno mu je bilo žal prijateljskih besed.

Tudi glicinijo je že začutil. Da pričakuje pomladi, da hoče visoko k soncu. V kotu, kjer je rasla, je bilo tesno. In teme ni marala. Povešala je liste, ker se nikoli ni videla neba. V takem ni marala cveteti.

"Pa naj bo," je nekoliko v zadregi popustil. In že sta bila na balkonu. Podajala sta si glicinijo. Bila je vitka in krhka, še vsa v popkih. Komaj sta pripela veje na balkonsko ograjo, že je razmišljal o njeni barvi. Rad bi, da bi bila modra, z velikimi cvetovi. In ob zatonu zlatorumena. Morda pa bo, je upal. Težko, je trdil sosed. Najbolj verjetno je, da bo bela. Nežno bela.

Sedaj je moral pohiteti z delom, da bo dom pripravljen za selitev. In potem, ko bo nared, bo moral glicinijo zalivati, obrezovati, škropiti. Prvo leto ni maral veliko zanjo. Nekoliko ga je razočarala. Odpirala je popke. Veliko jih je bilo in

iz vsakega se je rodil zelen listič. Cvetov pa ni bilo. Zato so mu jo podarili, je pomislil. Njegova glicinija ne bo nikoli zacvetela.

Pa jo je vendarle zalival. Smilila se mu je, ko je pod žgočim soncem že v pozni pomladi povešala liste. Še bolj se mu je smilila v poletni pripeki. Usihalo je brstje in ko jo je zalival, je hlatala po vodi kot žejna antilopa. Bila je plaha. Negotovo je iskala opore in počasi spoznavala svoj novi dom. Kot bi zagotovo vedela, da je nihče ne ljubi. Kot bi slutila, da je niti on ne ljubi.

Pozneje se je začel nanjo navezovati. Listov je bilo več in več. Postajala je lepo košata. Nekaj več sence je bilo sedaj na balkonu in zdelo se mu je, da mu nudi v vročih dneh hladno zavetje. Spoznaval jo je počasi. Skušal jo je razumeti, ko je gledala v daljavo. Tipal je za njeno lepoto kot sramežljiv zaljubljenec. In redkokdaj sta spregovorila. Največkrat, ko je zjutraj zapihala sa-

Tudi naslednje leto ni vzcvetela. Popki so se odpirali, ko je bila drugod že pomlad. Ampak cvetov na trhljih vejah ni bilo. Tudi zadehtela ni, kot si je potihoma želel. Objemala je nebo in čisto neznatna sanjala o soncu.

Toda sedaj ji je že odpustil. Sedaj jo je z veseljem negoval. Morda je bila eno izmed redkih bitij, ki jih je ljubil. Morda se je nanjo samo navezal in mu je postala navada. Zjutraj, ko je bilo še prijetno hladno in se je sonce mudilo za hišo, jo je zalival. V pozni pomladi jo je obrezoval. Ni cvetela, ampak bila je lepa. Vsaj zdele se mu je tako. Bila je bujno zelena. In navadil se je nanjo, kot se navadiš na prijatelja. Bila je del tistih poletnih juter, ki so včasih polna obetov.

Tretje pomladi je pognala cvetne popke. Bili so še čisto majhni. V mrazu se še niso odpirali. On pa je takoj razumel, da bodo počasi širijo in rastejo. Kot otroške nozdrvi, ko zadihajo vonj po morju. Tudi prešel jih je že. Ni jih bilo veliko. Samo pet

rad. Bil je poln pričakovanj in ponosa. Včasih je tudi sam pripovedoval o njej. Največkrat pa je sramežljivo čutil svoje upanje. Bilo je nekaj samoumevnega, nekaj, kar je moralo priti. Morda je bilo samo del poletja, na katero je čakal toliko let. Bilo je tudi del neba, saj so bili popki modre barve. Prav taki, kot si je bil zaželel, ko jo je videl prvič.

Zdaj jo je bilo videti že od daleč. Ponosno, s popki. Prekipevala je čez balkon v sonce, polnila je nebo. Zlivala je modrino v daljavo. Vsak dan, ko se je vračal, jo je bil od daleč začutil. Vsak dan je bil bliže trenutek, ko naj bi se razbohotila v vsej svoji modrini in spojila svoj vonj z dehtenjem pomladi.

Pa ni zacvetela. Zagledal jo je nekega jutra, ko se je vračal. Ko sta bila sonce in nebo tako polna, da si ju začutil. Že od daleč je videl, da je drugačna. Manjša, nič več ponosna. Skrčena v smrtnem strahu. Ko je prišel bliže, je videl. Cvetovi niso več silili v nebo. Oveneli so. Niso se več zavedali sonca in niso več zlivali svoje barve v poletje.

Postalo ga je strah. Zbolelo ga je, ker je razumel. Čeprav nerad, je moral pogledati tja, čeprav poln bojazni. Tega ni več storil, odkar je prijatelj odšel. Odkar so prišli tujci, polni avtomobilov in ležalnikov. Odkar ni bilo več najti besed, ker so jih prekrili s svojo kramo. A zdaj je moral pogledati tja, čeprav poln bojazni. Slutnja je postala resnica. In je občutil, kar občuti levinja, ko je na tem, da napade morila svojih mladičev. Ko je hotel zavpiti, je spoznal, da je polnoma nem. Še dolgo je videl samo njeno deblo: tako tanko, tako mlado, tako neboljeno. In rez. Nekdo ga je prerezal čisto pri tleh. Gladko ga je odsekal, da je v hudi bolečini zakravalo. Tisti trenutek, ko si je najbolj želelo, da bi zacvetelo. Tistega poletnega jutra, ko so z neba padali modri cvetovi.

Pustil je vse in stekel k njej. Ni ji mogel več pomagati. Nobenega skrbnega zalivanja ni rabila več. Ni več čutila žgočega sonca, ki je pisalo v nebo modrino nerojenih besed. In vetra, ki je brskal med ovelimi cvetovi. Nikoli več ne bo zatrepetala ob nežnem dotiku oblakov. Vzdignil jo je v naročje. Bil je nežen z njo, ko so se mu že popolnoma oveli listi ovijali okoli dlani. Nesel jo je, kot bi nesel otroka. Saj mu je tudi bila otrok. In bila mu je hrepenenje. In ljubil jo je. Na sosedovem vrtu je raztreseno ležalo orodje. Njega ni bilo doma, niti žene. Samo psica je lajala v prazno nebo. Ni jih hotel več videti. Ni hotel več slišati tistih nerazumljivih besed o ležalnikih, o zavesah, o otrocih, ki se bodo vsak dan žogali. Morda oni niso videli kipenja pomladi. Morda niso razumeli, da so bila poletna jutra polna pričakovanj. Morda je bil radio preglašen, da bi slišali šelestenje. Morda niso vedeli, da je ljubil. Ampak spoznal je, da ne bo odpušchal, da ne bo mogel. Niti hotel ni. Ni se vstopil v hišo, ki mu je postala dom, že je odhajal. Ni vedel kam. Bil je prazen, brez misli, brez načrtov. Poln bolečine in spominov nanjo. Ker je bilo poletje tako polno, je vedel, da se ne bo vrnil. Z zaprtimi očmi ni videl poti. Samo zahrepenel je. In hodil je dolgo, preden je začutil večer.

Prišel je v deželo ob morju. Videl jo je skozi zaprte oči, ker je dišala po cvetju. In ko se je ustavil, je boleče spoznal, da je lepa. Tedaj je sedel, čeprav ni vedel, kako dolgo je hodil. Samo začutil je, da je prispel. Take dežele še nikoli ni videl. Sonce je sijalo v najbolj osonje doline, griči so se igrali z morjem in lovili valove v senco oljčnih nasadov. Veter je oblačil oljke v srebro in risal občasne poti, ki so vodile v sobane poletja. Takega neba še ni občutil. Prekipevalo je, bilo je polno. Vstal je in iskal poti do oblakov. Odhajali so, da bi se čimprej vrnili. Nebo je bilo modro in bilo je zlatorumeno. Modro je bilo tudi morje in na obzorju zlatorumeno. Modri so bili cvetovi sivke in rožmarina, žeka je cvetela zlatorumeno. In dišalo je po pelinu. Lepa je bila obala v hrepenenju prihajajočega poletja. Ko je hodil, je bilo sonce polno dobrote. Sušilo je bolečino in vonj po morju je brisal njene slane sledi. Počasi je videval lepoto

ob vznožju gričev. Ostajal je spomin, ampak postajal je znošnejši. Iztekalo se je v srebrne poti oljčnih nasadov in tonil neke na obzorju pozabe.

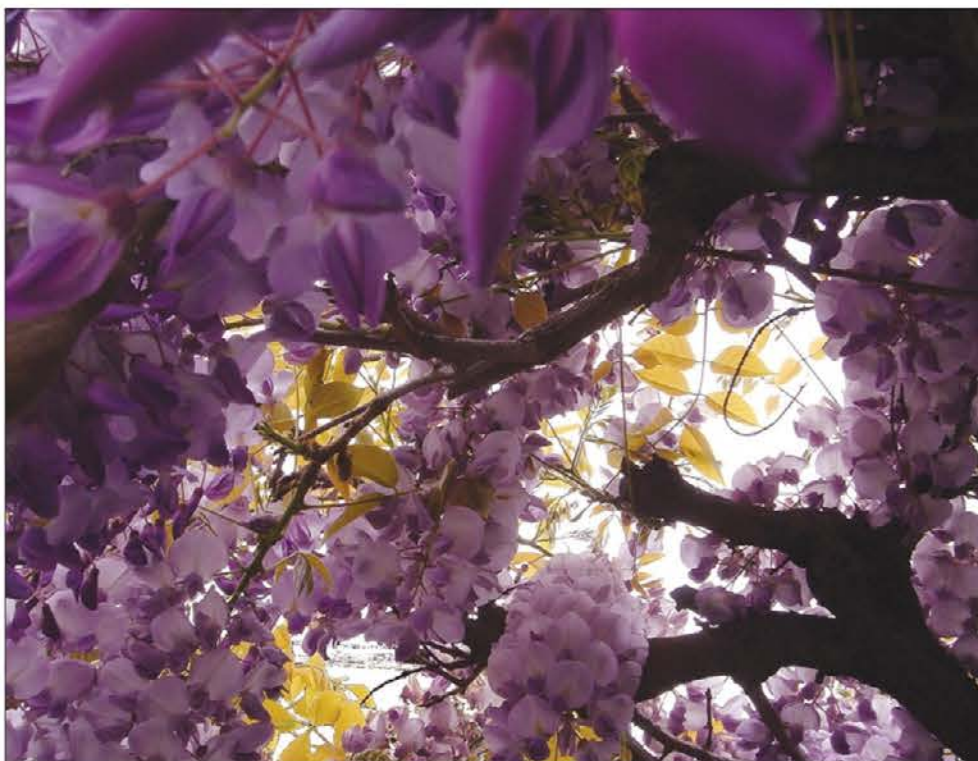
Bilo mu je lažje in ko je zagledal mimoidočega, mu je zaželel dober dan. Odgovoril mu je z nasmehom. In zaželel si je, da bi ne več čutil sovražstva. Pretežko je bilo, da bi ob njem še stopal v poletje.

Čisto na robu vasi je postal. Glicinija. V nizu je izstopala hiša. Bela in čista. Ob hiši kamnita miza, prekrita z modrimi cvetovi. In klop, da bi legel nanjo in gledal v nebo. In zaspal v senci glicinije. Z modrimi cvetovi je risala zlatorumene oblake v svetlobo žarečega poletja. Prihajal je. Ni maral več za pot, katere se je prej oklepal. Ni več slišal bolečine, ki je ubijala besede in brisala lepoto. Slišal je samo pozdrav, ki je vabil v hišo. Začutil je glicinijo, ki je dehtela. In ljudi, ki so mu pripovedovali o cvetju. In hišo v objemu glicinije. Ko je dvignil pogled, je bil popolnoma pijan modrine. Glicinija je bila visoka in dvigala ga je v objem. Pil je njene vonjave. In bil je spet otrok in ona mu je bila skrbna mati.

Prinesli so mu kavo. In ko je sedel na kamnito klop, je pozabil, da je šele prišel. Ljudje so mu pripovedovali o gliciniji. O cvetju, o žgočem poletju, ko so jo vsak večer zalivali. O jeseni, ko so upali, da bo spomladi spet cvetela. O soncu, ki ga je ljubil. Poslušal je besede, ki jih je poznal že iz otroštva. Veter jih je nosil v nebo in utapljal se so se v vonju glicinije. Bil je jezik, ki ga je že dolgo nosil v sebi.

In po govorico mu je dala mati. In po dolgih letih jo je zabilasala bolečina. Ubil jo je tujec, ki ni videl pomladi. V senci glicinije je molčal in poslušal. Nasmeh se je zarisal čez spomine. In zibale so ga besede, ko je v poletnem večeru utrujen zaspal pod glicinijo. Medtem ko je v sanjah pozabljal, so padali nanj modri cvetovi. In nebo je bilo zlatorumeno. Bil je že mrak, ko se je prebudil. Dlanj je imel polne cvetja. In je vstal, da bi v hiši zakuril ogenj. Ni več čutil strahu. Vstopil je in zaprl vrata za seboj. In zabilasal vse poti. Ko je sedel k oknu, so se v trudnih očeh prižigala sanje. Zagorel je ogenj prihajajočega večera. Prinašal je mir in toplino. V beli, kamniti hiši nad morjem. Pod glicinijo. DOMA.

Suzi Pertot

pa z morja. Jeseni je bilo z njo največ dela. Ves balkon je napolnila s suhim listjem, tako da je moral redno pobirati. Včasih mu je bilo tega čisto dovolj. Bil je že november in v roke ga je neprijetno mrazilo.

In vendar je s skrbjo pripenjal veje na balkonsko ograjo in upal, da bo spomladi lista še več.

jih je naštel, skritih med vejami. Pa bo vendarle zacvetela. Modro bo obarvala nebo, v zlatorumeni pomladi.

Tudi drugi so kmalu opazili popke. Mimoidoči so jih začeli šteti, govorili so o njih. Nestrpnost so čakali, kdaj se bodo odprli. Vsakič, ko so šli mimo njegovega balkona, so spregovorili o njej. Zdaj je vedel zagotovo, da jo ima